

KONTROLLUTVALGET I GJØVIK KOMMUNE

SAKSLISTE

FOR MØTE I GJØVIK KOMMUNE

Torsdag 8. oktober 2015 kl. 0830

(Møterom Vardal, rådhuset)

SAK NR. 50/2015	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 27.08.15
SAK NR. 51/2015	REGLEMENT FOR KONTROLLUTVALGET
SAK NR. 52/2015	ORIENTERING OM TVISTESAK VEDR. VEGRETT Rådmannen orienterer.
SAK NR. 53/2015	INDUSTRIBYGG AS – PRESENTASJON AV SELSKAPET Selskapet v/daglig leder og styreleder orienterer.
SAK NR. 54/2015	REGNSKAPSREVISJON: PRESENTASJON AV STRATEGI FOR REVISJON AV KOMMUNEREGNSKAPET FOR 2015 Innlandet Revisjon IKS orienterer.
SAK NR. 55/2015	SAMMENLINGING AV REVISJONSKOSTNADER 2014 MED ANDRE KOMMUNER («BENCHMARKING») Innlandet Revisjon IKS v/daglig leder orienterer.
SAK NR. 56/2015	TERTIALRAPPORT 2/2015 FRA INNLANDET REVISJON IKS
SAK NR. 57/2015	REFERATSAKER
SAK NR. 58/2015	EGENEVALUERING AV KONTROLLUTVALGETS VIRKSOMHET 2011-2015
SAK NR. 59/2015	PLANLEGGING AV FØRSTE MØTE I NY VALGPERIODE

Gjøvik, 1. oktober 2015.

For utvalgsleder

Kjetil Solbrækken
utvalgssekretær

Kopi til orientering:

- Rådmannen
- Vararepresentantene til kontrollutvalget

Gjøvik kommune**GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 27.08.15**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	08.10.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Møteprotokoll fra møte 27.08.15

Vedlagt:

Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 27.08.15 godkjennes.

SAKSOPPLYSNINGER:

Møteprotokollen fra forrige møte legges herved frem til formell godkjenning.

MØTEPROTOKOLL

KONTROLLUTVALGET I GJØVIK KOMMUNE

Torsdag 27. august 2015 holdt kontrollutvalget møte i Gjøvik rådhus fra kl. 0830 – 1400.

Som medlemmer møtte:

Roar Løken Lunder (H), leder
Thomas Winge Longva (V), nestleder
Finn Olav Rolijordet (Rødt)
Kari Bergum (A)
Magnhild Guldbakke Stuge (H)

Ellers møtte:

Fra rådmannen/administrasjonen: Innkjøpssjef Thore Amundsen (sak 43).
Sekretær: Kjetil Solbrækken.

Møteprotokollen er sendt til:

Kommunestyret v/ordfører, kontrollutvalgets medlemmer og varamedlemmer, rådmannen, Innlandet Revisjon IKS, Oppland Arbeiderblad og Gjøviks Blad.

**Utvalgsmøtet ble satt kl. 0830 med Roar Løken Lunder som møteleder.
Innkalling og sakliste ble enstemmig godkjent.**

Til behandling:

SAK NR. 42/2015 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 18.06.15

<u>Vedtak, enstemmig:</u>	Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 18.06.15 godkjennes.
---------------------------	---

**SAK NR. 43/2015 KONKURRANSE OM LEVERANSE AV SPORTSGULV TIL
KALLERUD ARENA – SVAR PÅ BREV FRA
HÅNDBALLFORBUNDET**

Fra behandlingen:

Rådmannen v/innkjøpssjef Thore Amundsen presenterte kommunens svar til Håndballforbundet og svarte på spørsmål. Følgende brev ble delt ut og gjennomgått i møtet:

- Brev av 12/7-15 til Norges Håndballforbund
- Brev av 17/7-15 til Norges Håndballforbund

<u>Vedtak, enstemmig:</u>	1. Innkjøpssjefens svar til Norges Håndballforbund tas til orientering. 2. Kontrollutvalget registrerer at Håndballforbundet ikke er fornøyd med kommunens svar, og at det bes om ytterligere svar fra kommunens side.
---------------------------	--

3. Kontrollutvalget er overrasket over Håndballforbundets håndtering, og stiller seg undrende til den tilsynelatende manglende forståelse for hvordan deres anleggspool med såkalte «foretrukne samarbeidspartnere» kan ha påvirket konkurransen av levering av sportsgulv til Kallerud Arena. Dette må ses i sammenheng med at kommunen er avhengig av godkjenning fra Håndballforbundet i etterkant for å kunne benytte hallen, og at eventuelle problemer med godkjenningen etter at hallen er bygget kan få svært store økonomiske konsekvenser for kommunen. At forbundet tar seg betalt av leverandører for å bli promotert i deres anleggspool svekker tilliten ytterligere om en fri og uavhengig konkurranse av sportsgulv.
4. Kontrollutvalget ber om å få oversendt den avsluttende korrespondansen i saken. For øvrig ansers saken som avsluttet fra kontrollutvalgets side.

SAK NR. 44/2015

OPPDRAAGSAVTALE MED INNLANDET REVISJON IKS FOR 2016

Vedtak, enstemmig:

Oppdragsavtale med Innlandet Revisjon IKS for 2016, med en økonomisk ramme på 1 563 000 kroner, godkjennes under forutsetning av kommunestyrets godkjenning av kontrollutvalgets budsjett for 2016.

SAK NR. 45/2015

KONTROLLUTVALGETS BUDSJETT FOR 2016

Vedtak, enstemmig:

INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:

Kontrollutvalgets budsjett for 2016 (ansvar 11020, tjeneste 1100) fastsettes med en økonomisk ramme på kr. 2 043 000, med utgangspunkt i følgende fordeling:

Konto	Konto	Beløp
10500	Trekkpliktige godtgjørelser	3 000
10800	Fast godtgjørelse	25 000
10801	Møtegodtgjørelse	45 000
10802	Tapt arbeidsfortjeneste	10 000
10990	Arbeidsgiveravgift	13 000
11001	Aviser, tidsskrifter, faglitteratur	12 000
11151	Beverting møter	8 000
11205	Tjenestefrikjøp	10 000
11500	Kursutgifter	32 000
11600	Kjøregodtgjørelse og diett	2 000
13709	Kjøp av sekretærtjenester	320 000
13750	Kjøp av revisjonstjenester (Innlandet Revisjon IKS)	1 563 000
15700	Momskompensasjon (utgift)	- 75 000
17901	Momskompensasjon – drift (inntekt)	75 000
	NETTO	2 043 000

<u>Vedtak, enstemmig:</u>	Utvalgsleder og sekretær bes om å utarbeide en skisse til et reglement til neste møte.
---------------------------	--

Fra behandlingen:

Protokoller fra siste møter i kommunestyret og formannskapet ble referert.

Spørsmålet om å etablere mer systematisk oppfølging av kommunestyrets vedtak og forutsetninger ble drøftet. Det ble her vist til kravene til kontrollutvalget om oppfølging av politiske vedtak i kommuneloven og i forskrift om kontrollutvalg.

<u>Vedtak, enstemmig:</u>	1. Protokoller fra kommunestyrets møte 18/6-15 og formannskapets møter den 3/6-15 og 17/6-15 tas til orientering. 2. Kontrollutvalget vil vurdere å systematisere sin oppfølging av politiske vedtak, jf. kommunelovens § 77 nr. 4 om kontrollutvalgets ansvar om å gjennomføre systematiske vurderinger av «måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger». 3. Det overlates til nytt kontrollutvalg å avgjøre hvordan man skal systematisere oppfølgingen på en hensiktsmessig måte. Som minimum foreslås at det tas en grundig gjennomgang av rådmannens av administrasjonens oppfølging av de politiske vedtakene ved behandling av tertialrapportene i kontrollutvalget.
---------------------------	---

Følgende saker ble referert:

1. Gjennomføring av FoU-prosjektet «Kommunestyrets tilsynsansvar» - Gjøvik kommunes deltakelse som en av ni kommuner (brev til Gjøvik kommune v/ordfører og rådmann og til kontrollutvalgssekretariatet)
2. Spørsmål til kommunen om regler og praksis for tilgjengeliggjøring av postlister på kommunens hjemmeside
3. Politiske vedtak vedr. rådgivningstjenesten i ungdomsskolene (kontrollutvalget og kommunestyret)
4. Energiløsningen i Kallerudhallen – tilleggsinformasjon til sak i kontrollutvalget den 18/6-15 (sak 38/15)
5. SSB: Pleie- og omsorgstjenester 2014, foreløpige tall
6. Diverse avisartikler

7. Henvendelse/spørsmål fra journalist
8. Møtegodtgjørelse 1. halvår 2015 – Kontrollutvalget
9. Neste møte: Tidspunkt/saksliste

<u>Vedtak, enstemmig:</u>	1. Referatsakene tas til orientering. 2. FoU-rapporten (jf. ref.sak nr. 1) legges frem som egen sak når rapporten foreligger.
---------------------------	--

SAK NR. 49/2015

EVENTUELT: ORIENTERING OM UENIGHET MELLOM KOMMUNEN OG GRUNNEIER OM GANGVEI

Fra behandlingen:

Saken var på forhånd ikke satt på sakslista, men ble enstemmig satt opp til behandling i møtet.

Finn Olav Rolijordet orienterte om en konflikt mellom kommunen og en grunneier om eiendomsretten til en gangvei. Kontrollutvalget drøftet deretter om saken skulle prioriteres, eventuelt på hvilken måte.

<u>Vedtak, enstemmig:</u>	Kontrollutvalget ber rådmannen om å orientere nærmere om uenigheten mellom grunneier og kommunen om eiendomsretten til en gangvei mellom Føllingsstadsvei og Johan Sverdrupsgate i Gjøvik.
---------------------------	--

Gjøvik, 27. august 2015. _____ Roar Løken Lunder leder	RETT UTSKRIFT: Gjøvik, 27. august 2015. _____ Kjetil Solbrækken utvalgssekretær
---	---

NESTE MØTE

Dato:

TORSDAG 8. OKTOBER 2015

Tidspunkt:

KL. 0830

Aktuelle saker:

- *Industribygg AS – orientering v/styreleder og daglig leder (KU-sak 82/14)*
- *Uenighet mellom kommunen og grunneier om gangvei (KU-sak 49/15)*
- *Skisse til eget reglement for kontrollutvalget (KU-sak 46/15)*
- *Egenevaluering kontrollutvalget – valgperioden 2011-2015*
- *Planlegging av første møte i nytt kontrollutvalg – opplæring mv.*

Saker til oppfølging i senere møter:

- *Revisjonsrapport: Helse og omsorg - Måloppnåelse forsvarlig helsehjelp, samhandlingsreformen og konsekvenser for brukere*
- *Samhandlingsreformen – orientering om status og risikovurderinger (KU-sak 58/14, jf. 77/13)*
- *Byggesaksavdelingen – oppfølging av tilsynsplan 2013-2014 + diverse spørsmål (ku-sak 13/14) – første møte i 2015*
- *Eidsiva Energi AS – orientering vedr. sponsing og åpenhet (KU-sak 86/14)*
- *Informasjonssikkerhet i Gjøvik kommune (jf. ku vedtak 04/14, avvente)*
- *Skole:*
 - *Årsaker til forskjeller mellom skolene vedr. andel spesialundervisning (KU-sak 83/14)*
 - *Skrinnhagen skole – evaluering av tiltak (jf. ku-sak 12/14 – sak tidlig i 2015)*
 - *Rutiner og praksis v/skolebytte (ku-sak 70/2012)*
- *Intern kontroll:*
 - *Overordnet intern kontroll i Gjøvik kommune – rådmannens rutiner for internrevisjon/etterkontroll (ku-vedtak 38/2014)*

Ikke tidsbestemt:

- *Korrupsjon i kommune-Norge (utsatt sak fra 15/5-13) – besluttet avventet*
- *Barnevern:*
 - *Presentasjon av risikovurderinger etter tilsynsrapport 2014 (jf. ku-sak 09/14)*
 - *Fylkesmannens tilsyn med barnevernstjenesten høsten 2013 (ku-sak 55/13, pkt. 2)*
 - *Barnevern – vurdering av nye undersøkelser (ku-sak 23/13), herunder bruk av hjelpetiltak i hjemmet (ku-sak 32/13)*
 - *Barnevern – div. spørsmål til administrasjonen (ku-sak 64/12):*
 - *Terskel for å igangsette omsorgsovertakelser*
 - *Lean-gjennomgang*
 - *Tilsynsførerordningen i GLT-regionen*

Bestillinger (Innlandet Revisjon IKS):

- *Revisjonsprosjekt: Helse og omsorg: Måloppnåelse forsvarlig helsehjelp, samhandlingsreformen og konsekvenser for brukere*

Møteplan 2015:

- Torsdag 22.01.15 kl. 0830
- Torsdag 05.03.15 kl. 0830
- Torsdag 16.04.15 kl. 0830
- ~~Torsdag 21.05.15 kl. 0830~~ – endret til tirsdag 19.05.15 kl. 0830
- Torsdag 18.06.15 kl. 0830
- Torsdag 27.08.15 kl. 0830
- Torsdag 08.10.15 kl. 0830
- Torsdag 03.12.15 kl. 0830

Gjøvik kommune**REGLEMENT FOR KONTROLLUTVALGET**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	08.10.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Disposisjon for eget reglement for kontrollutvalg i Gjøvik kommune

Vedlagt:

Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

1. Utvalgsleder og sekretær gis i oppgave å arbeide videre med innholdet i et reglement for kontrollutvalget.
2. Kontrollutvalget tar til orientering at ingen av de øvrige kommunene i regionen har eget reglement for kontrollutvalget, og inviterer kontrollutvalgene i disse kommunene til å delta i utviklingen av et reglement for kontrollutvalget.

SAKSOPPLYSNINGER:**Oppsummering:**

Spørsmålet om behovet for eget reglement for kontrollutvalget ble drøftet i forrige møte (27/8-15), der kontrollutvalget fattet slikt vedtak:

Utvalgsleder og sekretær bes om å utarbeide en skisse til et reglement til neste møte.

Vedlagt følger utkast til disposisjon for et reglement. Forslaget utdypes nærmere i møtet.

I møtet den 27/8-15 ble det foreslått å ta initiativ til å lage et felles reglement for kontrollutvalgene i regionen, og at arbeidet med utvikling av reglementet kunne gjennomføres som et samarbeidsprosjekt. Forslag til vedtak i saken gjenspeiler denne tanken.

Bakgrunn:

Ingen av kontrollutvalgene i Gjøvik- og Hadelandsregionen (8 kommuner) har eget reglement for sin virksomhet.

Kontrollutvalgsboken (veileder fra Departementet fra 2011) omtaler reglement for kontrollutvalg slik:

For å klargjøre rammene for, og innholdet i, kontrollutvalgets oppgaver kan kommunestyret fastsette et reglement for utvalget. Reglementet kan blant annet inneholde retningslinjer for valg, sammensetning av utvalget, retningslinjer for saksbehandlingen i utvalget og en angivelse av utvalgets oppgaver. Videre kan reglementet omfatte krav til møtehyppighet, rutiner knyttet til budsjettbehandling, og retningslinjer for evaluering av kontrollutvalgets virksomhet (se tipsboks). Reglementet kan ikke fastsette retningslinjer som begrenser, eller som er i strid med, gjeldende regelverk for kontrollutvalget. Det er som regel kontrollutvalget som utarbeider forslag til reglement, med bistand fra sekretariatet. Reglementet for kontrollutvalget skal behandles i kommunestyret på tilsvarende måte som reglement for andre politiske utvalg. For å sikre at reglementet holdes oppdatert bør det gjennomgås, og eventuelt revideres, minimum en gang i valgperioden.

Kontrollutvalgsboken har følgende tips til momenter som kan inngå i et reglement:

- formål
- valg og sammensetning av kontrollutvalget
- gjennomføring av valg
- antall medlemmer
- antall medlemmer fra kommunestyret
- kontrollutvalgets oppgaver
- budsjett rutiner
- saksbehandling
- rapporteringsrutiner og –frekvens
- evaluering av utvalgets virksomhet

Kontrollutvalgsboken har noen utfyllende kommentarer til følgende områder:

o Forhold knyttet til valg og sammensetning av kontrollutvalg

I reglementet for kontrollutvalget i Møre og Romsdal fylkeskommune, er det inkludert en rekke forhold knyttet til valg og sammensetning av kontrollutvalget. «Kontrollutvalet skal ha fem medlemmer med gruppevis varamedlemmer i rekkefølge. Av medlemmene skal leiaren vere medlem av fylkestinget. Leiaren bør veljast frå eit av dei partia/gruppene i fylkestinget som ikkje har ombodet som fylkesordførar. Kontrollutvalet skal veljast som første val etter val av fylkesutvalet og fylkesordførar/fylkesvaraordførar. Ved val av medlemmer og varamedlemmer skal omsynet til representativitet frå alle gruppene i fylkestinget særleg ivaretakast. Det bør vidare leggjast vekt på å få medlemmer og varamedlemmer med god erfaring frå arbeidet som folkevald, og med eigenskapar/ kunnskapar som er veleigna for arbeidet i kontrollutvalet. Om mogleg bør omsynet til kontinuitet blant medlemmene i kontrollutvalet ha merksemd ved valet.»

Videre er følgende hentet fra Kontrollutvalgsboken:

«Kontrollutvalget er et lekmannsorgan. I regelverket er det ikke satt krav til kompetanse og erfaring for medlemmene av utvalget. Kommunestyret kan likevel vektlegge at kontrollutvalget bør representere en bredde i kompetanse og erfaringsbakgrunn. Det er viktig at kommunestyret vurderer hvilken

erfaring og kompetanse det er nødvendig å ha i kontrollutvalget, og at kommunestyret drøfter hvilke forhold som bør vektlegges.

o Varaordning

I Kontrollutvalgsboken har eksempel fra kommuner med utfordringer knyttet til manglende kontinuitet med gruppevis vararepresentanter. Flere kommuner har gått over til felles varaliste istedenfor gruppevis vararepresentanter. Erfaringene viser at man får bedre kontinuitet i vararepresentanters arbeid i kontrollutvalget.

DISPOSISJON FOR

REGLEMENT FOR KONTROLLUTVALGET I

GJØVIK KOMMUNE

§ 1 VIRKEOMRÅDE

Lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) og forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner vedtatt av Kommunal- og regionaldepartementet 15. juni 2004, gjelder i sin helhet for kontrollkomiteens virksomhet.

I tillegg gjelder følgende reglement:

§ 2 KONTROLLUTVALGET

(stikkord: overordnet tilsynsansvar – tilsyn på vegne av kommunestyret mv)

§ 3 FORMÅL, OPPGAVER

(stikkord: sikre allmenne tillit ved å påse at:....., **håndtering av personalsaker**)

§ 4 VALG, SAMMENSETNING

(stikkord: antall medlemmer, sammensetningen dvs. leder/flertall fra opposisjon og evt. andre forhold man bør legge vekt på ved sammensetningen)

§ 5 MØTER, SAKSBEHANDLING

(stikkord: utsending av innkalling og møteprotokoller, møteplikt for rådmannen, håndtering av henvendelser fra eksterne/utenforstående)

§ 6 RAPPORTERING TIL KOMMUNESTYRET

(stikkord: løpende fremleggelse av møteprotokoller for kommunestyret, kontrollutvalgets årsrapport, utvalgsliders rolle ved saker til kommunestyret)

§ 7 INNHENTING AV OPPLYSNINGER

(stikkord: generelt om innsynsretten, **hvem utøver retten på vegne av kontrollutvalget, deltakelse i lukkede møter**)

§ 8 KONTROLLUTVALGETS BESTILLERFUNKSJON

(stikkord: avtalen med revisjonen, tydeliggjøring av pris/kvalitetsfokus, mulighet til bruk/kjøp av sakkyndig bistand)

§ 9 TAUSHETSPLIKT OG OFFENTLIGHET

(stikkord: generell taushetsplikt, vurdering av offentlighet på dokumenter før møter, vurdering av lukking av møter, **taushetsplikt i lukkede møter**)

§ 10 KONTROLLUTVALGETS INNSTILLINGSRETT

(stikkord: hovedprinsippet om innstillingsretten til kommunestyret, hvilke type saker gjelder det, håndtering dersom saker går gjennom andre utvalg, rådmannens rolle)

RELEVANTE VEDTAK I KONTROLLUTVALGET I GJØVIK KOMMUNE:

SAK NR. 11/2015

KONTROLLUTVALGETS ROLLE I PERSONALSAKER

Fra behandlingen:

Rådmann Magnus Mathisen deltok under behandlingen av saken.

Vedtak, enstemmig:

Kontrollutvalget skal ikke behandle personalsaker, men systemsaker. I enkelte tilfeller kan imidlertid dette overlappe hverandre. I så fall skal kontrollutvalget befatte seg med personalsak kun i den grad det kan belyse systemsaken. Dette kan for eksempel gjøres ved orientering fra personalsjefen, der kun opplysninger relevant for systemsaken legges fram. I de tilfeller der kontrollutvalget er første adressat på en åpenbar personalsak, sendes dette videre til rådmannen v/personalavdelingen.

SAK NR. 78/2013

KONTROLLUTVALGETES MØTERETT UNDER LUKKET ORIENTERING I POLITISKE UTVALG

Fra behandlingen:

Rådmannens brev av 29/10-13 til kontrollutvalget, der kontrollutvalget blir bedt om å ta stilling til hvordan oppmøte til lukkede orienteringer skal skje, ble gjennomgått og drøftet. Særlig ble rådmannens følgende forslag fra rådmannen drøftet:
«Kontrollutvalget bør ta stilling til og vurdere hvilke opplysninger det er nødvendig å få innsyn i for å utøve sin kontroll- og tilsynsfunksjon. Kontrollutvalgets leder vil kunne få opplysninger om hva den lukkede orienteringen skal omhandle ved å henvende seg til administrasjonen.»

Det ble stilt flere kritiske spørsmål til praktiseringen av et slikt forslag, og man valgte derfor ikke å følge opp dette. Beslutningen bidro til at fjerde kulepunkt i sekretærens forslag til vedtak i saken ble strøket.

Vedtak, enstemmig:

Kontrollutvalgets rett til å være til stede i lukket møte i kommunens folkevalgte organer er hjemlet i forskrift om kontrollutvalg § 4. Kontrollutvalgets legger til grunn slik forståelse og praktisering av denne retten:

- Retten gjelder i utgangspunktet kontrollutvalget som organ, og ikke det enkelte medlem.
- Kontrollutvalget delegerer til utvalgsleder og utvalgets sekretariat å utøve møteretten på utvalgets vegne.
- Kontrollutvalgets øvrige medlemmer kan delta på vegne av kontrollutvalget i lukkede møter, etter fullmakt fra

kontrollutvalget som organ eller etter delegering fra utvalgsleder.

- Vedkommende som har møtt på vegne av kontrollutvalget i lukket møte skal på eget initiativ orientere kontrollutvalget om dette i første ordinære møte.
- Kontrollutvalgets medlemmer har taushetsplikt om innholdet i den lukkede orientering etter forvaltningslovens alminnelige regler, jf. forvaltningslovens §§ 13 og 13a – 13f.

Gjøvik kommune**ORIENTERING OM TVISTESAK VEDR. VEGRETT**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	08.10.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Notat vedr. historiske fakta knyttet til bruk av Jøssingvegen
2. Jordskiftesak fra 14.11.2013

Vedlagt:

Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

Rådmannens redegjørelse for konflikten knyttet til eiendomsretten til en gangvei mellom Føllingsstadsvei og Johan Sverdrupsgate tas til orientering.

SAKSOPPLYSNINGER:

Saken er en oppfølging av vedtak i kontrollutvalgets møte den 27/8-15 der Finn Olav Rolijordet orienterte om en konflikt mellom kommunen og en grunneier om eiendomsretten til en gangvei. Kontrollutvalget drøftet om saken skulle prioriteres, eventuelt på hvilken måte og fattet slikt vedtak:

Kontrollutvalget ber rådmannen om å orientere nærmere om uenigheten mellom grunneier og kommunen om eiendomsretten til en gangvei mellom Føllingsstadsvei og Johan Sverdrupsgate i Gjøvik.

Rådmannen er invitert til møtet for å orientere.

Følgende er på forhånd oversendt, jf. vedlegg i saken:

- Notat vedr. historiske fakta knyttet til bruk av Jøssingvegen
- Jordskiftesak fra 14.11.2013

Det henvises særlig til domsslutningen på s. 23 i jordskiftesaken (jf. vedlegg 2), pkt. 1-3 og 7.

Saken har pågått over lang tid og synes å være behandlet i aktuelle instanser for å få en avklaring. Kommunens jurist er koblet inn i saken. Motparten har profesjonell bistand.

Ut over å bli kjent med en vanskelig sak for Gjøvik kommune, synes det mest nærliggende for kontrollutvalget slik saken står å ta den til orientering.

Jøssingvegen = Gutua = Stokkegutua + Glæstadgutua.

Tilbakemelding på de rettslige relevante delene av brevet til Sivilombudsmannen fra Benum Stokke datert 6. mars, 2. og 17. april 2013.

1. Hvilke veger heter hva og tilhører hvem?

Det kan være behov for å rydde i de betegnelsene de ulike vegnavnene har i brevet, delvis som muntlige vegnavn i lokalbefolkningen og dels som offisielle, godkjente kommunale vegnavn.

Jøssingvegen = Gutua = Stokkegutua + Glæstadguta.

Jøssingvegen er et offisielt, godkjent kommunalt vegnavn i Gjøvik kommune.

Framkommer på reguleringsplan for området i 1960, godkjent i juni 1961. Vegen går østover/nedover mot Mjøsa fra Kronprins Olavs veg over Føllingstads veg og ned til Trondhjemsvegen. Husene langs Jøssingvegen fikk adresser etter Jøssingvegen, bl.a. Jøssingvegen 3 og 5, gnr./bnr. 67/211 og 67/1241.

Etter at Johan Sverdrups gate ble anlagt på slutten av 1950-tallet – begynnelsen på 1960-tallet, overtok denne traseen til Glæstadgutua, fra der denne svinger østover og ned på Trondhjemsvegen. Jøssingvegen ble beholdt vestover, først opp Stokkegutua eller bare Gutua, før den krysser Føllingstadsveg og opp til Kronprins Olavsveg.

2. Fradeling av eiendommene – hvem eier hva?

Fradeling av eiendommene i dette området stammer alle fra Hunn Gård i Vardal før Vardal kommune kjøpte og overtok Hunn i 1949. Både Øvre og Nedre Grønland er fradelt Hunn. Mellom disse to eiendommene ble Gutua liggende igjen som en offisiell vegforbindelse for allmennheten, jordveg og kjøreveg, ned til Trondhjemsvegen og inn til Gjøvik sentrum.

Fra Øvre Grønland ble først 67/211, Jøssingvegen 3, nå Johan Sverdrups gate 32 og seinere 67/1241 Jøssingvegen 5, nå Johan Sverdrups gate 34, fradelt. Begge med adkomst til sine eiendommer fra Jøssingvegen, da ingen andre kommunale veger var opparbeidet i dette området, bortsett fra Føllingstadsveg og Trondhjemsvegen.

3. Fradeling gnr./bnr. 67/1241; Johan Sverdrups gate 34, tidligere Jøssingvegen 5.

Eiendommen det er uenighet om vegrett til er Johan Sverdrups gate 34, tidligere Jøssingvegen 5, gnr./bnr. 67/1241.

Denne eiendommen hadde ikke og har aldri hatt noen annen adkomst enn via Jøssingvegen/Gutua. Heller ikke Johan Sverdrups gate 32. Kjøreadkomst var sikkert aldri noe tema i 1947 da denne ble fradelt. Men i 1965, med fradelingen av Jøssingvegen 5, ble det satt opp en garasje med adkomst fra Jøssingvegen til denne eiendommen.

4. Kommunalt vedlikehold og drift av Jøssingvegen.

Denne strekningen er i sin helhet brøytet og vedlikeholdt av tidl. Vardal kommune, nå Gjøvik kommune, siden tidlig på 1950-tallet av ansatte som kan bekrefte dette også i dag. Veghøvelen det er snakk om var et bakmontert skjær som satt på en traktor, seinere en liten lastebil.

I hht. Vegloven § 1 er Gjøvik kommune vegholder og skilter, drifter og vedlikeholder denne vegstrekningen på lik linje med alle andre kommunale gater, veger, fortau og gang- og sykkelveger.

Etter kommunens vurdering og lovtolkning spiller det derfor ingen rolle hvem som er grunneier. Gjøvik kommune drifter også en rekke gater og veger i boligområder på Hunnsjordet, Tongjordet og Gjøvikjordet, der oppsitterne er grunneiere og ikke Gjøvik kommune.

Gjøvik kommune viser likevel til tidligere oversendt dokumentasjon fra adv. Sjur Lohne og eiere av Johan Sverdrups gata 32, hvorledes vi mener disse fradelingene har funnet sted og som da viser at både tidligere Vardal kommune, nå Gjøvik kommune, ved kjøp av Hunn Gård, er grunneier også på denne gangvegstrekningen av Jøssingvegen/Stokkegutua/Gutua.

Vi håper dette vil være tilstrekkelig dokumentasjon og med tidligere redegjørelse fra adv. Lohne med de vedlegg som der dokumenterer kommunens standpunkt.

Mvh
Einar Kulsvehagen

Domstol: Vestoppland og Sør-Gudbrandsdal jordskifterett
Møtedag: 14.11.2013
Sted: Jordskifterettens lokaler i Lillehammer
Sak nr.: 0500-2012-0028 Nedre Grønland - utsatt fra 30.08.2013

Saken gjelder: Krav om grensegang etter jordskifteloven §§ 88 og 88 a

Jordskiftedommer: Kjetil Brandsar, som enedommer etter jordskifteloven § 9 annet ledd

Protokollfører: Rettens leder

Saken er krevd av: Sigrid Benum Stokke

Til behandling: Avsigelse av dom

Parter: Eier av gnr. 67/70, Bjørg Margrethe og Tore Flemvåg, Føllingstads veg 36, 2819 GJØVIK
Eier av gnr. 67/71, Atle Eid, Føllingstads veg 44, 2819 GJØVIK
Eier av gnr. 67/71, Camilla Hatterud, Føllingstads veg 44, 2819 GJØVIK
Eier av gnr. 67/82, Sigrid Benum Stokke, Føllingstads veg 38, 2819 GJØVIK
Eier av gnr. 67/99, Kay Robin Kristiansen, Trondhjemsvegen 72, 2825 GJØVIK
Eier av gnr. 67/164, Bjørg I. og Nils Martin Forså, Føllingstads veg 42, 2819 GJØVIK
Eier av gnr. 67/170, Monica Onsum og Vidar Kvernvald, Johan Sverdrups gate 38, 2819 GJØVIK
Eier av gnr. 67/211, Anne Barbro Hjorthol, Johan Sverdrups gate 32, 2819 GJØVIK
Eier av gnr. 67/307, Eiendom As Gjebi, Parkgata 16, 2815 GJØVIK
Eier av gnr. 67/355, Ståle Opdal, Johan Sverdrups gate 42, 2819 GJØVIK
Eier av gnr. 67/355, Kari Gravråk, Johan Sverdrups gate 42, 2819 GJØVIK
Eier av gnr. 67/393, Karina Helen Jægersen og Arild Bjørnerud, Trondhjemsvegen 70, 2825 GJØVIK
Eier av gnr. 67/404, Kari Sofie Stokke, Johan Sverdrups gate 36, 2819 GJØVIK
Eier av gnr. 67/1241, Morten Hvattum Lund, Johan Sverdrups gate 34, 2819 GJØVIK
Eier av gnr. 67/1455, Anita og Arild Bjerke, Trondhjemsvegen 68 B, 2825 GJØVIK

Gjøvik kommune, Teknisk drift, postboks 630, 2810 Gjøvik
Statens vegvesen Region øst, Postboks 1010, 2605 Lillehammer

Adv. Rylandsholm, Pb:10, 2601 LILLEHAMMER representerer
Sigrid Benum Stokke

Eiendommene ligger i Gjøvik kommune

Til stede: Ingen utenom rettens leder

Jordskifteretten avsa i medhold av jordskifteloven § 17 slik:

Dom:

Framstilling av saken:

Sigrid Benum Stokke, har krevd grensegang etter jordskifteloven § 88, for fastsetting av grenser for sin eiendom, gnr. 67 bnr. 82. Det er også krevd rettsutgreiing etter jordskifteloven § 88 a, om rettighetsforholdene til Stokkegutua, også omtalt som Jøssingvegen. Denne gutua er ca. 85 meter lang, og er stengt for gjennomkjøring. Adkomsten skjer via Johan Sverdrups gate.

Eiendommen Nedre Grønland, gnr. 67 bnr. 82, er fradelt ved skylddelingsforretning fra Hunn gård i 1913. Eiendommen ble kjøpt av Sigrid Benum Stokkes foreldre i 1935. Sigrid Benum Stokke kjøpte eiendommen i 2000 etter sine foreldre. Det er tvist om eiendomsretten til Stokkegutua og om dette er offentlig veg eller ikke. Det er tvist om bruksrett til gutua for gnr. 67 bnr. 70, 211 og 1241. Det er også tvist om grensepunkt mellom bnr. 70, 82 og 1241.

Rekvirenten ønsket å få avklart grensene for hele sin eiendom. Det ble i den anledning avdekket tvist om grensene mellom gnr. 67 bnr. 82 og naboeiendommene gnr. 67 bnr. 164 og 307. Det er tvist om grensene mellom eiendom gnr. 67 bnr. 82 og Føllingstads veg, som er en kommunal veg, tilhørende Gjøvik kommune. Føllingstads veg er også omtalt som den gamle Trondheimsvegen, som var en del av den gamle ferdselsåren fra Oslo til Trondheim.

Påstander og påstandsgrunnlag

Tvist 1 om Stokkegutua

Adv. Rylandsholm på vegne av Sigrid Benum Stokke, har i hovedsak gjort gjeldende:

Nedre Grønland, gnr. 67 bnr. 82, ble fradelt fra Hunn gård. I følge skylddelingen fulgte Stokkegutua med i fradelingen ut fra grensebeskrivelsen. Nedre Grønland er således eier av vegen og grunnen under. Det er ikke beskrevet noen eiendom mellom gnr. 67 bnr. 82 og den tidligere fradelte gnr. 67 bnr. 70. Eiendommene gnr. 67 bnr. 211 og 1241 er fradelt fra bnr. 70 og har grense mot bnr. 82. Det er i skylddelingen beskrevet en vegrett tildelt gnr. 67 bnr. 82. Ut fra retningsangivelsen er ikke dette en rett knyttet til Stokkegutua, men en adkomstveg lengere øst mot Trondhjemsveien.

Gården Hunn har ikke forbeholdt seg noen vegrett ved fradeling av gnr. 67 bnr. 82.

Vedlikehold av vegen har vært gjort av eier av gnr. 67 bnr. 82. Kommunen monterte skilt i

Stokkegutua på 50-tallet etter oppfordring av de som var eiere av gnr. 67 bnr. 82 den gang. Skiltingen gjaldt "*forbudt for alle kjøretøy*" med underskilt "*gjelder gjennomkjøring*". Det foreligger ingen dokumentasjon på at vegen er overtatt av kommunen, at den er åpen for allmenn ferdsel, eller at kommunen har drifts- og vedlikeholdsansvar for vegen. Etter veglovens bestemmelser er ikke Stokkegutua offentlig veg.

Stokkegutua har aldri vært offentlig veg. Det har vært tillatt med ferdsel for gående, men ingen form for motorisert ferdsel. Naboeiendommene har således ingen vegrett knyttet til Stokkegutua for å kjøre fram til sine eiendommer. Gnr. 67 bnr. 211 har adkomst til sin eiendom via Johan Sverdrups gate. Gnr. 67 bnr. 70 og 1241 skal ha adkomst via Føllingstads veg. Opprinnelig byggesøknad for garasje viser at utkjøringa var tenkt lagt over bnr. 70 mot Føllingstads veg.

Det ble nedlagt slik

Påstand:

1. Stokkegutua tilhører gnr. 67/82.
2. Stokkegutua på eiendommen gnr. 67 bnr. 82 er ikke offentlig vei.
3. Eiendommene gnr. 67/70, 67/211 og 67/1241 har ikke vegrett over gnr. 67/82.
4. Sigrid Benum Stokke tilkjennes sakens omkostninger.

Einar Kulsvehagen, på vegne av Gjøvik kommune, har i hovedsak gjort gjeldende: Grønland ble fradelt fra hovedbruket Hunn gård for 100 år siden. Grønland var husmannsbruk under hovedbruket i tiden før det ble fradelt som eget bruk. Hunn gård eide den gang store landområder i denne delen av kommunen. Det var etablert et vegnett i dette området før Nedre Grønland ble fradelt som eget bruk. Dette gjelder både "Gamle- og Nye Trondheimsveg" og Stokkegutua, noe som framgår av gamle kart. Dette var gamle ferdselsårer som ble nyttet til føring av dyr, hest og slede, og til andre transportbehov sommer som vinter. Kommunen tviler på at skjøtene og skylddelingen for Nedre Grønland var ment å omfatte Stokkegutua. Kommunen finner det underlig og urimelig at Hunn gård overførte vegen og vegretten i sin helhet til et fradelt bruk om de var eiere av vegen. Det ville i så tilfelle medføre at en viktig øst - vest passasje ble avskåret for fri bruk for hovedbølet samt tilhørende husmannsbruk med flere.

Vegen ble driftet og vedlikeholdt av kommunen fra så tidlig som 1950-tallet, og kanskje tidligere. Fram til 1964 var kommunale veger driftet med relativt enkelt utstyr. Kommunen har ikke greid å finne noen dokumentasjon for dette. I dag inngår driften av vegen som en del av hele området. Kommunen la fram flyfoto som viser deler av gutua. De mener man kan se av bildene at det var en aktiv bruk av gutua og at den var åpen for allmenn ferdsel. Etter veglovens bestemmelser må Stokkegutua være offentlig veg.

Kommunen kan ikke se at det er noe problem at Stokkegutua blir brukt som adkomst til tre boligeiendommer. Gnr. 67 bnr. 1241 har ingen annen adkomst til sin eiendom om Stokkegutua ikke kan nyttes. Både bnr. 70 og 1241 har garasjeporter som går ut i Stokkegutua.

Det ble nedlagt slik

Prinsipal påstand:

1. Stokkegutua tilhører Gjøvik kommune.
2. Stokkegutua er offentlig veg.

3. Eiendommene gnr. 67/70, 67/211 og 67/1241 har veirett over kommunal eiendom.
4. Gjøvik kommune og eiere av gnr. 67/70, 67/211, 67/1241 frifinnes for krav om tilkjennelse av saksomkostninger.

Subsidiær påstand:

Eiendommene gnr. 67/70, 67/211 og 67/1241 har vegrett over gnr. 67/82.

Björg Margrethe og Tore Flemvåg har i hovedsak gjort gjeldende:

De kjøpte eiendommen, gnr. 67 bnr. 70, i 1974. De har brukt gutua, noe også tidligere eier gjorde. Det var aldri omtalt at bruken av Stokkegutua var ulovlig. Spørsmål om bruken av Stokkegutua kom først opp etter at Sigrid Stokke overtok eiendommen, gnr. 67 bnr. 82. De har rett til å kjøre til sin eiendom via Stokkegutua. Garasjen har port ut i gutua. Dette er også eneste adkomst til eiendommene.

Anne Barbro Hjorthol har i hovedsak gjort gjeldende:

Hun kjøpte eiendommen, gnr. 67 bnr. 211, i 2007. Hun parkerer i Johan Sverdrups gate og kjører Stokkegutua til eiendommen ved behov. Hun har kjøreadkomst til sin eiendom om gutua. Dette ble også bekreftet av selger, som også var opprinnelig eier av eiendommen fra den ble opprettet.

Tore Flemvåg på vegne av Morten Hvattum Lund har i hovedsak gjort gjeldende:

Eneste adkomst til gnr. 67 bnr. 1241 er å kjøre Stokkegutua. Han har garasje med port mot gutua som han må ha rett til å kjøre til.

Flemvåg, Hjorthol og Lund la ned likelydende påstand som kommunen

Prinsipal påstand:

1. Stokkegutua tilhører Gjøvik kommune.
2. Stokkegutua er offentlig veg.
3. Eiendommene gnr. 67/70, 67/211 og 67/1241 har veirett over kommunal eiendom.
4. Gjøvik kommune og eiere av gnr. 67/70, 67/211, 67/1241 frifinnes for krav om tilkjennelse av saksomkostninger.

Subsidiær påstand:

Eiendommene gnr. 67/70, 67/211 og 67/1241 har vegrett over gnr. 67/82.

Ingen hadde innvendinger mot at jordskifteretten behandler tvistespørsmålene som er reist i denne saken etter jordskifteloven § 88 og § 88 a, jf. § 17.

Jordskifterettens vurderinger

Jordskifteretten må ta stilling til eiendoms- og bruksretten til Stokkegutua, eller Jøssingvegen som den også er omtalt som.

For å klarlegge eiendoms- og rettighetsforhold må man se på situasjonene ved dannelsen av eiendommene og rettighetene. Eiendommenes utgangsdokumenter er vanligvis de mest sentrale, da de omtaler eiendommenes opprinnelige grenser og eventuelle rettigheter.

Gnr. 67 bnr. 70 ble etablert som selvstendig eiendom ved skylddeling tinglyst 20.4.1912, jf. dok. 1.3 og 15.2.

Gnr. 67 bnr. 82 ble etablert som selvstendig eiendom ved skylddeling tinglyst 1.8.1913, jf. dok. 1.10 og 15.1.

Ingen av disse skylddelingene beskriver grenser eller retter knyttet til Stokkegutua, eller Jøssingvegen.

Gnr. 67 bnr. 211 ble etablert som selvstendig eiendom ved skylddeling tinglyst 24.12.1940, jf. dok. 15.3. I denne skylddelingen framgår det at grensen i nord "*er en gammel veg mell. den gamle og nye Trondhjemsvei.*"

Grensene for denne eiendommen ble også oppgått i forbindelse med kart- og oppmålingsforretning 23. mai 1947, jf. dok. 1.9. Da ble grensene beskrevet og merket "*i henhold til foreliggende reguleringskart...*". I nord er grensen beskrevet mot prosjektert gate.

Gnr. 67 bnr. 1241 ble etablert som selvstendig eiendom ved målebrev av 24.8.1965, tinglyst 19.9.1965, jf. dok. 1.13, beskrives grensene i nordøst mot Jøssingvegen.

Ut fra de framlagte dokumentene framkommer det ulike beskrivelser av grensene mot Jøssingvegen. Ved å ta utgangspunkt i skylddelingene for gnr. 67 bnr. 70 og gnr. 67 bnr. 82 får man en beskrivelse av at disse eiendommene grenser mot hverandre. Dette avklarer imidlertid ikke hvem som eier Jøssingvegen da den ikke er omtalt.

I reguleringsplanen for området, dok. 18, vises vegen som en offentlig veg, men det framkommer ikke noe om ev. overtagelse. Da det ikke framgår klart at kommunen har overtatt grunnen eller veien, må spørsmålet løses gjennom en tolking av mulig stiftelsesgrunnlag. Her har partene påberopt seg vegloven, og hva som var ment da eiendommene ble opprettet.

De opprinnelige eiendommene i området er fradelt fra Hunn gård, som for øvrig eide store omkringliggende landområder. Jøssingvegen eksisterte som veg før det tidspunktet bnr. 70 og 82 ble fradelt som egne bruk, jf. kart fra 1904, dok. 15.4. Veggen er også omtalt i dok. 15.3 fra 1940: "*...er en gammel veg mell. den gamle og nye Trondhjemsvei.*" Sigrid Benum Stokke omtaler også en nabo lenger nord som hadde nyttet vegen tidligere. Han kjørte drank med hest og slede. Veggen framgår som en del av de gamle ferdselsårene i området og må ha hatt funksjon som bygdeveg. Det er ikke mulig å overføre bedre rett enn den man selv har. I og med at dette er en gammel veg, er det ikke gitt at Hunn gård hadde eksklusiv bruks- eller eiendomsrett til vegen. Jordskifteretten ser det som urimelig og lite sannsynlig at Hunn gård skulle overføre bruks- og eiendomsretten i sin helhet for deler av en etablert veg til et fradelt bruk. Ved fradelingstidspunktet var vegen allerede etablert og kjøper så at den lå der. Skylddelingsmennene har tatt det som gitt av vegen var en bygdeveg for allmenheten. Om vegen skulle framstå som noe annet burde det vært nevnt særskilt i avtale eller i skylddelingen.

I skylddelingene og målebrevene for gnr. 67 bnr. 211 og 1241 beskrives Jøssingvegen som grense, gnr. 67 bnr. 82 nevnes ikke. Det samme er tilfellet i byggesøknader som er innsendt for eiendommene gnr. 67 bnr. 70, jf. dok. 15.13, og 1241, jf. dok. 15.8. Eier av gnr. 67 bnr. 82 er ikke kontaktet eller oppført som nabo i byggesakene. Det er i denne jordskiftesaken ikke framlagt dokumenter som viser at tidligere eier av bnr. 82 har påberopt seg å være nabo

i forbindelse med de nevnte byggesøknadene, eller har klaget på bruken av Jøssingvegen på annen måte. Dette taler for at Jøssingvegen har vært oppfattet som en veg tilhørende andre enn gnr. 67 bnr. 82. Det bemerkes at det for målebrevet til bnr. 404 er inntatt en merknad om at gutua tilhører gnr. 67 bnr. 82, men det er påført med annen skrift uten at det fremgår hvem eller hva kilden er.

I denne saken er det framkommet ulike påstander fra partene om hvem som har stått for vedlikeholdet av vegen. Det er ikke ført klare bevis som gir retten grunnlag til å si noe sikkert om hvordan det har vært, men kommunen har hatt ansvaret for skiltingen av vegen opp gjennom tiden. Det er påberopt fra begge parter. Saksøker har påberopt at vegen ble skiltet av kommunen på 50-tallet, for å hindre kjøring i Jøssingvegen. I dok. 15 framkommer det at skilt ble satt opp av kommunen. Om vegen var privat kunne grunneier ha gjort dette på eget initiativ. Vegen ble skiltet med nye skilt i 1996 etter initiativ fra kommunen, jf. dok. 15.10. Hvor gammel eller hvordan vegen har blitt etablert er usikkert. Vegen er etablert før gnr. 67 bnr. 82 var fradelt som eget bruk og før vegloven av 1912 var gjort gjeldende, jf. dok. 1.4. I vegloven av 1851 var det offentlige vegnettet inndelt i hovedveger og bygdeveger. Vegvedlikeholdet lå på eierne av matrikulert jord (§ 5), noe som har vært praktisert fra tidligere. Det fremgår i Arnulf/Gauer, Vegloven, kommentarutgave, 1998, side 19.

Det har ikke framkommet andre opplysninger enn at det er kommunen som har driftet og vedlikeholdt vegen de siste årene. Vegen nyttes som adkomst til 3 eiendommer og til gang-/sykkelveg.

Jordskifteretten mener at eierne av gnr. 67 bnr. 70, 211 og 1241 har nyttet, og nytter Jøssingvegen på en slik måte at det ikke kan sies å være urimelig sett ut fra servituttløven § 2. Tidligere eiere har innrettet seg på å bruke Jøssingvegen som adkomst til sine eiendommer. Dette framgår av adkomsten til eiendommene og plasseringen av garasjene på gnr. 67 bnr. 70 og 1241. Dette har fungert slik i flere 10-år uten at det i denne saken har framkommet noe bevis for at tidligere eier av bnr. 82 har motsatt seg dette.

Jordskifteretten har etter dette kommet til at gnr. 67 bnr. 82 eier grunnen under Jøssingvegen og at denne eiendommen således grenser til gnr. 67 bnr. 70, 211 og 1241.

Gnr. 67 bnr. 70, 211 og 1241 har rett til å kjøre fram til sine eiendommer.

Jøssingvegen er del av en gammel bygdeveg som har vært åpen for offentlig ferdsel i årtider. Vegen var etablert lenge før gnr. 67 bnr. 82 var fradelt som eget bruk og før vegloven av 1912 var gjort gjeldende. Gjøvik kommune har driftet denne vegen over lang tid.

Jordskifteretten har derfor kommet til at veglegemet til den delen av Jøssingvegen, som også er omtalt som Stokkegutua, tilhører Gjøvik kommune.

Twist 2, om grense mellom eier av gnr. 67 bnr. 82 på den ene siden og bnr. 164 på den andre siden.

Påstander og påstandsgrunnlag

Adv. Rylandsholm sammen med Sigrid Benum Stokke, har i hovedsak gjort gjeldende: Grensen mellom gnr. 67 bnr. 82 og 164 skal ta til i vegkanten til gamle Trondheimsveg, nå Føllingstads veg, jf. dok. 1.6. Grensen for denne eiendommen skal ikke trekkes så langt ned som den er inngjerdet. Portstolpe mot gnr. 67 bnr. 82 kan stå som i dag, men grensen skal trekkes i rett linje fra innside portstolpe og fram til grensepunkt mot gnr. 67 bnr. 307. Dette punktet skal imidlertid avsluttes 4 -5 meter lenger vest på grenselinjen. Gjerdet skal stå i grenselinjen og ikke gjøre sving på seg slik om i dag.

Grensepunkt mellom gnr. 67 bnr. 164 og 307 ble fastsatt i tidligere jordskiftesak. Eier av gnr. 67 bnr. 82 var ikke part i denne saken og grensen er derfor ikke fastsatt i forhold til denne eiendommen.

Det ble nedlagt slik

Påstand:

1. Grensen mellom gnr. 67 bnr. 82 og 164 tar til i asfaltkant på Føllingstads veg. Fra asfaltkanten går grensen i rett linje på innside av portstolpe og videre mot felles grensemerke mellom gnr. 67 bnr. 164 og bnr. 307, men grensen skal avsluttes 4 til 5 meter lenger vest enn dagens merke.
2. Gjøvik kommune m.fl. erstatter Sigrid Benum Stokke sine omkostninger til advokat på kr 26 240.

Nils Martin Forså, har i hovedsak gjort gjeldende:

Saken er unødvendig. Gjerdet markerer grensene for hans eiendom. Gjerdet har stått uforandret de 23 årene han har hatt eiendommen, men har mest sannsynlig stått slik mye lengre. Det har aldri vært klaget på gjerdet eller grensen av tidligere eier. Forså har kun skiftet ut stolpene etter behov. Ellers er det skylddelingen som man må forholde seg til. Målene i skylddelingen er omtrentlige og ikke eksakte mål. Grensen mellom gnr. 67 bnr. 164 og 307 er fastsatt i tidligere jordskiftesak. Det sydligste grensemerket mellom disse eiendommene er plassert et stykke fra grenselinjen til gnr. 67 bnr. 82 siden denne eiendommen ikke var part i saken og er således ikke noe felles grensepunkt mellom gnr. 67 bnr. 82, 164 og 307.

Det ble nedlagt slik

Påstand

1. Grensen skal følge gjerdet slik det står mellom gnr. 67 bnr. 82 og 164 fra portstolpe i sørvest til gjerdestolpe i sørøstre hjørne.
2. Nils Martin Forså frifinnes for krav om tilkjenning av saksomkostninger.

Jordskifterettens vurderinger

Det er framlagt skylddelinger for eiendommene gnr. 67 bnr. 164 og 307. Eiendommene er også befart i marka.

Både Forså og Stokke har tatt utgangspunkt i skylddelingen, men Forså har også tatt i betraktning hvordan gjerde er plassert, da det har stått uforandret over lang tid og at målene i skylddelingene kan være noe upresise.

Skylddelingsmennene var ikke folk med fagutdanning i landmåling. Det var medlemmer fra et skjønnsmannsutvalg, jf. skylddelingsloven av 1909, som gjaldt fram til delingsloven av 1978, som trådte i kraft i 1980. Kvaliteten på oppmålingsarbeidet og beskrivelsen av fradelte parseller er generelt svært varierende.

I skylddelingen, dok. 1.6, for gnr. 67 bnr. 164 er grensene for eiendommen beskrevet. Det bemerkes at gnr. 67 bnr. 307 er fradelt gnr. 67 bnr. 164 i ettertid. Beskrivelsen under vil derfor avvike fra slik situasjonen er i dag. Eiendommen *"ligger direkte inntil Trondhjemsveien i nord, i Syd mot Grønland"*. Grense i vest mot Gamle Trondheimsveg, nå Føllingstads veg, er ikke beskrevet. Ingen av partene har påvist noe punkt for hvor grensen mellom Trondhjemsvegen i nord og gnr. 67 bnr. 164 har vært. I brev fra Statens vegvesen, jf. dok 1.1, er grensen mellom Trondhjemsvegen og gnr. 67 bnr. 82 *"stadfestet til å gå ca. 3,0m fra vegens asfaltkant."* Om man antar at grensen mellom gnr. 67 bnr. 164 og Trondhjemsvegen startet 3 meter fra asfaltkanten vil målene i skylddelingen for gnr. 67 bnr. 164 være uriktige. Måler man avstanden i marka blir avstanden mellom Føllingstads veg og Trondhjemsvegen ca. 91 meter mot 82.55 meter i skylddelingens kartsisse. Da det ikke er kjent for parten hva som er utgangspunktene for grensene til denne eiendommen, har jordskifteretten valgt å gå ut fra midten av østre portstolpe til gnr. 67 bnr. 164 for rekonstruksjon av grensen mot gnr. 67 bnr. 82. Denne portstolpen var partene enige om har stått der i lang tid, men Stokke var ikke sikker på om den står riktig. Jordskifteretten antar at målene på selve eiendommen stemmer omtrentlig. Nyttar man målene i skylddelingen og går 18.75 meter østover fra portstolpen, stemmer disse målene godt over ens med lengde på vegen til gnr. 67 bnr. 164 slik den er i dag. Går man videre til gjerdestolpe i sørøstre hjørne, er dette ca. 72 meter fra portstolpen. I skylddelingen er denne lengden 72,35 meter (18,75 m + 53,6 m). Det er tilnærmet lik plassering på gjerdestolpe og nedsatt grensemerke fra tidligere jordskiftesak, jf. dok. 1.8, i det sørøstre hjørnet.

I skylddelingen er vegen avsatt til å være 3 meter bred, noe Stokke har poengtert. Jordskifteretten har målt innvendig avstanden mellom stolpene til 3 meter. Gjerdet er i midlertid festet på midten av stolpen. Dette utgjør ca. 0,25 meter. Bredden på tomten kan vanskelig rekonstrueres med nøyaktige mål. Om gjerdet går der grensen i sin tid var tenkt eller ikke er jordskifteretten i tvil om.

Jordskifteretten har etter dette kommet til at grensen mellom gnr. 67 bnr. 82 og 164 skal trekkes i rett linje fra midten av portstolpe og ned til tidligere nedsatt grensemerke i sørøstre hjørne.

Eier av gnr. 67 bnr. 82 har også krevd at gnr. 67 bnr. 71 må inn som part i saken, jf. dok. 13. Det ble reist spørsmål om det var igjen et restareal mellom Føllingstads veg og gnr. 67 bnr. 164 som tilhørte bnr. 71, og således grenset til gnr. 67 bnr. 82. Ingen av partene la ned slik påstand og retten har derfor ikke behandlet dette spørsmålet.

Tvist 3, om grense mellom eier av gnr. 67 bnr. 82 på den ene siden og 307 på den andre siden.

Påstander og påstandsgrunnlag

Adv. Rylandsholm sammen med Sigrid Benum Stokke, har i hovedsak gjort gjeldende: Stokke ønsker å få fastsatt grensene for hele sin eiendom. Grensene mot gnr. 67 bnr. 307 må fastsettes selv om parten ikke møtte.

Det ble nedlagt slik

Påstand

1. Grense mellom gnr 67 bnr. 82 og 307 fastsettes som påvist i marka. Grensen tar til i et punkt 4 til 5 meter lenger vest enn dagens grensemerke. Fra her går grensen i nordøstlig retning til den støter mot Trondhjemsvegen.
2. Gjøvik kommune m.fl. erstatter Sigrid Benum Stokke sine omkostninger til advokat på kr 26 240.

Jordskifterettens vurderinger

Eier av gnr. 67 bnr. 307 møtte ikke for å ivareta sine grenser i forbindelse med saken. Felles grensepunkt i tvist 2, mellom gnr. 67 bnr. 82, bnr. 164 og bnr. 307, ble ikke i samsvar med påstanden til eier av gnr. 67 bnr. 82. Det felles grensepunktet har direkte følge for grensen videre mellom gnr. 67 bnr. 82 og bnr. 307. Jordskifteretten kan derfor ikke fastsette grensen mellom gnr. 67 bnr. 82 og 307, jf. tvl. § 16-10. For videre framdrift i saken vil utkast til grense bli sendt ut som forslag til rettsfastsettende vedtak, jf. jskl. § 17 a.

Tvist 4, mellom eier av gnr. 67 bnr. 82 på den ene siden og Gjøvik kommune som eier av Føllingstads veg på den andre siden.

Påstander og påstandsgrunnlag

Adv. Rylandsholm sammen med Sigrid Benum Stokke, har i hovedsak gjort gjeldende: Grensen mellom gamle Trondheims veg og gnr. 67 bnr. 82 går på utsiden av asfaltkant. Det har ikke vært ervervet noe areal til veggrunn, og det foreligger ingen avtale om at kommunen eier noe mer enn vegen.

Det ble nedlagt slik

Påstand

1. Grensen mellom gnr. 67 bnr. 82 og Føllingstads veg skal følge utside av asfaltkant på Føllingstads veg.
2. Gjøvik kommune m.fl. erstatter Sigrid Benum Stokke sine omkostninger til advokat på kr 26 240.

Gjøvik kommune, som eiere av Føllingstads veg, redegjorde for sitt syn på saken: Kommunen må eie mer enn til utsiden av asfaltkant. Vegen er bygget og må kunne driftes. For å kunne gjøre det hensiktsmessig må kommunen eie et areal på utsiden av vegen. Det følger av vegloven § 1 2. ledd.

Det ble nedlagt slik

Påstand

1. Grensen mellom gnr. 67 bnr. 82 og Føllingstads veg skal gå 1,5 meter fra asfaltkant på Føllingstads veg.

2. Gjøvik kommune m.fl. frifinnes for krav om tilkjennelse av saksomkostninger.

Jordskifterettens vurderinger

Jordskifteretten har fått presentert noen bilder for området, jf. dok. 15.28, som viser vegen i 1961. Det er ikke mulig å si noe om vegens bredde ut fra bildene. Veggen fremgår i reguleringsplan fra 1961, jf. dok. 18. Denne planen viser ikke hvordan vegen var på det aktuelle tidspunktet. På befaringen så man vegen slik den framstår i dag. Det var ikke vanlig å matrikulere veggrunn før delingsloven av 1978 ble innført, jf. Falkanger, Tingsrett, 7. utgave 2013, s. 83. Det kan være forklaringen på at det er lite holdepunkter i denne saken. Jordskifteretten vil i dette tilfelle søke støtte i tidligere veglover og vegnormaler da det kan få bevisverdi, jf. Arnulf/Gauer, Vegloven, kommentarutgave, 1998, side 25.

Vegloven har opp gjennom tiden hatt ulike bestemmelser for hvilken bredde man kunne forvente at en veg skulle ha. Da det ikke framkommer når Føllingstads veg ble etablert, er det vanskelig å si noe sikkert om hvilke regler jordskifteretten kan ta utgangspunkt i. Dokument 6.2 i saken er et gammelt kart som er antatt å være fra 1870-åra der Føllingstads veg er inntegnet. Føllingstads veg har i dag en kjørebredde på ca. 6 meter på den aktuelle strekningen. I tillegg er det fortau på motsatt side. Jordskifteretten legger til grunn at Føllingstads veg en del av gamle Trondheims veg da dette er en benevnelse som er brukt av alle parter under saken. Med det som utgangspunkt var Føllingstads veg en hovedveg. Hovedveger var avsatt til en bredde av 8 alen i vegloven av både 1824 og 1851. Denne bredden er også nyttet tidligere. I tillegg var grøft og skråning en del av veggrunn, jf. Rt. 1959 s. 1136. Nødvendig grøft var ikke fastsatt i de nevnte veglover, men 2 alen grøft på hver side av veg var mye brukt som følge av kunngjøring av 10. mai 1768, jf. Haslestad, Kirkus og Søgaard, *Grenser mellem offentlig veg og tilstøtende grunn*, NLH, 1968, s. 14. Referansen er omtalt i Vegloven, kommentarutgave, 1998, side 25. Tar man utgangspunkt i at vegen skal være 8 alen og hver grøft 2 alen, vil det gi en samlet vegbredde på 12 alen. Da alen gikk ut som måleenhet i Norge, var 1 alen det samme som 0,6275 cm. Vegens bredde med grøft skal da bli 7,53 cm. Jordskifteretten har valgt å legge midtlinjen på dagens vegbane til grunn for bredde på vegen da vegens opprinnelige plassering ikke kan fastsettes ut fra de opplysninger som framkommer i saken.

Grensen mellom gnr. 67 bnr. 82 og Føllingstads veg fastsettes etter dette å være 0,75 meter fra dagens asfaltkant.

Twist 5, tvist om felles grensepunkt mellom eier av gnr. 67 bnr. 82 på den ene siden og bnr. 70 og 1241 på den andre siden.

Påstander og påstandsgrunnlag

Adv. Rylandsholm sammen med Sigrid Benum Stokke, har i hovedsak gjort gjeldende: Kommunalt grensemerke som tidligere er innmålt, må nyttes som felles grensepunkt mellom gnr. 67 bnr. 70, 82 og 1241. Dette er riktig punkt da garasjen ikke er plassert slik som planlagt.

Det ble nedlagt slik

Påstand

Felles grensepunkt mellom gnr. 67 bnr. 70, bnr. 82 og bnr. 1241 er der kommunalt punkt er innmålt og avlagt på kart.

Tore Flemvåg, eier av gnr. 67 bnr. 70, har lagt til grunn målebrev for gnr. 67 bnr. 1241, jf. dok. 1.13. Han var ikke til stede da kommunen merket og målte det omtvistede punktet.

På vegne av seg selv og Morten Hvattum Lund, eier av gnr. 67 bnr. 1241, la han ned slik felles

Påstand

Felles grensepunkt mellom gnr. 67 bnr. 70, 82 og 1241 er som påvist i marka og som beskrevet i målebrev for gnr. 67 bnr. 1241.

Jordskifterettens vurderinger

I denne tvisten er det spørsmål om hvor felles grensepunkt mellom gnr. 67 bnr. 70, 82 og 1241 skal være. Kommunen har målt opp eiendommen og satt ned et grensemerke som er ca. 3.85 meter fra nordsiden av garasjene til gnr. 67 bnr. 70 og 1241. I målebrev for både gnr. 67 bnr. 70 og 1241, jf. dok. 1.2 og dok. 1.13, er denne lengden satt til 4.11 meter. Jordskifteretten vektlegger særlig dokument 1.13 som er fra etableringen av gnr. 67 bnr. 1241. Garasjen på gnr. 67 bnr. 70 var bygget den gang. Jordskifteretten antar at det er grunnmuren på denne garasjen som er målt til 5.97 meter. Da det nå er bygget en garasje på gnr. 67 bnr. 1241 som står inntil den først nevnte garasje, er det ikke mulig og måle den eksakt, men yttermålene på grunnmuren på garasjen til gnr. 67 bnr. 1241, som for øvrig ser ut til å flukte med nabogarasjen, har en lengde på 5,95 meter. De øvrige målene på gjerdet rundt gnr. 67 bnr. 1241 stemte for øvrig godt med målene i målebrevet. Jordskifteretten vil for øvrig bemerke at partene under befaringen var enige om at gjerdestolpe mellom gnr. 67 bnr. 211 og 1241 skulle nyttes som grensepunkt.

Jordskifteretten har etter dette kommet til at grensepunktet mellom gnr. 67 bnr. 70, 82 og 1241 skal plasseres slik som angitt i målebrev til gnr. 67 bnr. 70 og 1241.

Angående kostnaden med juridisk hjelp:

Det vises til jordskifteloven § 81 som lyder:

§ 81. Vederlag for kostnader til sakkunnig hjelp i tvistar blir avgjorde etter reglane i tvisteloven kapittel 20.

For tvist om Stokkegutua har Sigrid Benum Stokke lagt ned påstand som pålegger Gjøvik kommune, Flemvåg Lund og Hjorthol å erstatte omkostninger til advokat på kr. 99 365.

For grensetvist for øvrig har Sigrid Benum Stokke lagt ned påstand som pålegger Gjøvik kommune m.fl. å erstatte omkostninger til advokat på kr 26 240.

Når det gjelder fordeling av sakskostnader har en part som har vunnet saken krav på full erstatning for sine sakskostnader etter . Saken er vunnet hvis parten har fått medhold fullt ut eller i det vesentligste. Dette er ikke tilfelle i denne saken. Jordskifteretten finner heller ikke at det foreligger tungtveiende grunner som tilsier at det skal tilkjennes sakskostnader etter og heller ikke at det eksisterer omstendigheter som nevnte i . Retten finner av denne grunn at partene må dekke sine egne sakskostnader.

Jordskifteretten har med dette kommet fram til slik

Slutning

1. Veglegemet i den del av Jøssingvegen som i denne saken omtales som Stokkegutua tilhører Gjøvik kommune.
2. Gnr. 67 bnr. 82 eier grunnen under veglegemet.
3. Eiendommene gnr. 67 bnr. 70, 211 og 1241 har vegrett via Stokkegutua og fram til sine eiendommer.
4. Grensene mellom gnr. 67 bnr. 82 og 164 tar til i midten av sørligste portstolpe ved Føllingstads veg. Fra der går grensen i rett linje fram til nedsatt grensemerke i sørøstre hjørne slik som beskrevet i grensebeskrivelse for grense 1.
5. Grense mellom gnr. 67 bnr. 82 og Føllingstads veg, som er en kommunal veg, trekkes 0,75 meter ut fra asfaltkant og går som beskrevet i grensebeskrivelse for grense 12.
6. Felles grensepunkt mellom gnr. 67 bnr. 70, 82 og 1241 er som beskrevet i målebrev for gnr. 67 bnr. 1241, og beskrevet i grensebeskrivelsen som grensepunkt 42.
7. Saksomkostninger tilkjennes ikke.

Grensebeskrivelse:

Grensene går i rette linjer mellom grensepunktene det er oppgitt retning for. Retningen mellom punktene er beregnet ut fra koordinatene på punktene og er i forhold til nordretningen på kartet. Sirkelen er inndelt i 400 grader. Avstanden mellom grensepunktene er horisontale mål i meter. Koordinatsystem: Euref 89 (Wgs 84)

Grensenummer er vist med tall med sirkel rundt på jordskiftekartet. Kartet er i 1 blad i målestokk 1:1000, og har fått kartnr. 054568 i jordskifterettens kartarkiv.

Grense 1

Eiendom til venstre: Gnr. 67 bnr. 164

Eiendom til høyre: Gnr. 67 bnr. 82

Punktnr	Beskrivelse	Retning	Avstand	X-koordinat	Y-koordinat
36	Grensepunkt i gjerde stolpe			6742762,81	591299,59
		85,90	72,02		
35	Off. godkj. grensemerke i jord			6742778,63	591369,85

Grense 12

Eiendom til venstre: Føllingstads veg v/Gjøvik kommune

Eiendom til høyre: Gnr. 67 bnr. 82

Punktnr	Beskrivelse	Retning	Avstand	X-koordinat	Y-koordinat
---------	-------------	---------	---------	-------------	-------------

12	Off. godkj. grensemerke i jord			6742645,05	591314,53
		345,12	8,35		
41	Umerket grensepunkt			6742650,49	591308,19
		2,46	22,18		
40	Umerket grensepunkt			6742672,65	591309,04
		397,72	29,57		
39	Umerket grensepunkt			6742702,20	591307,99
		391,22	30,87		
38	Umerket grensepunkt			6742732,78	591303,74
		385,68	30,20		
37	Umerket grensepunkt			6742762,22	591297,01
		85,69	2,65		
36	Grensepunkt i gjerdestolpe			6742762,81	591299,59

Grensepunkt 42 Umerket grensepunkt 6742626,79 591335,79

For de av grensene som ikke er fastsatt i denne dommen, eller i tidligere inngått rettsforlik, vil bli sendt ut til partene som forslag til rettsfastsettende vedtak, jf. jordskifteloven § 17 a. Det gis en merknadsfrist på to uker. Dersom det ikke fremkommer vesentlige merknader innen denne fristen vil rettens formann avslutte saken på kontoret uten at partene er til stede.

Jordskiftekostnader vil bli fordelt på partene ved avslutning av saka.

Dom og rettsboka sendes i vanlig brev for partene.

Saken utsettes til jordskifteretten har fastlagt de øvrige grensene ved rettsfastsettende vedtak.

Når alle grenser er fastlagt vil dom og rettsbok bli forkynt for partene. Ankefristen vil være 1 måned fra forkynning.

Retten hevet.
Lillehammer, 14.11.2013

Kjetil Brandsar
(sign.)

VEDTAK

Domstol: Vestoppland og Sør-Gudbrandsdal jordskifterett
Møtedag: 05.02.2014
Sted: Jordskifterettens lokaler i Lillehammer
Sak nr.: 0500-2012-0028 Nedre Grønland

Saken gjelder: Krav om grensegang etter jordskifteloven § 88

Jordskiftedommer: Kjetil Brandsar, som enedommer etter jordskifteloven § 9 annet ledd

Protokollfører: Rettens leder

Saken er krevd av: Sigrid Benum Stokke

Til behandling: 1 Avslutning av saken
2 Fordeling av kostnader

Parter: Eier av gnr. 67/70, Bjørg Margrethe og Tore Flemvåg, Føllingstads veg 36, 2819 GJØVIK
Eier av gnr. 67/71, Atle Eid, Føllingstads veg 44, 2819 GJØVIK
Eier av gnr. 67/71, Camilla Hatterud, Føllingstads veg 44, 2819 GJØVIK
Eier av gnr. 67/82, Sigrid Benum Stokke, Føllingstads veg 38, 2819 GJØVIK
Eier av gnr. 67/99, Kay Robin Kristiansen, Trondhjemsvegen 72, 2825 GJØVIK
Eier av gnr. 67/164, Bjørg I. og Nils Martin Forså, Føllingstads veg 42, 2819 GJØVIK
Eier av gnr. 67/170, Monica Onsum og Vidar Kvernvald, Johan Sverdrups gate 38, 2819 GJØVIK
Eier av gnr. 67/211, Anne Barbro Hjorthol, Johan Sverdrups gate 32, 2819 GJØVIK
Eier av gnr. 67/307, Eiendom As Gjølvi, Parkgata 16, 2815 GJØVIK
Eier av gnr. 67/355, Ståle Opdal, Johan Sverdrups gate 42, 2819 GJØVIK
Eier av gnr. 67/355, Kari Gravråk, Johan Sverdrups gate 42, 2819 GJØVIK
Eier av gnr. 67/393, Karina Helen Jægersen og Arild Bjørnerud, Trondhjemsvegen 70, 2825 GJØVIK
Eier av gnr. 67/404, Kari Sofie Stokke, Johan Sverdrups gate 36, 2819 GJØVIK
Eier av gnr. 67/1241, Morten Hvattum Lund, Johan Sverdrups gate 34, 2819 GJØVIK
Eier av gnr. 67/1455, Anita og Arild Bjerke, Trondhjemsvegen 68 B, 2825 GJØVIK

Gjøvik kommune, Teknisk drift, postboks 630, 2810 Gjøvik
Statens vegvesen Region øst, Postboks 1010, 2605 Lillehammer

Adv. Rylandsholm, Pb:10, 2601 LILLEHAMMER representerer
Sigrid Benum Stokke

Eiendommene ligger i Gjøvik kommune

Til stede: Ingen utenom rettens leder.

Jordskifteretten avslutter saken i rettsmøte på jordskifteretten sitt kontor uten innkalling av noen av partene. Hjemmel til slik avslutting er jordskiftelova § 22, 2. ledd.

Følgende dokument ble framlagt:

- 31 Brev fra Sigrid Benum Stokke, feilmarkering av grensepunkt, datert 8.10.2013.
- 32 Utkast til rettsfastsettende vedtak, grensebeskrivelse og kart, datert 22.11.2013.
- 33 Brev fra Kari Sofie Stokke, ang. inn-/utkjøring, datert 26.11.2013.
- 34 Brev fra Sigrid Benum Stokke, klage på punkt 42, datert 8.10.2013.
- 35 Brev fra jordskifteretten til Gjøvik kommune og eierne av gnr. 67 bnr. 82 og 404, datert 2.1.2014.
- 36 Mail fra Kari Sofie Stokke, ønske om tinglyst vegrett, datert 6.1.2014.
- 37 Mail fra Sigrid Benum Stokke, datert 2.1.2014.
- 38 Mail fra Sigrid Benum Stokke, trekking av merknad, datert 29.1.2014.

Vedtak:

Jordskifteretten fatter slikt **rettsfastsettende vedtak** etter jordskifteloven § 17 a:

Etter rettsmøtet den 30.8.2013 ble grensene for gnr. 67 bnr. 82 mot følgende eiendommer, gnr. 67 bnr. 70, 170, 211, 307, 355, 404, 1241 og Trondhjemsvegen, merket i marka og målt inn slik det hadde blitt enighet om mellom de frammøtte partene. Grensene for øvrig ble merket etter påstander fra rekvirenten.

Forslag til grensebeskrivelse med tilhørende kart ble sendt partene den 22.11.2013 med frist til 13.12.2013 til å komme med merknader, jf. dok. 32.

Kari Sofie Stokke har kommet med merknad der hun ønsker å få fastsatt vegrett til "Stokkegutua", jf. dok. 33.

Merknad fra Kari Sofie Stokke ble sendt Gjøvik kommune og Sigrid Benum Stokke. Det ble gitt frist til 17.1.2014 for å komme med merknader til at vegrett blir tinglyst som del av jordskiftesaken, jf. dok. 35. Øvrige parter ble ikke tilskrevet da de ikke er berørt av denne delen av saken.

Sigrid Benum Stokke kom med tilbakemelding på at hun anså tinglysing av vegrett som uproblematisk, jf. dok. 36.

Kommunen har ikke gitt tilbakemelding.

Jordskifteretten vil som del av denne saken tinglyse vegrett for gnr. 67 bnr. 404 til "Stokkegutua", da ingen av partene har motsatt seg dette.

Sigrid Benum Stokke har kommet med merknad til østre grensepunkt mellom gnr. 67 bnr. 82 og 211, jf. dok. 31. Dokumentet er utsendt til de partene som er berørt av denne merknaden. **Sigrid Benum Stokke** har i midlertid trukket sin merknad, jf. dok. 38.

Jordskifteretten har mottatt klage på punkt nr. 42, jf. dok. 34. Dette punktet er fastsatt i dom den 14.11.2013 som del av saken. Jordskifteretten kan ikke behandle spørsmål som allerede er rettslig avgjort.

Det har ikke kommet inn merknader fra noen av de øvrige partene i saken.

Jordskifteretten vil med dette gjøre endelig vedtak om fastlegging av grensene, med slik:

Slutning

Grensene mellom eiendommene gnr. 67 bnr. 70, 82, 170, 211, 307, 355, 404, 1241 og Trondhjemsvegen blir fastlagt slik det framgår av utkast til rettsfastsettende vedtak datert 22.11.2013.

Gnr. 67 bnr. 404 får tinglyst vegrett over "Stokkegutua", gnr. 67 bnr. 82.

Grensebeskrivelse

Grensene går i rette linjer mellom grensepunktene det er oppgitt retning for. Retningen mellom punktene er beregnet ut fra koordinatene på punktene og er i forhold til nordretningen på kartet. Sirkelen er inndelt i 400 grader. Avstanden mellom grensepunktene er horisontale mål i meter. Koordinatsystem: Euref 89 (Wgs 84)

Grensenummer er vist med tall med sirkel rundt på jordskiftekartet. Kartet er i 1 blad i målestokk 1:1000, og har fått kartnr. 054568 i jordskifterettens kartarkiv.

Grense 2

Eiendom til venstre: Gnr. 67 bnr. 307

Eiendom til høyre: Gnr. 67 bnr. 82

Punktnr	Beskrivelse	Retning	Avstand	X-koordinat	Y-koordinat
35	Off. godkj. grensemerke i jord			6742778,63	591369,85
		21,38	5,87		
34	Off. godkj. grensemerke i jord			6742784,18	591371,79

Grense 3

Eiendom til venstre: Trondhjemsveien, eier Oppland fylkeskommune v/Statens vegvesen

Eiendom til høyre: Gnr. 67 bnr. 82

Punktnr	Beskrivelse	Retning	Avstand	X-koordinat	Y-koordinat
34	Off. godkj. grensemerke i jord			6742784,18	591371,79
		21,17	8,89		
33	Umerket grensepunkt			6742792,59	591374,69
		133,01	30,78		
32	Umerket grensepunkt			6742777,33	591401,42
		135,64	23,75		
31	Umerket grensepunkt			6742764,72	591421,55
		144,28	19,10		
30	Umerket grensepunkt			6742752,48	591436,21

Grense 7

Eiendom til venstre: Gnr. 67 bnr. 355

Eiendom til høyre: Gnr. 67 bnr. 82

Punktnr	Beskrivelse	Retning	Avstand	X-koordinat	Y-koordinat
7	Off. godkj. grensemerke i jord			6742649,61	591405,87
		229,69	10,37		
6	Annet grensemerke i jord			6742640,35	591401,21

Grense 8

Eiendom til venstre: Gnr. 67 bnr. 404

Eiendom til høyre: Gnr. 67 bnr. 82

Punktnr	Beskrivelse	Retning	Avstand	X-koordinat	Y-koordinat
6	Annet grensemerke i jord			6742640,35	591401,21
		300,24	36,48		
8	Off. godkj. grensemerke i jord			6742640,49	591364,73

Fra punktnr. 8 fortsetter grensen mellom gnr. 67 bnr. 82 og gnr. 67 bnr. 404 slik som tidligere innmålte kommunale grensepunkt beskriver.

Grense 9

Eiendom til venstre: Gnr. 67 bnr. 211

Eiendom til høyre: Gnr. 67 bnr. 82

Punktnr	Beskrivelse	Retning	Avstand	X-koordinat	Y-koordinat
9	Grensepunkt i gjerde stolpe			6742596,60	591370,78
		347,91	31,85		
10	Grensepunkt i gjerdestolpe			6742618,37	591347,53

Grense 10

Eiendom til venstre: Gnr.67 bnr.1241

Eiendom til høyre: Gnr.67 bnr.82

Punktnr	Beskrivelse	Retning	Avstand	X-koordinat	Y-koordinat
10	Grensepunkt i gjerde stolpe			6742618,37	591347,53
		339,60	14,45		
42	Umerket grensepunkt			6742626,79	591335,79

Det bemerkes at punktnr. 42 er fastsatt ved dom.

Grense 11

Eiendom til venstre: Gnr. 67 bnr. 70

Eiendom til høyre: Gnr. 67 bnr. 82

Punktnr	Beskrivelse	Retning	Avstand	X-koordinat	Y-koordinat
42	Umerket grensepunkt			6742626,79	591335,79
		345,18	28,03		
12	Off. godkj. grensemerke i jord			6742645,05	591314,53

Grense 4, 5 og 6 er fastsatt ved rettsforlik som beskrevet under

Det bemerkes at punkt nr. 30 i grense 4 ikke er en del av rettsforliket.

Grense 4

Eiendom til venstre: Gnr. 67 bnr. 99

Eiendom til høyre: Gnr. 67 bnr. 82

Punktnr	Beskrivelse	Retning	Avstand	X-koordinat	Y-koordinat
30	Umerket grensepunkt			6742752,48	591436,21
		249,11	2,93		
1	Off. godkj. grensemerke i jord			6742750,38	591434,17

		248,32	9,85		
2	Off. godkj. grensemerke i jord			6742743,23	591427,38
		193,27	19,24		
3	Off. godkj. grensemerke i jord			6742724,10	591429,41
		209,42	23,75		
4	Off. godkj. grensemerke i jord			6742700,61	591425,91

Grense 5

Eiendom til venstre: Gnr. 67 bnr. 393

Eiendom til høyre: Gnr. 67 bnr. 82

Punktnr	Beskrivelse	Retning	Avstand	X-koordinat	Y-koordinat
4	Off. godkj. grensemerke i jord			6742700,61	591425,91
		218,47	18,80		
5	Annet grensemerke i jord			6742682,60	591420,54

Grense 6

Eiendom til venstre: Gnr. 67 bnr. 1455

Eiendom til høyre: Gnr. 67 bnr. 82

Punktnr	Beskrivelse	Retning	Avstand	X-koordinat	Y-koordinat
5	Annet grensemerke i jord			6742682,60	591420,54
		226,63	36,10		
7	Off. godkj. grensemerke i jord			6742649,61	591405,87

Grense 1 og 12 er fastsatt og beskrevet i dom. Det samme gjelder grensepunkt 42.

Diverse bestemmelser

Jordskiftekostnader

Jordskiftekostnadene og gebyrer skal dekkes av partene etter bestemmelsene i jordskifteloven § 74.

På denne bakgrunn utgjør kostnadene følgende:

Registreringsgebyr	kr 4 300,00
Partsgebyr 1,8R x 14 parter	kr 21 672,00

Grenselengdegebyr	kr 1 720,00
Grensemerker 7 à kr 75,-	kr 525,00
Sum	kr 28 217,00

Jordskiftekostnadene skal etter rettens skjønn fordeles på partene etter den nytten de enkelte eiendommer har av saken, jf. jordskifteloven § 76 første ledd som lyder:

Kostnader som ikkje rekvirenten etter §75 må bere åleine, skal utliknast på partane etter nytten av skiftet.

Nytten vil være vurdert opp mot total grenselengde og rettigheter som har blitt avklart i saken. Jordskifteretten legger til grunn at alle eiendommene som har fått avklart sine grenser og retter har hatt nytte av saken. De som har vært involvert i tvistene, har nytte av en rettslig avklaring av grenseforløpet. Resultatet av saken tinglyses på de involverte eiendommer uten ekstra omkostninger. Dette har alle involverte eiendommer nytte av.

Jordskiftekostnadene blir etter dette fordelt slik:

Gnr./bnr.	Eier	skal betale kr	har betalt kr	skylder kr
67/70	Björg Margrethe og Tore Flemvåg	1 500		1 500
67/82	Sigrid Benum Stokke	14 017	4300	9 717
67/99	Kay Robin Kristiansen	700		700
67/164	Björg I. og Nils Martin Forså	1 500		1 500
67/170	Monica Onsum og Vidar Kvernfold	300		300
67/211	Anne Barbro Hjorthol	1 500		1 500
67/307	Gjøbi Eiendom As	700		700
67/355	Ståle Opdal og Kari Gravråk	700		700
67/393	Karina Helen Jægersen og Arild Bjørnerud	700		700
67/404	Kari Sofie Stokke	700		700
67/1241	Morten Hvattum Lund	1 500		1 500
67/1455	Anita og Arild Bjerke	700		700
	Gjøvik kommune	3 000		3 000
	Oppland fylkeskommune v/Statens vegvesen	700		700
SUM		28 217	4 300	23 917

De som etter jordskifterettens avgjørelse skylder penger vil få tilsendt faktura fra Domstoladministrasjonen. Betalingsfristen er påført fakturaen. Skyldig beløp som ikke blir betalt innen denne fristen, kan bli tvangsinnndrevet uten nærmere varsel.

Avslutning av saken

Saken avsluttes i dette møtet.

Forkynning og anke

Forkynning av saka skjer etter reglene for postforkynning. Fristen for anke er én måned regnet fra forkynningsdato. Reglene om anke følger forkynningen. Dom og vedtaket kan ankes til Eidsivating lagmannsrett. Det vises i denne forbindelse også til tvisteloven § 29-13 (1) angående tvistegenstandens verdi, som må overstige kr 125.000.

Ikrafttreden

Avgjørelsene i denne saken trer i kraft når saken er rettskraftig. Saken er rettskraftig når ankefristen er ute.

3.5 Matrikkelføring

Jordskifteretten vil framsette krav om matrikkelføring av saken når den er rettskraftig.

Tinglysing

Når saken er rettskraftig vil den bli tinglyst på følgende eiendommer i Gjøvik kommune: Gnr. 67 bnr. 70, 82, 99, 164, 170, 211, 307, 355, 393, 404, 1241 og 1455.

Retten hevet og saken sluttet
Lillehammer, 05.02.2014

Kjetil Brandsar
(sign.)

Rett utskrift:
Mona Rindal

Gjøvik kommune**INDUSTRIBYGG AS – PRESENTASJON AV SELSKAPET**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	08.10.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Vedtekter for Industribygg AS	Vedlegg 1
2. Administrasjonens årsrapport 2014	Vedlegg 2
3. Årsberetning for 2014	Vedlegg 3
4. Årsregnskap 2014	Vedlegg 4
5. Forhåndsuttalelse fra Gjøvik Likningskontor (17/9-97)	Vedlegg 5
6. Strategier 2015-2016	Vedlegg 6

FORSLAG TIL VEDTAK:

1. Styreleders og daglig leders presentasjon av selskapet tas til orientering.
2.

SAKSOPPLYSNINGER:

Kontrollutvalget har de to siste valgperioder prioritert Industribygg AS i sin plan for selskapskontroll. Kontrollutvalget har i perioden, av ulike årsaker, prioritert andre selskaper og områder innenfor sitt arbeid med såkalt selskapskontroll. Selskapskontroll er en lovpålagt oppgave, hjemlet i kommunelovens § 77 nr 5:

5. Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m.

Kontrollutvalgets innsynsrett i kommunalt eide selskaper er hjemlet i kommunelovens § 80.

Hensikten med saken er å bli bedre kjent med et stort og viktig selskap for Gjøvik kommune for å bli bedre i stand til å vurdere om det er grunnlag for å foreta nærmere undersøkelser av utvalgte områder innenfor selskapet, evt. forhold knyttet til kommunens oppfølging og styring (eierstyring).

Med bakgrunn i kontrollutvalgets plan og diskusjoner i tidligere møter er selskapet invitert til å gi en generell presentasjon av selskapet. I tillegg er det bedt om utdypende informasjon omkring følgende tema:

- Økonomi (regnskaper, resultater, likviditet mv.)
- Selskapets mål og evaluering av måloppnåelse
- Kvalitet, herunder resultat av eventuelle brukerundersøkelser, evalueringer mv.
- Økonomi/effektiv drift
- Selskapets forhold til skatteloven
- Eiendomsforvaltning, herunder planlegging, organisering og nivå på vedlikehold.
- Forholdet mellom selskap og eier/kommunen (kommunens utøvelse av sin rolle som eier, herunder kommunikasjon og rapportering mellom selskapet og eier)
- Selskapets prosjekter, særlig Farverikvartalet
- Oppfølging av kommunestyrets vedtak i K.sak 25/15 der det er vedtatt å utarbeide eierskapsstrategi for Industribygg AS i løpet av 2015

Det vises til vedlagte dokumenter som gir god informasjon om selskapet.

Styreleder og daglig leder deltar på vegne av selskapet i møtet.

VEDTEKTER FOR INDUSTRIBYGG AS

§ 1

Selskapets navn er Industribygg AS.

§ 2

Selskapets virksomhet er å fremme næringsutvikling ved å oppføre fast eiendom for utleie og videresalg og hva hermed står i naturlig forbindelse samt erverve aksjer i selskaper.

§ 3

Selskapets forretningskontor er i Gjøvik.

§ 4

Gjøvik formannskap er selskapets generalforsamling. Generalforsamlingen treffer beslutninger med en stemme.

§ 5

Aksjekapitalen er kr. 17 857 000,- fordelt på 17 857 aksjer a kr. 1.000,- fullt innbetalt og lydende på navn. Aksjenes omsettelighet skal være begrenset slik at salg eller annen form for overdragelse ikke kan finne sted uten styrets godkjenning.

§ 6

Selskapet skal ha en daglig leder.

§ 7

Selskapets virksomhet ledes av et styre på 3 medlemmer. Medlemmene av styret velges for to år om gangen. Styret er ikke beslutningsdyktig med mindre minst halvparten av medlemmene er til stede. Ved stemmelikhet er styreleders stemme avgjørende. Det skal føres styreprotokoll.

§ 8

Til å forberede valg som skal foretas av generalforsamlingen, skal generalforsamlingen velge en valgkomité. Komiteen skal ha 3 medlemmer og velges for ett år om gangen.

Valgkomiteen skal fremme forslag til generalforsamlingen på valg av medlemmer til styret.

Valgkomiteen fremmer selv forslag overfor generalforsamlingen på valg av medlemmer til valgkomiteen.

Valgkomiteen skal fremme forslag om godtgjørelse til medlemmene styret og valgkomiteen.

§ 9

Generalforsamlingen avholdes hvert år innen utgangen av april måned etter en ukes skriftlig varsel til aksjonærene.

Generalforsamlingen skal

1. Godkjenne selskapets regnskap og årsberetning.
2. Velge styre
3. Velge styreformann blant styrets medlemmer
4. Fastsette styrets og revisors godtgjørelse for foregående år
5. Velge valgkomité blant generalforsamlingens medlemmer.
6. Behandle og avgjøre alle saker som måtte være nevnt i innkallingen til generalforsamlingen

§ 10

Ekstraordinær generalforsamling avholdes når styret beslutter det eller det kreves av aksjonæren etter beslutning i Gjøvik formannskap eller Gjøvik kommunestyre.

Bestemmelsene om den ordinære generalforsamling i § 7 gjelder så langt de passer.

§ 11

Styrets leder sammen med ett styremedlem tegner selskapets firma.

Styret kan meddele prokura.

§ 12

Selskapets aksjer skal ikke registreres i Verdipapirsentralen.

Industribygg AS

ADMINISTRASJONENS ÅRSRAPPORT 2014

Industri

Besøksadresse:
Rådhuset – 6. etasje
Gjøvik

Postadresse:
Postboks 632
2810 Gjøvik

Telefon: 61 18 98 18
Mobil: 917 04 084
Telefax: 61 17 63 33

Foretaksnr.: 930267724
Bankgiro: 2010.05.03817
e-post: Einar.AmlieKarlsen@Gjovik.kommune.no

1. ORGANISASJON

INDUSTRIBYGG AS er heleid kommunalt selskap. Virksomheten er etter vedtektenes § 2:

Selskapets virksomhet er å fremme næringsutvikling ved å oppføre fast eiendom for utleie og videresalg og hva hermed står i naturlig forbindelse samt erverve aksjer i selskaper.

Selskapets virksomhet er regulert gjennom aksjeloven, det er allmennyttig og driver etter forretningsmessige prinsipper. Selskapet bærer sin egen risiko og finansierer seg hovedsakelig i markedet. Selskapets aksjekapital er kr 17 857 000.

Selskapet ble stiftet i 1967. Gjøvik formannskap er generalforsamling.

Styret har siden generalforsamlingen i 2014 bestått av Tor Espen Larsen, leder, Bjørn Iddberg og Katrine Hveem Gjørvad. Tor Espen Larsen avløser Eirik Rime, som var knyttet til Industribygg som daglig leder og senere styreleder ca. 30 år. Det er avholdt 6 styremøter og 47 saker er behandlet. I ordinær generalforsamling ble holdt den 8. april 2014. Styret har fastsatt instruks for sitt arbeid og vedtatt etiske retningslinjer for selskapet.

Einar Amlie Karlsen har vært daglig leder fra 1. mai 2007. Edin Tikvesa har ansvar for drift og vedlikehold av eiendomsporteføljen. Det er inngått avtale om vaktmestertjenester med Geir Nyseth AS. Visma Services Norge AS v/ Øistein Leonardsen er regnskapsfører og Deloitte Gjøvik A/S er revisor. Utførende revisor er Asbjørn Kolberg.

2. INDUSTRIBYGGS MÅL OG STRATEGIER

Industribyggs mål og strategier er nedfelt i strategidokument vedtatt 28. august 2012 og forelagt formannskapet i generalforsamling den 12. desember 2012. Høsten 2014 ble strategidokumentet revidert. Revidert dokumentet vil bli presentert på ordinær generalforsamling. Hovedelementene i strategien for Industribygg kan sammenfattes:

Mission (formål):	<i>Industribygg skal være en pådriver for nærings- og samfunnsutvikling, som utvikler og gjennomfører eiendomsprosjekter som styrker Gjøviks posisjon og attraktivitet.</i>
Visjon	<i>Samspill mot nye mål.</i>
Hovedmål	<i>Industribygg skal være et operativt verktøy for å realisere Gjøvik kommunes nærings- og samfunnspolitiske mål innenfor felt der utvikling og gjennomføring av prosjekter med basis i eiendom er sentralt.</i>
6 delmål / strategiområder	<i>1. Industribygg skal være en effektiv og attraktiv aktør i arbeidet med utviklingsprosjekter.</i> <i>2. Industribyggs drift skal ivareta forutsigbarhet og trivsel for leietakerne og sikre langsiktig forvaltning av selskapets verdier.</i>

3. *Organisasjonens kompetanse skal til enhver tid reflektere selskapets utfordringer.*
4. *Industribygg vektlegger tydelighet i kommunikasjonen med eier, leietakere, samarbeidspartnere og omgivelsene.*
5. *Soliditet er en bærebjelke i for å sikre økonomisk uavhengighet og handlefrihet.*
6. *Industribygg skal ha et etisk reflektert forhold til kvalitet i drift og prosjekter.*

Hvilke handlinger som skal iverksettes for å nå de ulike målene er nærmere omtalt i strategidokumentet.

3. STATUS OG UTSIKTER 2013 – 16

Nøkkeltall 2013:

BYGNINGSAREAL	Ca 37 300	
BYGG UNDER OPPFØRING	Første byggetrinn av nybygg for Gjøvikregionen International School	
ANTALL LEIEFORHOLD	24	
ØKONOMISKE NØKKELTALL	2014 (regnskap)	2015 (budsjett)
- Inntekter	36 102 000	38 223 000
- Driftsutgifter *)	15 406 000	17 802 000
- Årsresultat	10 322 000	10 730 000
- Bygninger og tomter	310 000 000	325 000 000
- Egenkapital**)	96 400 000	107 000 000
- Langsiktig gjeld	237 000 000	250 000 000

*) Inkl. finansutgifter

**) Årsresultatet er tillagt egenkapitalen

Industribygg har 100 % av aksjene i Gjøvik Rådhus AS. Selskapets eiendom er på ca 13 300 m² og hadde i 2014 en omsetning på ca 10,3 mill. kr. og et årsresultat på kr 9 591 000 inkl. gevinst etter salg av verdipapirer. Industribygg eier 63 % av aksjene i utviklingsselskapet Farverikvartalet AS. I Industribyggs eiendeler inngår to tomter på Campus Gjøvik, Teknologivegen 26 og Kallerudbakken 7. Studievegen 16 har en uutnyttet byggemulighet på ca 3 000 m².

Industribyggs resultat i 2014 ga en avkastning på egenkapitalen på 12 %.

Den økonomiske risikoen i selskapet er moderat, sett på bakgrunn av at

- Vi har solide, langsiktige leietakere

- Renterisikoen er lav p g a høy andel fastrente eller rentebytteavtaler. Rentekonsekvensene av flytende lån går i stor grad på leietaker (Evry).

Viktige usikkerheter å følge nøye er

- Utviklingen i bankenes marginer. De er 5 - 10-doblet etter 2008, men viser for tiden en nedadgående tendens.
- Lav inflasjon gir liten drahjelp til verdiøkning i leieforholdene.

4. ØKONOMI

Årets overskudd er på kr. 10 322 113 mot budsjettert kr 9 023 000. De viktigste bidragene til resultatet er

- Lavere renteutgifter enn budsjettert.
- Høyere renteinntekter enn budsjettert.
- Lavere lønnskostnader på grunn av senere ansettelse enn planlagt
- Bedre inndekning av driftsutgifter enn tidligere

4.1 Inntekter

Industribyggs inntekter består i for det alt vesentlige av leieinntekter. Leietakere er for det meste langsiktige, solide og gode betalere. Tap på husleie er utbetydelig.

Oppnådde leieinntekter i 2014 var 36,1 mill kr mot budsjettert 36,2 mill kr.

4.2 Likviditet

Likviditeten er styrket gjennom 2014. Flere forhold drar i samme retning, bl. a. lav låneandel på de eldre byggene, margin på nye prosjekter, avdragsfrihet de første to årene på nye lån og lav rente.

Den høye aktiviteten og de mange, og dels store prosjektene selskapet er engasjert i, vil kreve ekstra fokus på likviditet og evne egenfinansiering i tiden som kommer. Kredittinstitusjonene forventer en egenfinansiering på 15 – 20 % i nye prosjekter.

4.3 Renter

Industribygg har høy andel fastrentelån eller fastrente sikret gjennom rentebytteavtaler. Dette innebærer lav risiko i forhold til renteutviklingen. Den kraftige veksten i bankenes rentemargin det siste året gjør at fordelene ved rentesikringen blir litt mindre åpenbar. I tillegg medfører den uvanlig lave renta de siste årene at prisen på tidligere rentesikringer blir høy, selv om våre fastrentelån i seg selv har en relativt lav rente målt mot historiske nivåer.

Med «all time low» 3 mnd NIBOR og forventning om lav rente på lang sikt, er nå prisene på faste renter på 3, 5 og 10 år uvanlig lave. Rentebinding framstår derfor som gunstig, til tross for at andelen lån med bundet rente isolert sett er høyere enn en normalt ville ønsket.

Industribygg har pt ingen plasseringer i fonds eller aksjer. Typiske nivå på rentemargin i forhold til 3 mnd NIBOR 1,6 – 1,8 %.

4.4 Finansiering

Industribygg er orientert mot et spekter av finansieringsmuligheter bestående av bankene lokalt i distriktet, livselskaper og Innovasjon Norge. Anskaffelse av finansiering skjer normalt ved konkurranse med forhandlinger.

Responser på forespørslene om lån reflekterer at Industribygg oppfattes som et attraktivt, solid selskap, som tilbyr høy sikkerhet for finansiørenes plasseringer.

5. UTLEIE

5.1 Status

Alle Industribyggs lokaler er leid ut. Dialogen med leietakerne er god. Ca. 52 % av leiearealene er leid ut til private, 30 % til statlige og 18 % til kommunale virksomheter. Leiearealene er fordelt på 30 leieforhold og 14 forskjellige leietakere.

5.2 Endringer i leieforholdene

Nybygget for EAB Engineering ble tatt i bruk pr 1.3.2014. Bygget er på ca 3 700 m².

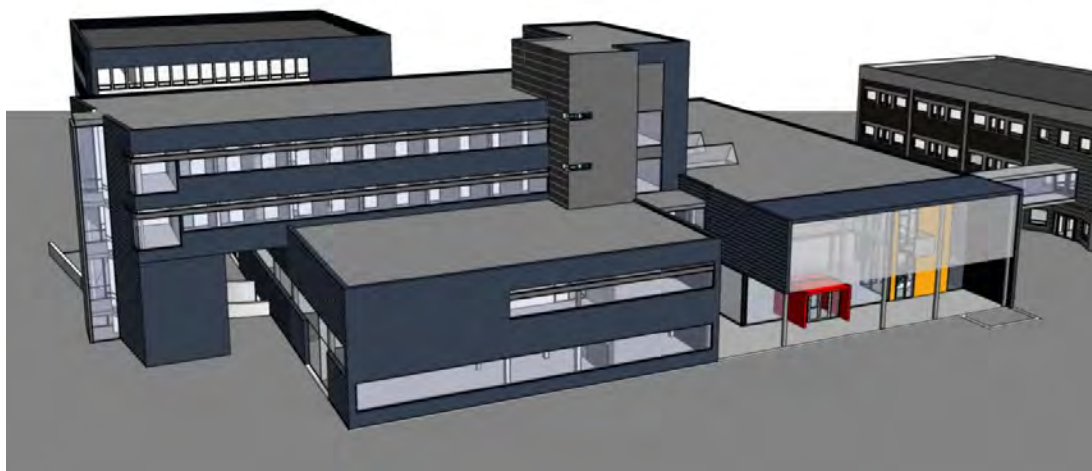
Studievegen 16 – EAB Engineering

Leiekontrakten med Gjøvik Læringssenter ble fornyet for en ny periode på 10 år med virkning fra 1.1.2014.

Special Olympics er slått konkurs. Leiearealet (ca. 17 m2) er stilt til disposisjon for vaktmesteren.

5.3 Interessenter

Industribygg leverte tilbud på nybygg for Høgskolen i Gjøvik i konkurranse med Statsbygg 1. juni 2014. Høgskolen valgte Statsbyggs tilbud, men ønsker bygget oppført etter prinsippene i Industribyggs tilbud og plassert på Industribyggs tomt. Det har vært dialog med Statsbygg om tomten.

Nybygg tilbudt Høgskolen i Gjøvik.

Styret besluttet rett før jul å gi tilbud til Stiftelsen Gjøvikregionen International School om bygging av et modulbygg på campus. Leiekontrakt er inngått, og anbudskonkurranse pågår med innleveringsfrist 18. mars. Målsetningen er at bygget skal tas i bruk fra skoleårets start 2015.

Gjøvikregion International School – Campus Gjøvik.

Industribygg er p.t. involvert i flere prosesser som kan lede til nye prosjekter. Dette er til dels store prosjekter med knyttet til næringsetableringer og offentlige behov. Noen av prosjektene er direkte knyttet til kommunens nye offensiv innen næringsutvikling.

Samlet verdiskapning i prosjektene Industribygg er involvert i er i størrelsesorden 1,5 mrd. kr.

6. OPPFØLGING AV STRATEGIPLANEN 2012 - 2015

6.1 Utvikling

Industribyggs rolle er spesielt knyttet til prosesser og prosjekter som involverer eiendom. I tillegg har selskapet et særlig oppdrag fra kommunen når det gjelder utvikling av Campus Gjøvik. Dette har igjen ledet til en aktiv rolle i prosjekter som ikke er direkte eiendomsrelaterte, slik som Studiebyen Gjøvik og Campus Gjøvik Science Network (CGSN). Industribygg er i tillegg leverandør til Gjøvik kommune i større utviklingsprosjekter, slik som Hovdetoppen, Huntonstranda og ny avkjøring til sentrum fra riksveg 4 ved Mustadhagen / Hunton.

Samarbeidet med HiG er nært, vidt og går kontinuerlig. De sentrale utfordringene nå er bedre bussbetjening og trafikk-/parkering. Dette er tema der kommunen selv har viktig rolle og der Industribygg i første rekke kan være en medspiller i prosessene. Som ledd i studiebyprosjektet etableres et kontaktorgan på toppledernivå mellom HiG, kommunen og andre sentrale aktører. Industribygg er ikke representert i organet. Organet vil kunne bidra til å forsterke fokus på en del viktige utviklingsoppgaver på og omkring campus.

Etableringen av Gjøvikregionen International School har blitt meget godt mottatt blant de etablerte aktørene på campus. Prosjektet lite, men krevende, spesielt m h t framdrift. Rask mobilisering av prosjektteam med medarbeidere som kjenner hverandre er en viktig forutsetning for å kunne påta seg slike oppdrag.

Fusjonen mellom HiG og NTNU gir store muligheter for videre utvikling. Prosessen er i tidlig fase. Mål, strategier og prosess er ikke fastlagt. Det er imidlertid viktig å være koblet på prosessen og være beredt til å medvirke til at Gjøvik får ut best mulig effekt av fusjonen.

CGSN ble etablert i juni 2014, med Høgskolen i Gjøvik, Fagskolen Innlandet, NCE Raufoss, Eidsiva Vekst, Mustad Næringspark, Gjøvikregionen Regionråd, EAB Engineering, EG Retail, Sparebanken Hedmark og Industribygg som stiftere. I det første halve driftsåret er det nedlagt et stort arbeid i å posisjonere nettverket i innovasjonssystemet i regionen. Det er videre identifisert en rekke prosjekter og forretningsideer som i oppstart- eller utviklingsfase. Det er etablert et bredt samarbeid med de ulike avdelingene ved HiG og god forankring til toppledelsen. Det første konkrete forretningsideene er nå under evaluering. En ambisjon er at CGSN skal være nært knyttet opp mot CCIS og dets partnere, med tanke på kanalisering av utviklingsmuligheter til regionen. Nettverket er initiert av Industribygg og Mustad Næringspark.

6.2 Drift

Industribygg har etablert rullerende 5-års planer og årshjul for drift, vedlikehold og reinvesteringer. 2013 og 2014 er brukt til systematisk kartlegging av eiendomsmassens tilstand

og vedlikeholdsbehov. Den økonomiske rammen for vedlikehold er årlig ca. 1,5 mill. kr og behovet for reinvesteringer er ca. 20 mill. kr i perioden 2015 – 2019.

Store auditorium i Kallerudbygg II (Statped) under renovering.

De største reinvesteringene knytter seg til oppgradering av fasader på Kallerudbygg IV – VI (HiG), fornyelse av ventilasjon i de samme byggene, renovering av auditorier i Kallerudbygg II (Statped), omtekking av hovedtaket på Brenneriet m.m. Det er lagt program for bl.a. suksessiv utskifting av lysarmaturer og varmekilder.

Det er lagt ned et betydelig arbeid i å sikre ivaretagelse av personsikkerhet i bygningsmassen. Anmerkninger ved kontroll utbedres raskt og systematisk. For flere av eiendommene har tilsynsmyndigheten overført byggene til egenkontroll.

Industribygg yter aktiv støtte overfor leietakerne i f t deres ansvar for egenkontroll, og følger opp at egenkontroll blir gjennomført.

6.3 Organisasjon

Gjennom vedtektsfesting av formannskapet som generalforsamling er kommunens eierskap til selskapet mer tydelig. Som en oppfølging etter generalforsamlingen i 2014 vil det bli foreslått å opprette valgkomité for Industribygg med tilhørende retningslinjer.

Industribygg har siden oktober hatt en midlertidig stilling for å sikre kapasitet til en del oppgaver som tidligere ikke er prioritert, bl. a. innen kommunikasjonsfeltet. Stillingen skal utlyses i 1.

halvår 2015. Det legges opp til å styrke bemanningen med ytterligere en medarbeider, primært med kompetanse innen prosjektutvikling og byggherrerollen.

6.4 Kommunikasjon

Gjennomføring av vedtektsendring styrker kommunikasjonen med eier.

Styrets strategidokument er plattformen for kommunikasjon med eier som styrets strategivalg.

Høsten 2014 kom Industribygg med ny presentasjon på nettet, www.industribygg.com.

Nettstedet skal først og fremst gi kontakt- og basisinformasjon om selskapet, samt tjene til profilering. Industribygg er i utgangspunkt ikke et normalt markedsorientert selskap, men skal framstå som det redskapet for Gjøvik kommune som det er.

6.5 Soliditet

Styrking av likviditeten gjennom de siste årene gir en forsterket buffer til å tåle tap. De viktigste bidragene til soliditet ligger imidlertid i selskapets solide leietakerportefølje, solid langsiktig finansiering og lav renterisiko. Dette er gjør Industribygg til et selskap som er trygt å finansiere.

Avkastningen på EK i 2014 er om lag som målet.

Industribygg har ikke plasseringer i aksjer eller fonds etc. Vår likviditet skal være tilgjengelig til investering i prosjekter, og andre sidehensyn skal ikke være styrende for selskapets disposisjoner. Eventuelle plasseringer skal ha lav risiko. Likviditeten er tilfredsstillende.

Industribyggs investeringskapasitet er godt utnyttet, og begrenses i noen grad av tilgjengelig likvid egenkapital.

Styrkingen av selskapet med tilførsel av tomter har vært vellykket og verdifull ved at tomtene inngår i de for tiden mest aktuelle prosjektene for selskapet.

Industribygg har ingen betalingsanmerkninger.

6.6 Kvalitet

Ansettelse av ingeniør med arbeidsområde drift og vedlikehold har gitt et betydelig løft i kvalitet og langsiktig forvaltning av Industribyggs investeringer. Ny leverandør av vaktmestertjenester har i tillegg tilført kvalitet i gjennomføringsleddet. Kommunikasjonen med leietakerne er god og ansvarsfordelingen mellom Industribygg som eier og leietakerne er klar.

Industribyggs oppdragsportefølje er omfattende og kapasitetsutnyttelsen er høy. Dette medfører i noen grad risiko for feil og kvalitetsbrister. Styrking av mannskapet er en sentral strategi for å motvirke dette.

7. VEDLIKEHOLD OG LØPENDE DRIFT

Fordeling av vedlikeholds- og driftsansvar mellom leietakere og Industribygg er nedfelt i leie kontraktene. Ansvarsfordelingen er klart kommunisert og praktiseres uten vesentlige problemer. Det er etablert årshjul for styring av løpende driftsoppgaver. SD-anlegg benyttes daglig til oppfølging og optimalisering av drift. Eldre SD-anlegg på campus er under utskifting og erstattes med nye på felles plattform for hele porteføljen.

Vedlikeholdstilstanden på bygningsmassen er generelt tilfredsstillende, men alderen på deler viser at det vil komme en del tyngre bygningsmessig vedlikehold kommende 5 – 10 årsperiode. Restlevetida på tekniske installasjoner i selskapets bygg fra 1990-tallet anslås til 5 – 10 år.

Det er etter åpen anbudskonkurranse inngått vaktmesteravtale med SSG Norge AS i samarbeid med Geir Nyseth AS. Avtalen er senere overdratt til Geri Nyseth AS.

8. INDUSTRIBYGGS PROSJEKTER

Industribyggs største prosjekt i 2014 var slutføring av Studievegen 16. Bygget ble levert til leietaker til avtalt tid og med god margin i forhold til budsjett.

Med tanke på gjennomføring i 2015 er det utarbeidet planer for flere rehabiliteringsprosjekter og ombygginger initiert av leietakerne. Dette gjelder bl.a.:

- Ominnredning av 1. etasje i Brenneriet med felles resepsjon og butikk for Vitensenteret, Gjøvik Glassverk og Mjøsmuseet.
- Utvidelse av leiearealet for Gjøvik Læringssenter.

- Oppgradering av auditoriene i Statsped leieareal i Kallerudbygg II.
- Simuleringssenter for avdeling Helse, omsorg og sykepleie ved HiG.
- Anretningskjøkken og oppholdsareal i tilknytning til Auditorium Eureka, HiG.
- Fasadeoppgradering for bygg leid av HiG.

Industribygg er videre involvert i flere utviklingsprosesser som kan lede til behov for nybygg, både næringsbygg og bygg for offentlige formål.

Ved siden av de mindre prosjektene nevnt over, pågår det konkret arbeid med to større prosjekter:

8.1 Overtakelse av Gjøvik Rådhus AS

Selskapet ble overtatt pr 1. juli 2013. I hht vedtektene er Industribyggs styre selskapets generalforsamling.

Industribygg i første halvår 2014 utarbeidet en strategi for rehabilitering av bygget. På grunnlag av dokumentet er det rettet en del spørsmål til Gjøvik kommune, som leietaker, m h p avklaring av rammene for prosjektet. Dette gjelder bl.a. disponering av 1. og 7. etasje, energikonsept for bygget, utflytting av virksomhet m.m. Det vil samme med strategidokumentet danne grunnlag for avklaring av ombyggingens rammer. I denne forbindelse er det en del valg som kommunen som leietaker må ta stilling til. Dette forutsettes å skje innen sommerferien.

Programmeringen av bygget forsettes å komme i gang i 3. kvartal og byggearbeidene ett år senere. Bygget beregnes å stå ferdig rehabilitert i 2018.

Som et ledd i forberedelsene gjøres en vurdering av å tømme bygget helt under ombyggingen i forhold til å gjennomføre rehabiliteringen etasjevis, med brukere i bygget.

8.2 Gjøvikregionen International School

Bygget er på ca. 750 m² og er 1. byggetrinn av totalt ca. 1500 m². Bygget er prosjektert som et modulbygg. Dette valget er gjort for å muliggjøre levering av bygget til skolestart høsten 2015. Bygget skal være et permanent og vil designmessig framstå uten preg av byggemåten.

Plasseringen på campus er i samsvar med skolens egen førsteprioritet.

Byggetrinn 2 ventes å komme etter at skolen har vært i drift 2 – 3 år.

9. SAMARBEIDSPROSJEKTER

9.1 Farverikvartalet

Reguleringsplanen er til behandling i kommunen. Ved offentlig ettersyn kom det trusler om innsigelse fra fylkeskommunen, NVE og fylkesmannen. Disse er nå trukket, med unntak for NVE.

Også NVE har signalisert at den trekkes, men dokumentasjon mangler. Det er fortsatt usikkert når planen kan fremmes til sluttbehandling i kommunen.

Farverikvartalet AS har nå et akkumulert tap på ca. 2,5 mill. kr.

De viktigste forstående aktivitetene i selskapet blir nå å forberede salg bl a ved å sørge for at selskapet får tilført eiendommene, markedsføring og gjennomføring av salg. Fravær av avklaring vedr. ny innkjøring til Gjøvik sentrum er uheldig for prosjektet. Prosessen m h p dette har utviklet seg fint, men er tidkrevende.

Nøkkelopplysninger om prosjektet:

Parter	Industribygg (63,1 %), Gjøvik Eiendomsselskap (21,9 %), Felleskjøpet AGRI (15 %)
Tomt	7 da
Regulering	Kombinert formål – Parkering, forretning, bolig, kultur. Regulerings påregnes ferdig sommeren 2013.
Kapasiteter (ca)	Parkering – Inntil 700 plasser Forretning – Inntil 14 000 m ² Bolig – Inntil 10 000 m ² Kultur – Inntil 5 000 m ²
Status	Forberedende arbeider til for salgsprosessen under oppstart vår 2013.

Gjøvik, 10. mars 2015

Einar Amlie Karlsen
Daglig leder

Industribygg AS

INDUSTRIBYGG A/S

Serviceboks

2810 Gjøvik

Org nr 930267724

ÅRSBERETNING FOR 2014

Styret i Industribygg A/S har i 2014 bestått av:

Tor Espen Larsen - styrets leder
Bjørn Iddberg - styremedlem
Katrine Hveem Gjørvad - styremedlem

Revisor: Deloitte, i Gjøvik.

Gjøvik kommune eier 100 % av aksjene i selskapet.

Industribygg A/S driver næringsutvikling ved å bygge, leie ut, kjøpe og selge næringseiendom, og påtar seg andre oppgaver som står i naturlig forbindelse med dette. Virksomheten er lokalisert i Gjøvik.

Selskapet har en bygningsmasse på ca 37 300 m². Et nybyggprosjekt, 1. byggetrinn for Gjøvikregionen International School, er under gjennomføring. Industribygg ble i 2013 eier av Gjøvik rådhus, som er en eiendom på ca 13 300 m², gjennom det heleide selskapet Gjøvik Rådhus AS. En omfattende rehabilitering av rådhuset er under forberedelse. Samlet eier og forvalter Industribygg en bygningsmasse på ca 50 600 m².

Alle Industribyggs eiendommer er fullt utleid. Om lag halvparten av porteføljen (eks rådhuset) er leid ut til offentlige virksomheter eller selskaper med offentlige eiere, den andre halvdelen til private leietakere. Nesten hele utleiearealet har langtidskontrakter med sikre betalere. En liten del av utleiearealet har kontrakter som kan sies opp med inntil 1 års varsel. Alle leiekontrakter har reguleringsklausul, med fra 80 til 100 % av stigningen i konsumprisindeksen.

For en av eiendommene - Hans Mustadsgt. 31 - er den årlige avskrivning lik avdragsbeløpet på langsiktig gjeld. Bakgrunn for dette er at eiendommens reelle restverdi tilsvarer restgjelden til en hver tid og at leietageren er pliktig til å leie lokalene

6

i hele lånets løpetid, alternativt å kjøpe bygget for restgjelden.

Regnskapet viser et overskudd på kr. 10 322 113,-. Styret foreslår at overskuddet overføres til annen egenkapital.

Forutsetningene for fortsatt drift er til stede og er lagt til grunn for årsregnskapet.

Industribygg A/S hadde to ansatt på heltid og en i deltidsstilling i deler av 2014, to menn og en kvinne. Arbeidsmiljøet er godt. Sykefraværet var mindre enn 1 %.

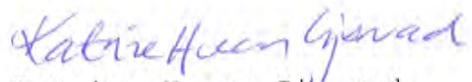
Styret består av 3 personer, en kvinne og to menn.

Selskapet forurensrer ikke det ytre miljø.

Gjøvik den 24. mars 2015

Tor Espen Larsen
Styreleder

Bjørn Iddberg

Katrine Hveem Gjorvad

Einár Amlie Karlsen
Daglig leder

Årsregnskap 2014

AS INDUSTRIBYGG

h

AS INDUSTRIBYGG
RESULTATREGNSKAP FOR 2014

	Note	2014	2013
DRIFTSINNTEKTER OG KOSTNADER			
Andre driftsinntekter		36 102 632	29 503 857
Sum driftsinntekter		36 102 632	29 503 857
Lønnskostnader	2	2 291 033	1 616 360
Avskrivning varige driftsmidler	5	10 029 258	7 907 038
Annen driftskostnad	2	3 085 919	3 314 426
Sum driftskostnader		15 406 210	12 837 825
DRIFTSRESULTAT		20 696 422	16 666 033
Finansinntekter og finanskostnader			
Annen renteinntekt		527 608	256 381
Annen rentekostnad		-10 901 917	-10 383 516
Resultat av finansposter		-10 374 309	-10 127 135
ÅRSRESULTAT		10 322 113	6 538 897
OVERFØRINGER			
Avsatt til annen egenkapital	3	-10 322 113	-6 538 897
SUM OVERFØRINGER		-10 322 113	-6 538 897

AS INDUSTRIBYGG**BALANSE PR. 31. DESEMBER 2014**

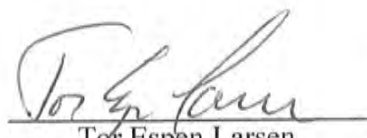
	Note	2014	2013
EIENDELER			
ANLEGGSMIDLER			
Varige driftsmidler			
Tomter og bygninger		310 382 798	290 750 941
Inventar og utstyr		251 205	215 205
Sum varige driftsmidler	5, 7	310 634 003	290 966 146
Finansielle anleggsmidler			
Investering i aksjer og andeler	6	3 690 120	3 374 620
Obligasjoner og andre fordringer	7	747 723	892 217
Sum finansielle anleggsmidler		4 437 843	4 266 837
SUM ANLEGGSMIDLER		315 071 846	295 232 983
OMLØPSMIDLER			
Fordringer			
Kundefordringer		3 131 327	5 965 464
Andre fordringer		355 854	2 889 017
Sum fordringer		3 487 182	8 854 481
Investeringer			
Betalingsmidler			
Bankinnskudd og kontanter		21 880 939	12 452 172
SUM OMLØPSMIDLER		25 368 120	21 306 653
SUM EIENDELER		340 439 966	316 539 636

AS INDUSTRIBYGG

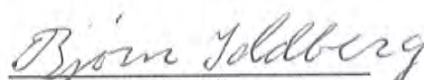
BALANSE PR. 31. DESEMBER 2014

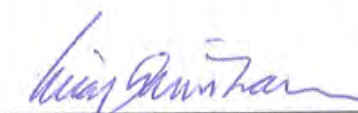
	Note	2014	2013
EGENKAPITAL OG GJELD			
EGENKAPITAL			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital	3, 4	17 857 000	17 857 000
Sum innskutt egenkapital		17 857 000	17 857 000
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	3, 4	78 575 974	68 253 861
Sum opptjent egenkapital		78 575 974	68 253 861
SUM EGENKAPITAL		96 432 974	86 110 861
GJELD			
Annen langsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner	7	226 924 948	158 034 294
Øvrig langsiktig gjeld	7	10 396 526	10 396 526
Sum annen langsiktig gjeld		237 321 474	168 430 820
Kortsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner		0	50 661 135
Leverandørgjeld		1 899 037	5 496 830
Skyldige offentlige avgifter		1 626	16 567
Annen kortsiktig gjeld		4 784 856	5 823 423
Sum kortsiktig gjeld		6 685 518	61 997 955
SUM GJELD		244 006 992	230 428 774
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		340 439 966	316 539 636

Gjøvik, 24.03.2015

Tor Espen Larsen
Styreleder

Katrine Hveem Gjervad

Bjørn Iddberg

Einar Amlie Karlsen
Daglig leder

AS INDUSTRIBYGG

NOTER TIL REGNSKAPET FOR 2014

19850301

NOTE 1 – REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og NRS 8 - God regnskapsskikk for små foretak.

Driftsinntekter

Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet. Tjenester inntektsføres etter hvert som de leveres.

Skatt

Selskapet er godkjent som skattefritt.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Anleggsmidler omfatter eiendeler bestemt til varig eie og bruk. Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets økonomiske levetid. Varige driftsmidler nedskrives ved verdifall som forventes ikke å være forbigående. Nedskrivningen reverseres når grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og antatt virkelig verdi.

Aksjer

Aksjer og investeringer er vurdert etter kostmetoden.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene.

NOTE 2 – ANSATTE, GODTGJØRELSE, LÅN TIL ANSATTE, MV.

Lønnskostnader består av følgende poster:	2014	2013
Lønninger/honorarer	1 661 189	1 229 380
Folketrygdavgift	290 370	201 505
Pensjonskostnader	310 049	172 926
Andre lønnskostnader	29 425	12 549
Sum lønnskostnader	2 291 033	1 616 360

Godtgjørelser til:

Lønn/honorarer
Pensjonspremie
Annen godtgjørelse

Daglig leder

864 002
178 133
8 350

Styret

100 000

AS INDUSTRIBYGG

NOTER TIL REGNSKAPET FOR 2014

Selskapet har daglig leder og en ansatt i full stilling, samt en medarbeider i deltidsengasjement. Selskapet har plikt til å opprette obligatorisk tjenstepensjon. Dette er oppfylt ved at fast ansatte er tilknyttet Gjøvik kommunes pensjonsordning.

Godtgjørelse til revisor:

Kostnadsført revisjonshonorar utgjør kr 73.200. I tillegg kommer kr 18.100 for andre tjenester.

NOTE 3 – EGENKAPITAL

	Aksje- kapital	Annen Egenkap.	SUM
Egenkapital pr. 01.01	17 857.000	68 253 861	86 110 861
Årets resultat		10 322 113	10 322 113
Kapitalutvidelse	0		0
Egenkapital pr. 31.12	17 857 000	78 575 974	96 423 974

NOTE 4 – ANTALL AKSJER, AKSJEEIERE, MV.

Selskapets aksjekapital på kr 17.857.000 består av 17 857 aksjer hver pålydende kr 1.000.

Selskapets aksjonærer er:	Eierandel
Gjøvik Kommune	100 %

NOTE 5 – VARIGE DRIFTSMIDLER

Anskaffelseskost 01.01.	422 852 672
Tilgang	29 869 060
Avgang	171 945
Anskaffelseskost 31.12.	452 549 787
Akkumulerte avskrivninger 31.12.	141 915 784
Balanseført verdi pr. 31.12.	310 634 003
Årets avskrivninger	10 029 258
Fast eiendom avskrives årlig med en sats varierende fra 2 % til 3,33 %.	

AS INDUSTRIBYGG

NOTER TIL REGNSKAPET FOR 2014

NOTE 6 – AKSJER

Selskapet eier:

63,1%, i Farverikvartalet AS. Balanseført verdi kr 1.590.120. Resultatet i selskapet 2013 var et underskudd på kr 277.032. Egenkapital 31.12.2013 var negativ med kr 107.408. Selskapet har forretningskontor i Gjøvik.

Selskapet eier 100% i Gjøvik Rådhus AS. Balanseført verdi kr 2.100.000. Resultat i selskapet 2014 var et overskudd på kr 9.590.896. Egenkapital 31.12.2014 var kr 42.151.315. Selskapet har forretningskontor i Gjøvik.

NOTE 7 – FORDRINGER/LANGSIKTIG GJELD / PANTSTILLELSER OG GARANTIER

Selskapet har en fordring på kr 747.723 som forfaller senere enn ett år etter regnskapsårets slutt.

Gjeld som forfaller mer enn fem år etter regnskapsårets slutt

Gjeld til kredittinstitusjoner	158 716 594
--------------------------------	-------------

Pantstillelser og lignende	Gjeld sikret Ved pant	Eiendeler stilt som sikkerhet	Balanseført verdi pant
Langsiktig gjeld til kredittinstit.	226 924 948	Tomter, bygninger	310 382 798

SAMARBEIDENDE REVISORER AS

STATSAUTORISERTE REVISORER
MEDLEMMER AV NORGES STATSAUTORISERTE
REVISORERS FORENING

FORETAKSREGISTERET NO 857 741 862

Gjøvik Ligningskontor
N. Torvgt.
2800 Gjøvik

DERES REF.:

VÅR REF.: KR/19850301

15. august 1997

Vedr. skattefrihet etter skattelovens § 26.

Det vises til telefonsamtale med Slåtsveen vedr. denne saken. På vegne av selskapet fremmes følgende sak:

Industribygg AS er et 100 % kommunalt eiet selskap med formål å legge forholdene til rette for ny industrireisning og øvrig næringsvirksomhet ved oppføring av fast eiendom, med det formål å skape varige arbeidsplasser i kommunen.

Virksomheten har derfor ikke vanlig erverv til formål men er opprettet av en generell næringspolitisk karakter.

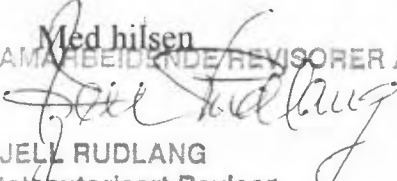
Vedtektene i selskapet foreslås justert noe og vil lyde:

-Selskapets formål er å fremme sysselsettingen i kommunen ved oppføring av næringsbygg for framleie og videresalg og hva hermed står i naturlig forbindelse.

Som grunnlag for søknaden om skattefritak vises til skattelovens § 26, samt til vedlagte uttalelse fra Skattedirektoratet, gjengitt i Utvalget 1983, side 802.

Med bakgrunn i dette mener vi at selskapet skal ansees som skattefritt. Det vises for øvrig til telefonsamtalen som nevnt ovenfor.

Ønskes ytterligere opplysninger, ber vi om å bli kontaktet.

Med hilsen
Samarbeidende Revisorer AS

KJELL RUDLANG
Statsautorisert Revisor

GJØVIK
Strandgt. 17
Postboks 398
2801 Gjøvik
Telefon 61 17 53 20
Telefax 61 17 44 50

GRAN
Smietorget
Postboks 79
2750 Gran
Telefon 61 33 16 88
Telefax 61 33 16 03

OSLO
Bogstadvn. 27B
0355 Oslo
Telefon 22 69 00 10
Telefax 22 69 07 64

MEDLEM AV
 worldwide
Deltagere i
samarbeidsgruppen
— av statsautoriserte revisorer —

Uttalelser fra Skattedirektoratet

2179. *Uttalelse.*

Frdrag for vedlikeholdsutgifter for fredede boliger. - Skatteloven § 42 niende ledd.

Skattedirektoratet har i brev av 21. september 1982 til en forening uttalt:

«Når det gjelder adgangen til å fravike prosentligning med hjemmel i skattelovens § 42, niende ledd, jfr. Riksskatteretts forskrifter av 24. juni 1976 § 9, antar Skattedirektoratet at ordningen bare omfatter bolighus som formelt sett er fredet etter den gamle lov om bygningstredning av 3. desember 1920 §§ 1-3 eller etter lov om kulturminner av 9. juni 1977. Bolighus hvor det er inngått tredningsavtale etter lov om bygningstredning § 7 uten at huset er formelt fredet, såkalt verneverdige hus, antas ikke å omfattes av ordningen.

Den nye lov om kulturminner inneholder ikke tilsvarende regler om fredningsavtale som den i § 7 i lov om bygningstredning. Eiere av verneverdige hus kan riktignok ifølge bestemmelse av Miljøverndepartementet inngå såkalt vern- og vedlikeholdsavtale. Skattedirektoratet antar imidlertid at heller ikke boligeiendommer som det er inngått vern- og vedlikeholdsavtale om går inn under § 9 i Riksskatteretts forskrifter.»

2180. *Uttalelse.*

Spørsmål om et industriselskap var en skattefri innretning. - Skatteloven § 26 første ledd bokstav k.

Skattedirektoratet har i brev av 6. juni 1983 til et industriselskap uttalt:

«Det fremgår av selskapets vedtekter § 2 at dets formål er «å fremme industrireising i X kommune gjennom oppføring av industribygg for fremleie og salg og hva dermed står i forbindelse, samt eventuelt på annen måte å gjøre seg interessert i forretningsmessig virksomhet i tilknytning til industri.» Selskapets formann Y har

opplyst at selskapet ble opprettet for å skaffe industri og dermed varige arbeidsplasser til kommunen og at selskapet ikke tar sikte på å drive med forteneste eller å dele ut utbytte. Y har videre opplyst at selskapets styre på generalforsamlingen i juni vil foreslå at selskapets vedtekter § 2 siste komma oppheves.

Under forutsetning av at selskapets vedtekter § 2 siste komma oppheves antar Skattedirektoratet at den virksomhet Z Industriselskap A/S driver er av generell næringspolitisk karakter og at den derfor ikke kan sies å ha erverv til formål. Virksomheten vil således være fritatt for inntekts- og formuesskatt etter skattelovens § 26 første ledd bokstav k. Vi ber om at selskapets vedtekter med vedtektsendring som nevnt ovenfor blir sendt Skattedirektoratet så snart disse foreligger.

Vi vil gjøre oppmerksom på at virksomhet som ikke direkte tar sikte på å realisere det ikke ervervsmessige formål, vil kunne bli skattepliktig etter skattelovens § 26 første ledd bokstav k annet ledd. Dette må i tilfelle avgjøres konkret.»

2181. *Uttalelse.*

Skatteplikt m.m. vedrørende tilskuddsordning for advokater som etablerer seg i utkantsstrøk. - Skatteloven §§ 42 første ledd og 44 A nr. 7.

Skattedirektoratet har i brev av 25. oktober 1983 til et fylkesskattekontor uttalt:

«Etter Skattedirektoratets oppfatning vil bidrag som advokater mottar av staten til etablering/støtte av advokatvirksomhet i utkantsstrøk være skattepliktig etter skattelovens § 42, første ledd, som fordel vunnet ved virksomhet.

Skattedirektoratet antar at dersom etableringsstøtten nyttes til erverv av avskrivbare driftsmidler, skal bidraget fratrekkes i kostprisen ved beregning av driftsmidlets avskrivningsgrunnlag, jfr. sktl. § 44 A nr. 7.»

2182. *Uttalelse.*

Spørsmål om skatleggingen ved overdragelse av leieinntekter fra kjøper av bolighus til selgeren. - Skatteloven §§ 42 første ledd og 43 annet ledd.

Skattedirektoratet har i brev av 31. oktober 1983 til et fylkesskattekontor uttalt følgende:

«Saken gjelder salg av et bolighus som selger ikke selv har benyttet. Kjøpesummen gjøres delvis opp kontant, og delvis ved at selger beholder leieinntekten av den løpende leiekontrakt i 3 år.

GJØVIK LIKNINGSKONTOR OG FOLKEREGERISTER

Saksbehandler

Leif Nydahl

Vår dato

17/09/97

Vår referanse

1997/930267724

36866/16871/

Telefon

61 17 40 50

Deres dato

15/08/97

Deres referanse

KR/19850301

Samarbeidende Revisorer AS

Postboks 398

2801 GJØVIK

FORHÅNDSUTTALELSE.

AS INDUSTRIBYGG -

Skattefrihet etter skattelovens § 26 første ledd bokstav k.

Det vises til Deres brev av 15.08.97 hvor det opplyses at AS Industribygg er et 100 % kommunalt eiet selskap med formål å legge forholdene til rette for ny industrireisning og øvrig næringsvirksomhet ved oppføring av fast eiendom, med det formål å skape varige arbeidsplasser i kommunen.

I ovennevnte brev er det vist til en uttalelse fra Skattedirektoratet inntatt i utvalg 1983 side 802. Uttalelsen gjaldt et industriselskap med formål å fremme industrireisning i kommunen gjennom oppføring av industribygg for fremleie og salg. Videre ble det lagt til grunn at selskapet ble opprettet for å skaffe industri og dermed varige arbeidsplasser til kommunen, og at selskapet ikke tok sikte på å drive med fortjeneste eller å dele ut utbytte. Skattedirektoratet kom her til at den virksomhet som selskapet drev var av generell næringspolitisk karakter, og at den derfor ikke kan sies å ha erverv til formål. Selskapets virksomhet ble derfor ansett å være fritatt for inntekts- og formueskatt etter skattelovens § 26 første ledd bokstav k.

Under forutsetning av at § 2 i selskapets vedtekter blir endret slik som den er gjengitt i Deres brev, finner ligningskontoret at den virksomhet som går fram av selskapets formålsparagraf, ikke anses å ha erverv til formål. Denne virksomheten anses derfor som skattefri etter skattelovens § 26 første ledd bokstav k.

Når selskapets vedtekter blir endret, ber vi om at en kopi av disse blir sendt ligningskontoret.

Dette er en veiledende forhåndsuttalelse. Endelig vedtaksmyndighet har ligningsnemnda.

Med hilsen

Kjell Martin Nilssen
Ligningssjef

Leif Nydahl
Førstekonsulent

Industribbygg AS

STRATEGIER 2015 – 16

INNHold

- 1 FAKTA OM AS INDUSTRIBYGG 2012**
- 2 STRATEGISK ANALYSE**
 - 2.1 Styrker
 - 2.2 Svakheter
 - 2.3 Muligheter
 - 2.4 Trusler
- 3 INDUSTRIBYGGS MISSION**
- 4 VISJON**
- 5 HOVEDMÅL**
- 6 DELMÅL**
 - 6.1 Utvikling
 - 6.2 Drift
 - 6.3 Organisasjon
 - 6.4 Kommunikasjon
 - 6.5 Soliditet
 - 6.6 Kvalitet
- 7 SUKSESSKRITERIER**

Vedtatt den 24.11. 2014 Saksnr: 36/14

1 FAKTA OM AS INDUSTRIBYGG 2012

Nøkkelopplysninger om Industribygg:

SELSKAPSNAMN	AS Industribygg
VIRKSOMHET	Selskapets virksomhet er å fremme næringsutvikling ved å oppføre fast eiendom for utleie og videresalg og hva hermed står i naturlig forbindelse samt erverve aksjer i selskaper.
STIFTELSESÅR	1967
SELSKAPSFORM	Aksjeselskap regulert gjennom Aksjeloven.
SELSKAPSKAPITAL	Kr 17 857 000
AKSJONÆRER	Gjøvik kommune: 100 %
SKATTEMESSIG STATUS	Selskapet er allmennyttig og unntatt fra beskatning. Unntaket er betinget av at selskapet ikke betaler utbytte. (D.e.: samfunnsnyttien av selskapets virksomhet er å forstå som avkastningen).
STYRENDE ORGANER	Generalforsamling: Gjøvik formannskap Styre: Selskapet har et styre på 3 personer. Det sittende styre er Tor Espen Larsen, leder, Bjørn Iddberg og Katrine Hveem Gjørvaad. Einar Amlie Karlsen er daglig leder i full stilling.

Hovedtall for Industribygg:

BYGNINGSAREAL	Ca 37 300	
BYGG UNDER OPPFØRING	Ingen	
ANTALL LEIEFORHOLD	29	
ØKONOMISKE NØKKELTALL	2013	2014 (budsjett)
- Inntekter	29 504 000	36 985 000
- Driftsutgifter	12 838 000	17 259 000
- Årsresultat	6 539 000	9 023 000
- Bygninger og tomter	290 750 000	330 000 000
- Egenkapital	86 111 000	95 134 000
- Langsiktig gjeld	168 430 820	236 000 000

Kommentarer til de økonomiske forutsetningene for selskapets virksomhet:

- 100 % av eiendomsporteføljen er leid ut. Vekst i inntekter vil stå i forhold til den generelle prisutviklingen (endring i KPI), reforhandling av leieforhold (de fleste leieforhold er langsiktige) og nye prosjekter.
- Driftskostnadene vil øke som følge av nye prosjekter og at bygningsmassen eldes med økende vedlikeholdsbehov som resultat.
- Resultatet ventes å ligge omkring 9 - 11 mill kr pr år fra 2015.
- Likviditeten er sterkt bedret de siste år, men tilførselen fra drift er fortsatt lav.
- Likviditet er i stor grad styrende på mulighetene for husleiefastsettelse i nye prosjekter.
- Egenkapitalen er tilfredsstillende, men i stor grad bundet i gjennomførte prosjekter.
- De underliggende verdiene i selskapet er store og bidrar til at selskapet oppnår gode vilkår ved finansiering av nye prosjekter. Historikk som sikker betaler og ryddighet bidrar også til dette.

2 STRATEGISK ANALYSE

2.1 Styrker

Etter styrets og daglig leders vurdering er Industribyggs fremste styrker:

- Kompetanse i styret og daglig ledelse.
- Solid økonomi, gode økonomiske resultater og høy kredittverdighet.
- Beslutningsdyktighet og gjennomføringsevne, bl.a. som følge av korte beslutningslinjer.
- God politisk oppslutning om selskapets virksomhet.
- Leverer et godt produkt, som gir fornøyde leietakere og gode referanser.

Selskapets renommé bedømmes som godt og bidrar til den politiske oppslutningen om virksomheten. At selskapet ikke bare styres etter rene bedriftsøkonomiske prinsipper, men også vurderes etter samfunnsnyttens av sin aktivitet bidrar også til oppslutningen hos eier. Industribygg oppfattes som en attraktiv samarbeidspartner blant andre aktører innenfor nærings- og samfunnsutvikling og blant andre eiendomsselskaper. Sterkere synliggjøring av samfunnsnyttens vies større oppmerksomhet.

2.2 Svakheter

De viktigste svakhetene er idagens situasjon bedømmes som:

- Liten organisasjon i forhold til portefølje og aktivitetsnivå gir sårbarhet.
- Lite utviklet systematikk i kommunikasjonen med viktige målgrupper.
- Begrenset evne til å ta økonomisk risiko.
- Bygningsmassen har økende vedlikeholdsbehov.

- Bygningsmassen består av mange relativt like bygg, som er skreddersydd for sin bruk (Langsiktig risiko).

I løpet av halvannet år er administrasjonen styrket med en person i hel og en i 40 % stilling. Samtidig har eiendomsporteføljen økt fra ca 33 000 m² til ca 50 000 m², og antall kvm driftet i hovedsakelig egen regi økt fra ca 7 000 m² til ca 22 000 m². Kravet til produktivitet er stadig høyt, med risiko for at det går ut over kvalitetssikring av prosessene. Markedskommunikasjonen har hatt lavt prioritert, og står ikke i forhold til selskapets engasjement i utviklingsprosjekter og samfunnsengasjement.

Selskapets egenkapital er tilfredsstillende, men lite likvid. Dette reduserer handlefriheten og bevirker at likviditeten i uønsket grad blir styrende i nye prosjekter.

2.3 Muligheter

Mulighetsanalysen reflekterer at Industribygg har oppnådd en større grad av handlefrihet med årene og kan påta seg et bredere spekter av utviklingsoppgaver:

- Videreutvikling av campus Gjøvik.
- Være med i utviklingsprosjekter for kommunen, som involverer disponering av kommunal eiendom, som innebærer forretningsmessige potensialer for selskapet.
- Videreutvikle kompetanse og kapasitet ved å styrke staben.
- Samarbeid med andre aktører innen samfunns- og næringsutvikling og eiendomsutvikling, for å utløse prosjekter og etableringer.
- Forbedre markedskommunikasjonen.
- Styrke fokus på bærekraft i driften av eiendom og utvikling av nye prosjekter.
- Støtte entreprenørskap.

Parallelt med økende fokus på utvikling av prosjekter er det viktig med forsterket forankring i forhold til eier, både politisk og administrativt. Det er ønskelig at eier skal vite hvilke forventninger som kan stilles til selskapet.

Større vekt på finansielle løsninger, gjerne gjennom samarbeid med andre aktører, kan kompensere for den relativt lite likvide egenkapitalen. De eiendommer Industribygg har i dag er i stor grad knyttet til spesielle virksomheter med stor samfunnsmessig betydning (i særlig grad Campus Gjøvik). Salg av deler av porteføljen vil kunne undergrave målet for virksomheten og er derfor lite aktuelt.

2.4 Trusler

Analysen av trusselbildet oppsummeres:

- Endring i eiers holdning til Industribygg kan påvirke handlefriheten og føre til nedprioritering av selskapet.
- Virksomheten er forbundet med politisk risiko gjennom sitt eierskap. Hensyn som ikke er forretningsmessige (politiske) kan bli gjort styrende.
- Endrede rammebetingelser, f.eks. nedlegging, sammenslåing eller vesentlige endringer i økonomiske tildelinger til våre store leietakere.
- Uklarhet om Industribyggs rolle og oppgaver vil kunne skape usikkerhet om virksomheten både hos eier, samarbeidspartnere og virksomheter som ser på Industribygg som konkurrent.
- Industribygg kommer i miskreditt hos offentlige og private aktører i markedet for eiendom, næringsutvikling m.v. som kan resultere i press mot kommunen som eier.
- Endring av lovverk, markeds- og konkurranselovgivning. Politisk risiko på overordnet nivå.

Generelt vil økonomiske svingninger, f.eks. renteutvikling og tilgang på kreditt, påvirke selskapet.

Endringer i krav, normer og standarder innenfor eiendomsbransjen vil kunne slå ut i stadig økende forventning om oppgradering av bygningsmassen, som det kan være vanskelig å få dekning for i husleien.

Selskapets posisjon som skattefritt kan bli endret ved enkeltvedtak eller generell regelendring. Risikoen er latent. Uttak av utbytte fra selskapet er ikke forenlig med skattefriheten.

3 INDUSTRIBYGGS MISSION (FORMÅL)

Industribygg skal være en pådriver for nærings- og samfunnsutvikling, som primært utvikler og gjennomfører eiendomsprosjekter som styrker Gjøviks posisjon og attraktivitet.

Industribyggs arbeidsgrunnlag er Gjøvik kommunes langtidsplan og de strategiske planer for Gjøvikregionen.

Industribygg bidrar til realisering av prosjekter som skaper tilvekst innen nærings- og samfunnsutvikling. Virksomheten skal være innrettet mot prosjekter som primært har et forretningsmessig potensial eller som bidrar til å få fram nye løsningskonsepter. Selskapet kan delta som rådgiver i utviklingsprosesser, men selger ikke tjenester.

Det er ikke et mål i seg selv at prosjekter som Industribygg bidrar til skal gjennomføres i selskapets egen regi. Samarbeid med andre aktører – bedrifter, offentlig virksomheter og selskaper – er et sentralt virkemiddel i virksomheten.

Selskapets økonomiske investeringer i utviklingsprosjekter skal være forretningsmessig fundert, innenfor de normale krav til avkastning som forventes i eiendomsbransjen i regionen. Selskapet opptrer i samsvar med reglene om statsstøtte. Industribygg skal gjennom sin virksomhet kombinere allmennnyttig virksomhet med forretningsmessig innretning og krav til avkastning.

Som aktør i eiendomsmarkedet legger Industribygg vekt på balansen i forhold til andre eiendomsselskaper m h t hvilke engasjementer selskapet går inn i og premissene for disse.

Selskapet rolle som redskap for Gjøvik kommune, gir ikke grunnlag for særbehandling av Industribygg eller Industribyggs prosjektet overfor Gjøvik kommune som myndighet.

Erfaringene gjennom snart 50 år viser en rekke gode eksempler på hensiktsmessigheten ved å ha et operativt og aktiv utbyggingsselskap eid av kommunen. Grunnlaget for selskapets drift er endret med årene, og er nå mer knyttet til samspill om utvikling av prosjekter.

Trenden mot outsourcing av eiendom og bygningsdrift, leder til interesse for leveranse av spesialbygg fra Industribygg til industrielle virksomheter, som f. eks. Ragasco, Amedia og EAB Engineering. Trenden er langvarig og underliggende i industrien.

Organiseringen som aksjeselskap gir en likestilt plattform for samarbeid med andre aktører innen eiendomsutvikling og næringsliv. Dette gir i tillegg en ønsket distanse til kommunens øvrige roller i utviklingssammenheng.

4 VISJON

Samspill mot nye mål.

Industribyggs visjon bygger på at Gjøvik kommune ønsker å være en motor for vekst og utvikling. M h p realisering av visjonen kan Industribygg bidra til å utløse nye prosjekter og initiativ som styrker Gjøvik posisjon og øker attraktiviteten.

Industribygg skal være et samarbeidsorgan, som bilateralt kan sørge for at virksomheters behov for lokaler løses eller arbeider nettverksorientert for å utløse muligheter. Selskapet skal være proaktiv i sin tilnærming til muligheter i Gjøvik og en positiv medspiller i hele regionen.

5 HOVEDMÅL

Industribygg skal være et operativt verktøy for å realisere Gjøvik kommunes nærings- og samfunnspolitiske mål på områder der utvikling og gjennomføring av prosjekter med basis i eiendom er sentralt.

Med dette som grunnlag skal typiske kjennetegn ved Industribygg være:

- God forankring til Gjøvik kommunes ledelse og framstå som et verktøy for kommunen som eier.
- Handlekraft og gjennomføringsevne.
- Høy kompetanse på spørsmål knyttet til utvikling og gjennomføring av eiendomsprosjekter, samt kjøp, salg, drift og forvaltning av eiendommer.
- Gode evner til og modeller for samarbeid.
- Evne til å forstå virksomheters behov i forhold til fasiliteter og til å bidra til å få behovene omsatt i gode løsninger.

Gjennom sin måte å framstå og handle på skal Industribygg utgjøre et fortrinn i konkurranse med andre regioner om etablering av virksomheter og institusjoner.

6 DELMÅL

Realisering av de overordnede premissene for Industribyggs virksomhet er relatert til seks målområder:

6.1 Utvikling

Industribygg skal være en effektiv og attraktiv aktør i arbeidet med utviklingsprosjekter.

Strategier:

- a) Virksomheten skal preges av korte beslutningsveger og handlekraft.
- b) Styret treffer beslutninger på strategisk grunnlag som er forankret hos eier.
- c) Industribygg skal ha et særlig fokus på å bidra til en utvikling av Campus Gjøvik, bl. a. ved å
 - o samarbeide med Høgskolen i Gjøvik
 - o tilby lokaler i forhold til dens behov
 - o tilby lokaler til virksomheter, som kan bidra til å styrke høgskolens kompetansegrunnlag.
 - o delta i samarbeidsprosjekter og nettverk som involverer høgskolen
- d) Industribygg skal være en pådriver for offensiv, helhetlig strategisk utvikling av campus.
- e) Kommende prosjekter skal bygges med arealreserver for nye leietakere.

- f) Industribygg kan, basert på avtale med Gjøvik kommune i hvert enkelt tilfelle, representere Gjøvik kommune i samarbeid med andre eiendoms- og utbyggingsaktører der kommunale eiendomsinteresser berøres.

6.2 Drift

Vår drift skal ivareta forutsigbarhet og trivsel for leietakerne og sikre langsiktig forvaltning av våre verdier.

Strategier:

- a) Industribygg legger vekt på verdien av kontinuerlig forbedring i sin eiendomsdrift for gjennom dette å være forberedt på å møte forventninger fra leietakerne og nye krav fra offentlige myndigheter.
- b) Våre leietakers sikkerhet, behov og trivsel skal være i fokus for den daglige eiendomsdriften.
- c) Den økende eiendomsporteføljen medfører et økende behov for oppmerksomhet på eiendomsdriften, med sterkere systematikk innen planlegging, gjennomføring og oppfølging.
- d) Industribygg skal samarbeide med leietakerne, Statsbygg, SOPP og Gjøvik kommune for å bidra til en helhetlig drift av fellesanleggene på Campus Gjøvik.
- e) Industribygg skal som hovedprinsipp ha drift- og vedlikeholdsansvar for sine egne bygg, for aktiviteter som ikke prinsipielt tilligger leietakerne.

6.3 Organisasjon

Organisasjonens kompetanse skal til enhver tid reflektere selskapets utfordringer.

Strategier:

- a) Industribyggs kjernekompetanser er eiendomsdrift, administrasjon og ledelse av prosjekter og utvikling av eiendomsrelaterte prosjekter.
- b) Kompetansen i selskapets samlede ledelse skal speile virksomhetens innretning på drift, prosjekt og utviklingsaktiviteter, herunder også hensyntatt selskapet forankring mot eier.
- c) Behovet for kompetanse i styret vurderes løpende mot behov for å komplettere i f t daglig ledelse.

- d) Det legges stor vekt på kjennskap til kompetansemiljøer som opptrer i markedet og som kan bidra til å utfylle selskapet egen kompetanse i prosjekter og faglige spørsmål.
- e) Fokuset på faglig videreutvikling skal styrkes. Organisasjonen skal til enhver tid være oppdatert om relevant regelverk og rammebetingelser, samt prioritere kunnskap om aktualiteter i prosjektmarkedet med overføringsverdi til selskapets virksomhet.
- f) Selskapets administrative kapasitet skal styrkes.

6.4 Kommunikasjon

Industribygg vektlegger åpenhet og tydelighet i kommunikasjonen med eier, leietakere, samarbeidspartnere og omgivelsene.

Strategier:

- a) Klar rolleforståelse mellom eier og selskapets ledelse er nødvendig for å opprettholde legitimitet.
- b) Styrets handlingsrom følger reguleringsene i aksjeloven.
- c) Markedskommunikasjon skal skape forståelse for selskapets rolle hos eier, ledelse, leietakere, leverandører og samarbeidspartnere samt overfor samfunnet.
- d) Innsatsen på kommunikasjonsområdet økes. Arbeidet med kommunikasjon forankres i en helhetlig kommunikasjonsstrategi.

6.5 Soliditet

Soliditet er en bærebjelke i for å sikre økonomisk uavhengighet og handlefrihet.

Gode økonomiske resultater er en forutsetning for at selskapet kan fortsette å være en aktiv utviklingspartner uten å være avhengig av bevilgninger fra kommunen i konkurranse med andre prioriterte formål. Det er også en sentral betingelse for at beslutningsdyktighet og handlekraft skal opprettholdes.

Strategier:

- a) Nåværende utbyttepolitikk opprettholdes.
- b) Avkastningskravet på innskutt og opptjent egenkapital er 10 %.
- c) Plassering av selskapets midler kan skje i bankinnskudd.
- d) Selskapets forvaltning skal bidra til at Industribygg vurderes som et meget godt selskap å finansiere.

- e) Risikoen i forbindelse med finansiering av prosjekter skal hele tiden vurderes opp mot evnen til å gjennomføre nye prosjekter.
- f) Industribygg skal være en god betaler.
- g) Plassering av overskuddslikviditet i fonds med høy tilgjengelighet vurderes.

6.6 Kvalitet

Vi skal ha et reflektert forhold til kvalitet i vår drift og prosjekter.

Strategier:

- a) Vedlikeholdsaktiviteten skal til enhver tid være innrettet på å opprettholde og utvikle verdien av Industribyggs investeringer.
- b) Industribygg skal ha tydelig fokus på energi- og miljøkrav i sine prosjekter og løpende drift.
- c) Industribygg skal stille høye miljøkrav til sine leverandører og innarbeide krav som hindrer sosial dumping i sine kontrakter.
- d) Krav til etisk standard nedfelles i etiske retningslinjer for virksomheten.

7 SUKSESSKRITERIER

De fem viktigste suksesskriterier for Industribyggs virksomhet er:

1. Kompetanse
2. Forhold til eier
3. Finansiell styrke
4. Handlekraft
5. Kommunikasjon

Gjøvik kommune**REGNSKAPSREVISJON: PRESENTASJON AV STRATEGI FOR
REVISJON AV KOMMUNEREGNSKAPET FOR 2015**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	08.10.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Hovedtrekkene i overordnet revisjonsstrategi for 2015 (brev av 30/9-15 fra Innlandet Revisjon IKS til kontrollutvalget)
2. Vurdering av oppdragsansvarlig revisors uavhengighet 2015 (brev av 29/6-15 fra Innlandet Revisjon IKS til kontrollutvalget)

Vedlagt:

Vedlegg 1

Vedlegg 2

FORSLAG TIL VEDTAK:

1. Revisors presentasjon av hovedtrekkene i overordnet revisjonsstrategi for revisjon av kommuneregnskapet for 2015 tas til orientering.
2. Oppdragsansvarlig revisors vurdering av egen uavhengighet tas til orientering.

SAKSOPPLYSNINGER:**Oppsummering:**

I tråd med etablert praksis presenterer Innlandet Revisjon IKS v/oppdragsansvarlig revisor hovedtrekkene i overordnet revisjonsstrategi for revisjon av kommuneregnskapet for inneværende år. Hensikten er å holde kontrollutvalget løpende orientert om regnskapsrevisjonens arbeid, jf. kravene i forskrift om kontrollutvalg.

I tillegg til beskrivelse av hovedtrekkene i overordnet revisjonsstrategi (se vedlegg 1) følger også egenvurdering fra oppdragsansvarlig revisor i forhold til egen uavhengighet (se vedlegg 2). Det siste følger av krav i lovverket om årlig å avgi en slik egenerklæring.

Revisjonsstrategien og kontrollutvalgets rolle/ansvar:

Bakgrunnen for revisors presentasjon av revisjonsstrategien overfor kontrollutvalget er forskrift om kontrollutvalg § 6:

”Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens årsregnskap og kommunale eller fylkeskommunale foretaks årsregnskap blir revidert på en betryggende måte, herunder å holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at dette foregår i samsvar med de bestemmelser som følger av lov og forskrift, god kommunal revisjonsskikk og kontrollutvalgets instruks, eller avtaler med revisor.”

Dersom man skal holde seg ”løpende orientert” mv. slik forskriften krever, vil kunnskap om revisors planlegging og revisjonsstrategi være viktig informasjon. Dette fremgår også av egen veileder for kontrollutvalget om det ansvaret kontrollutvalget har overfor regnskapsrevisor (utgitt av Norges Kommunerevisorforbund, 2010). I veilederen står bl.a.:

Kunnskap om revisjonens innhold

For at kontrollutvalget skal kunne ha en oppfatning av om regnskapene blir revidert på en betryggende måte, bør kontrollutvalgene ha kunnskap om hva revisjonsarbeidet omfatter.

Et engasjementsbrev fra revisor vil kunne være til hjelp. Hensikten med et engasjementsbrev er å informere den reviderte om revisjonsoppdragets art og klargjøre de involverte partenes oppgaver og plikter. Her vil formål og innhold i revisjonen utdypes nærmere, sammen med en avklaring av hva som er kommunens ansvar.

Det er utarbeidet en revisjonsstandard som omhandler vilkårene for et revisjonsoppdrag og engasjementsbrev. Spesielt forhold knyttet til rapportering og kommunikasjon vil kunne bidra til nyttige avklaringer i forhold til kontrollutvalgets oppgave og forventninger. Hva kan det forventes at revisor skal rapportere når og i hvilken form? Eksempler vil være revisjonsberetningen og hva som ligger til grunn for denne, rapporteringsrutiner om avdekkede misligheter, såkalte nummererte brev og hva som vil bli rapportert i disse og eventuelt annen rapportering fra revisor. Det vises til ISA 210 Inngåelse av avtale om vilkårene for revisjonsoppdraget når det gjelder engasjementsbrev fra revisor. Kontrollutvalget må gjøre seg kjent med dette brevet.

Årlig presentasjon av revisjonsstrategien er også nedfelt i kontrollutvalgets avtale med Innlandet Revisjon IKS (oppdragsavtalen). Krav og forventninger til den årlige presentasjonen er beskrevet slik i avtalens vedlegg 1:

- **Formål/resultatkrav:**
Kontrollutvalget får tilstrekkelig informasjon til å vurdere at revisjonen av kommunens årsregnskap er lagt opp på en betryggende måte.
- **Hovedtrekkene i overordnet revisjonsstrategi legges frem for kontrollutvalget.**
Hovedtrekkene er overordnet beskrivelse og vurdering av:
 - *Inndeling av kommunen i revisjonsområder*
 - *Risiko- og vesentlighetsvurderinger*
 - *Metodikk og angrepsvinkel*
 - *Risikofaktorer til oppfølging*
- **Strukturert orientering med muligheter for dialog med kontrollutvalget.**

Innlandet Revisjon IKS

Gjøvik, 30. september 2015

J.nr./Referanse: 2015-722 /GK/Korr/ ur

Kontrollutvalget i Gjøvik kommune

Hovedtrekkene i overordnet revisjonsstrategi for 2015.

1. Innledning.

Det vises til oppdragsavtalen hvor det framgår at hovedtrekkene i overordnet revisjonsstrategi skal forelegges for kontrollutvalget.

De karakteristiske trekkene ved oppdraget, som definerer oppdragets omfang, framgår i hovedsak av oppdragsavtalen. Rammeverket for revisjonen består av

- Kommunelovens § 78 og tilhørende forskrifter om revisjon
- God kommunal revisjonsskikk – her inngår internasjonale standarder for revisjon fastsatt i Norge av Den norske Revisorforening (ISA).

Rammeverket for årsregnskapet, som revideres, består av

- Kommunelovens § 48 og tilhørende forskrifter om budsjett og regnskap
- Bokføringsloven med tilhørende forskrift
- God kommunal regnskapsskikk – her inngår regnskapsstandarder m.v. som utvikles av GKRS

Revisor må i henhold til ISA 300 – planlegging av revisjon av et regnskap – utarbeide en overordnet revisjonsstrategi for oppdraget som beskriver revisjonens omfang, når den skal utføres, styringen av oppdraget, og som gir føringer for utarbeidelsen av revisjonsplanen.

I samsvar med nevnte revisjonsstandard og kontrollutvalgets forventninger vil hovedtrekkene i overordnet revisjonsstrategi bli beskrevet i følgende punkter:

1. Inndeling av kommunen i revisjonsområder
2. Risiko- og vesentlighetsvurderinger
3. Tidspunkt for gjennomføring av revisjonen og styringen av oppdraget
4. Metodikk og angrepsvinkel
5. Identifiserte risikoer som følges opp

Overordnet revisjonsstrategi vil basere seg på revisors foreløpige vurderinger og tidligere erfaringer med oppdraget med hensyn til risiko- og vesentlighetsvurderinger. Revisjonsstrategien vil utvikles gjennom revisjonsprosessen og endringer som får vesentlig innvirkning på angrepsvinkel og risikovurderinger vil bli kommunisert til kontrollutvalget gjennom den periodiske rapporteringen. Revisjonsplanen vil på samme måte utvikles i en dynamisk prosess gjennom året med vekslende mellom risikovurderingshandlinger og videre revisjonshandlinger.

Oppdragsansvarlig revisor vil supplere med muntlig orientering i møtet.

Hovedkontor:
Postadr.: Postboks 988
2626 Lillehammer
Tlf 61289080 Faks 61289081
E-post: postmottak@irev.no

Avdeling Gjøvik:
Studievegen 7
2815 Gjøvik
Tlf. 61130350

Firma:
www.irev.no
Besøksadresse: Kirkeg. 76
2609 Lillehammer
Org. nr. 987769386MVA
Bank 16041146927

2. Inndeling av kommunen i revisjonsområder

Regnskapet deles inn i revisjonsområder. Revisjonsområdene dekker alle deler av drifts-, investerings- og balanseregnskapet. I tillegg har vi generelle revisjonsområder som dekker regnskapsrapportering, budsjett og årsberetning.

3. Risiko- og vesentlighetsvurderinger

Revisjonsarbeidet skal være basert på en vurdering av risiko og vesentlighet.

Med **risiko** menes risikoen for at det foreligger vesentlig feilinformasjon i regnskapet. I arbeidet med å utvikle overordnet revisjonsstrategi vurderes dette på overordnet nivå basert på revisors erfaringer med oppdraget, diskusjoner i revisjonsteamet og kommunikasjon med rådmannen.

Vi vurderer sannsynligheten for at feil kan oppstå og betydningen av disse om de oppstår. Vi vurderer risiko for at feil som oppstår ikke blir oppdaget og rettet som følge av kommunens interne kontroll. I denne fasen vurderes følgende elementer i den interne kontroll: kontrollmiljø (ledelsens integritet, etiske holdninger, kompetanse o.l.), enhetens risikovurderingsprosess, informasjonssystemer (overordnet vurdering av regnskapsopplegget) og overvåking (ledelsens oppfølging av at den interne kontroll).

Vår foreløpige vurdering av risiko for at det foreligger vesentlig feilinformasjon i regnskapet er at risikoen er **middels/lav**. Den samlede risiko anses dermed uendret fra foregående år.

Følgende momenter er lagt til grunn:

- Kommunen er offentlig virksomhet som i stor grad er regel- og budsjettstyrt
- Kommunen er en relativt stor virksomhet med etablert organisering og etablerte internkontrollsystemer
- Vår erfaring med kommunen

Med **vesentlighet** menes at feilinformasjon er vesentlig dersom feil i eller utelatelse av informasjon kan påvirke økonomiske beslutninger som treffes av brukerne (i hovedsak kommunestyret) på grunnlag av årsregnskapet. Det sentrale i vesentlighetsbegrepet er regnskapsbrukernes beslutninger på grunnlag av regnskapet. I praksis er det verken mulig å ha oversikt over eller kunne ta hensyn til alle potensielle beslutninger som treffes på grunnlag av regnskapet. Det har derfor utviklet seg en praksis basert på relativt enkle metoder for å fastsette hva som er vesentlig feilinformasjon i regnskapet.

Revisor må tallfeste vesentligheten, og vesentlighetsgrensen som settes i planleggingsfasen er et utgangspunkt for revisor, og vesentligheten skal revurderes etter hvert som revisjonen utføres.

Ved en foreløpig vurdering av vesentlighet for regnskapet totalt sett har vi lagt til grunn at vesentlighetsgrensen må settes på et **middels nivå** for Gjøvik kommune.

Følgende momenter er lagt til grunn:

- Kommunens økonomi
- Kommunens finansielle utgangspunkt (lånegjeld, reserver/fond)
- Kommunens investeringsbudsjett
- Kommunens omdømme (omtale i media)

Fastsettelsen av den konkrete vesentlighetsgrensen baseres på referanseverdier i tråd med anbefalinger i revisjonsstandarden, kommunal revisjonsmetodikk og revisors profesjonelle skjønn.

4. Tidspunkt for gjennomføring av revisjonen og styringen av oppdraget

Det er avtalt totalt 1160 timer (ekskl. møter) til regnskapsrevisjon m.v. i 2015. Revisjon av årsregnskapet er budsjettet med 920 timer, attestasjoner og revisjonsuttalelser 210 timer og andre oppgaver 30 timer.

Oppdragsansvarlig revisor er Unn Romundgard. Medarbeidere i revisjonsteamet er Bjørn Gustavsen og May Tove Ringsveen. Oppdragsansvarlig styrer oppdraget og gjennomgår medarbeidernes arbeid og trekker de endelige konklusjoner samt underskriver revisjonsberetningen.

Revisjonen kan deles i tre hovedfaser; overordnet planlegging (tidlig høst), detaljplanlegging og revisjon gjennom året (oktober-februar) og årsoppgjør (februar-april/mai). Det rapporteres til kontrollutvalget tertialvis om ressursbruken og faglig etter behov. Endelig frist for revisjonsberetning er 15. april 2016. Oppdragsansvarlig revisor presenterer revisjonsarbeidet og revisjonsberetningen for kontrollutvalget.

5. Metodikk og angrepsvinkel

Revisor skal gjennomføre sitt arbeide i samsvar med god kommunal revisjonsskikk. For å effektivisere revisjonsarbeidet og for å sikre etterlevelse av revisjonsstandardene og god kommunal revisjonsskikk har Innlandet Revisjon IKS tatt i bruk revisjonsverktøyet Descartes. Descartes systematiserer arbeidet på en måte som sikrer at for eksempel identifiserte risikoer som skal følges opp blir behandlet videre. Det må begrunnes om identifiserte risikoer ikke skal følges opp videre.

De videre revisjonshandlinger skjer ved test av kontroller, analyser og/eller detaljtest av transaksjoner, kontosaldoer og tilleggsopplysninger.

Når det gjelder test av kontroller vil vi benytte oss av rullering der det vurderes hensiktsmessig, d.v.s. at vi kan velge å bygge på de tester av kontroller som er utført de to foregående år dersom kontrollrutinene er uendret.

6. Identifiserte risikofaktorer og obligatoriske handlinger som følges opp

Her beskrives hvilke risikofaktorer som skal følges opp i året. Risikofaktorer omfatter både identifiserte risikofaktorer og obligatoriske oppgaver. Disse forholdene skal gjenspeiles i de detaljerte revisjonsplanene som utarbeides for de enkelte områder.

Risikofaktorer :

- Forskriftsbestemte oppgaver for kommunens revisor:
 - Kontroll og attestasjon av kompensasjonsoppgave for merverdiavgift og innsending i Altinn.
 - Kontroll av budsjett, herunder å vurdere om det foreligger vesentlige budsjettavvik og vurdere om avvik er tilstrekkelig forklart i årsberetningen.
 - Kontroll og attestasjon om ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

- Årsavslutningen 2015
 - Kontrollere at årsregnskapet med noter er presentert i hht kommunelovens krav.
 - Kontrollere at årsberetningen er i hht kommunelovens krav.
 - Avslutningsposter og avstemming av sammenhenger i årsregnskapet.
 - Kontroll av bruk og avsetning fond.
 - Kontroll av vesentlige balanseposter og noter.
- Investeringsbudsjett og – regnskap:
 - Fokus på budsjett / avvik mv
 - Skillet mellom driftsutgifter og investeringsutgifter – KRS nr. 4
- Vurdere rutiner vedr. IKT:
 - Arbeidsdeling og tilgangskontroller
- Oppfølgingssaker fra 2014
 - Konkrete poster i regnskapet
- Dokumentasjon av nøkkelkontroller for utvalgte rutiner
 - Tilhørende testing
- Risiko for ledelsens overstyring av intern kontroll
 - Uredelig regnskapsføring (med fokus på regnskapsavslutningen)

Mislighetsrisikofaktorer:

- Økonomiske uregelmessigheter (ved lønn og godtgjørelser)
- Nærstående parter

Risikofaktorer kan revurderes i den videre revisjonsprosessen.

Med hilsen

Unn Romundgård
Oppdragsansvarlig revisor

Innlandet Revisjon IKS

Gjøvik, 29. juni 2015

J.nr./Referanse: 2015-577/KU-GK/korr/ur

Til kontrollutvalget

Vurdering av oppdragsansvarlig revisors uavhengighet i forhold til Gjøvik kommune

Innledning

I henhold til forskrift om revisjon (revisjonsforskriften) § 12 skal oppdragsansvarlig revisor for kommuner ha ført en hederligandel. Oppfølging av dette kravet tilligger kontrollutvalget, jamfør merknader til nevnte bestemmelse.

I følge revisjonsforskriften § 15 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Krav til uavhengighet og objektivitet gjelder også for revisors medarbeidere, men det er kun oppdragsansvarlige revisorer som plikter å legge fram en skriftlig vurdering for kontrollutvalget.

Lovgivningsmessige krav til revisors uavhengighet

Følgende fremgår av kommuneloven § 79:

Den som foretar revisjon for en kommune eller fylkeskommune kan ikke ivareta revisjons- og kontrolloppdrag for kommunen eller fylkeskommunen dersom revisor eller dennes nærstående har en slik tilknytning til revidert eller kontrollert virksomhet, dens ansatte eller tillitsmenn, at dette kan svekke revisors uavhengighet og objektivitet. Det samme gjelder dersom det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet ved gjennomføring av oppgavene. Ansettelse som revisor i kommunen eller fylkeskommunen, eller i en interkommunal samarbeidsordning, medfører ikke i seg selv at revisoren mangler nødvendig uavhengighet og objektivitet.

Som nærstående regnes

- a) *ektefelle og en person som vedkommende bor sammen med i ekteskapsliknende forhold*
- b) *slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og søsken, og deres ektefeller eller personer som de bor sammen med i ekteskapsliknende forhold og*
- c) *slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og søsken til en person som nevnt under bokstav a.*

Krav til uavhengighet er nærmere spesifisert i revisjonsforskriften § 13.

- Revisor kan etter denne forskrift ikke inneha andre stillinger hos kommunen eller fylkeskommunen eller i virksomhet som den kommunen eller fylkeskommunen deltar i ved siden av revisoroppdraget.
- Revisor kan ikke være medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i.

Hovedkontor:
Postadr.: Postboks 988
2626 Lillehammer
Tlf 61289080 Faks 61289081
E-post: postmottak@irev.no

Avdeling Gjøvik:
Studievegen 7
2815 Gjøvik
Tlf. 61130350

Firma:
www.irev.no
Besøksadresse: Kirkeg. 76
2609 Lillehammer
Org. nr. 987769386MVA
Bank 16041146927

- Revisor kan ikke delta i, eller ha funksjoner i annen virksomhet når dette kan føre til at vedkommendes interesser kommer i konflikt med interessene til oppdragsgiverne eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til den som foretar revisjon.

I tillegg er det følgende begrensninger ved gjennomføring av oppgaver, jf. revisjonsforskriften § 14:

- revisor kan ikke utføre rådgivnings- eller andre tjenester der dette er egnet til å påvirke eller reise tvil om revisors uavhengighet og objektivitet
- revisor kan ikke yte tjenester som hører inn under den revisjonspliktiges (dvs kommunens) egne ledelses- og kontrolloppgaver
- revisor kan ikke opptre som fullmektig for den revisjonspliktige, unntatt ved bistand i skattesaker etter domstoloven.

Oppdragsansvarlig revisors vurdering av uavhengighet

Pkt 1: Ansettelsesforhold	Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn i Innlandet Revisjon IKS.
Pkt 2: Medlem i styrende organer	Undertegnede er ikke medlem av styrende organ i noen virksomhet som Gjøvik kommune deltar i.
Pkt 3: Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.
Pkt 4: Nærstående	Undertegnede har ikke nærstående som har tilknytning til Gjøvik kommune som har betydning for uavhengighet og objektivitet.
Pkt 5: Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	Før slike tjenester utføres foretas en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriftens § 14, skal revisor ikke utføre tjenesten. Hvert enkelt tilfelle må vurderes særskilt. Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Paragrafen sier at også slike veiledninger må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger. Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor Gjøvik kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.
Pkt 6: Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver	Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor Gjøvik kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Pkt 7: Opptre som	Undertegnede opptrer ikke som fullmektig for Gjøvik kommune.

fullmektig for den revisjonspliktige	
Pkt 8: Andre særegne forhold	Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til uavhengighet og objektivitet.

Med hilsen

Unn Romundgård
Oppdragsansvarlig revisor

Gjøvik kommune**SAMMENLIGNING AV REVISJONSKOSTNADER 2014 MED
ANDRE KOMMUNER («BENCHMARKING»)**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	08.10.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

(ingen)

FORSLAG TIL VEDTAK:

- 1. Sammenligning av kommunens revisjonskostnad for 2014 med andre kommuner tas til orientering.**
- 2. Kontrollutvalget har merket seg at kommunens kostnader til revisjon av kommuneregnskapet (regnskapsrevisjon) ligger omkring samme nivå som for andre kommuner på samme størrelse.**

SAKSOPPLYSNINGER:

Saken er en oppfølging av inngått oppdragsavtale mellom kontrollutvalget og Innlandet Revisjon IKS, der det bl.a. er avtalt at det skal gjennomføres årlig sammenligning ("benchmarking") av kommunens revisjonskostnader mot andre kommuner. Det vises her til avtales pkt. 1 som sier følgende:

"Innlandet Revisjon IKS skal delta i landsomfattende prissammenligning, benchmarking. Kontrollutvalget skal orienteres om resultatet av prissammenligningen."

I tråd med etablert praksis er Innlandet Revisjon IKS v/daglig leder invitert til å presentere tallmaterialet, og kommenterer forskjeller mellom kommuner mv.

Pkt. 2 i forslag til vedtaket er likelydende med fjorårets vedtak i kontrollutvalget (møte den 15/3-15) i samme sak (sammenligning av 2013-tallene).

Kort om sammenligningen:

På oppfordring fra Norges Kommunerevisorforbund (NKRF) oppgir en rekke revisjonsdistrikter kostnadene knyttet til revisjon av "sine" kommuner. NKRF lager nøkkeltall for hver kommune (utgifter til revisjon i forhold til kommunens driftsinntekter) og distribuerer disse tilbake til revisjonsdistriktene for eventuell videre analyse mv.

Sammenligningen har størst relevans for kommunenes kostnader til regnskapsrevisjonen, dvs. kostnader knyttet til bekreftelse av regnskapet (revisjonsberetningen). Dette skyldes at alle revisjonsdistriktene og revisorene har samme krav til gjennomføring og dokumentasjon av jobben. Det må forventes at betydelige forskjeller mellom kommuner på samme størrelse forklares, eller sannsynliggjøres for denne tjenesten.

Omfang av forvaltningsrevisjon vil variere fra år til år, og sammenligning mellom kommuner viser store avvik det enkelte år. På dette området er det mest aktuelt og å se på nivået i egen kommune over tid (trend).

Gjøvik kommune**TERTIALRAPPORT 2/2015 FRA INNLANDET REVISJON IKS**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	08.10.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Tertialrapport 2/2015 fra Innlandet Revisjon IKS

Vedlagt:

Ja

FORSLAG TIL VEDTAK:

Tertialrapport 2/2015 fra Innlandet Revisjon IKS tas til orientering.

SAKSOPPLYSNINGER:

Kontrollutvalget har i sin avtale med revisjonen (oppdragsavtalen) avtalt tertialvis rapportering til kontrollutvalget m.h.t. økonomi. Hensikten med rapporteringen er bl.a. å lette kontrollutvalgets arbeid med oppfølging av den vesentligste posten i kontrollutvalgets budsjett.

Vedlagt følger rapportering fra Innlandet Revisjon IKS for siste tertial til orientering. Rapporten kan oppsummeres slik:

- Regnskapsrevisjon: Prognose 31/12 = budsjett.
- Bestilte tjenester (forvaltningsrevisjon/selskapskontroll): Prognose pr. 31/12 viser at det ligger an til et mindreforbruk/besparelse i 2015 på 87 timer.

Nedenfor følger utdrag fra oppdragsavtalen der tertialrapporteringen er omtalt:

4.5 Økonomirapportering

Innlandet Revisjon IKS rapporterer til kontrollutvalget 1. og 2. tertial (30/4 og 31/8), i tillegg til en årsrapport (31/12).

Rapporteringen gjøres på samme nivå som oppdragsavtalen og oversendes kontrollutvalget senest en måned etter utløp av rapporteringsperioden. Tertialrapporteringene skal begrunne eventuelle vesentlige avvik mellom budsjett og prognose.

Uavhengig av tertialrapporteringen skal Innlandet Revisjon IKS løpende informere kontrollutvalget om forventa vesentlige avvik fra oppdragsavtalen.

Innlandet Revisjon IKS

Gjøvik, . 11. september 2015
J.nr./Referanse: 2015-670 BH /UR/RG

Til Kontrollutvalget i Gjøvik kommune
v/sekretariatet

Det vises til oppdragsavtalen pkt. 4.5. Innlandet Revisjon IKS skal rapportere til kontrollutvalget på samme nivå som oppdragsavtalen per 30.04., 31.08. og 31.12. Rapporten skal begrunne eventuelle vesentlige avvik mellom budsjett og prognose.

Nedenfor følger oversikt over ressursbruk per 31.08.15.

	OPPDRAKS		FORBRUK		PROGNOSE/	
	AVTALE		1. og 2.		BESTILT	
	Timer	Pris	Tertail	Timer	2015	Timer
REGNSKAPSREVISJON						
Revisjon av årsregnskapet	920	855		486	855	920
Attestasjoner og revisjonsuttalelser	210	855		139	855	210
Veiledning og bistand	30	855		15	855	30
SUM REGNSKAPSREVISJON	1160	855		640	855	1160
BESTILTE TJENESTER						
Mindre undersøkelser	30	955				
Forvaltningsrevisjon	380	955		23	1025	350
Selskapskontroll	50	955		23	1025	23
SUM BESTILTE TJENESTER	460	955		46	1025	373
Møter i KU og KST	60	955		18	955	60
SUM TIMER	1680			704		1593

Kommentarer vedrørende regnskapsrevisjon

Det er ikke vesentlige avvik mellom prognose /periodisert oppdragsavtale og medgåtte ressurser på 640 timer i 2015. Vi antar at vi vil holde oss innenfor avtalen for resten av året.

Det er ingen nummererte brev til oppfølging.

Hovedkontor:
Postadr.: Postboks 988
2626 Lillehammer
Tlf 61289080 Faks 61289081
E-post: postmottak@irev.no

Avdeling Gjøvik:
Studieveien 7
2815 Gjøvik
Tlf. 61130350 Faks 61130360

Firma:
www.irev.no
Besøksadresse:
Kirkeg. 76, 2609 Lillehammer
Org. nr. 987769386MVA
Bank 16041146927

Kommentarer vedrørende forvaltningsrevisjon og selskapskontroll

Prosjekt	Forbruk 1. og 2. tertial			Prognose hele 2015			Kommentar
	Kroner	Timer	Pris	Kroner	Timer	Pris	
10247 Samhandlingsreformen i et styrings- og brukerperspektiv	23063	23	1025	334250	350	955	Prosjektet vil gjennomføres i løpet av 2015. Anslått tidsforbruk er 350 timer.
10255 Felles eierpolitikk GLT	23132	23	1025	23132	23	1025	Prosjektet er avsluttet og rapport er levert og behandlet av alle kontrollutvalgene i vinter/vår. Ressursbruken ble anslått til 500 timer, derav 124 timer for Gjøvik. Faktisk forbruk ble 400 timer, derav 99 timer for Gjøvik
Totalt	46195	45	1025	357382	373	958	

Oppdragsavtale 2015

410650 430 955

Med hilsen

Bjørg Hagen
Daglig leder

Gjøvik kommune**REFERATSAKER**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	08.10.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:	Vedlegg:
1. Gjøvik kommunes dialog med Norges Håndballforbund: • Brev av 15/9-15 fra Håndballforbundet til kontrollutvalget i Gjøvik kommune • Brev av 17/9-15 fra kontrollutvalget til Håndballforbundet • Brev av 28/8-15 og 15/9-15 fra Håndballforbundet til innkjøpsenheten i Gjøvik kommune • Brev av 23/9-15 fra innkjøpsenheten i Gjøvik kommune til Håndballforbundet	Vedlegg 1 Vedlegg 2 Vedlegg 3 a) og b) Vedlegg 4
2. Kontrollutvalgets rett til å være til stede i og eventuelt referere fra møter som holdes for lukkede dører (tolkningsuttalelse fra Kommunal- og Moderniseringsdepartementet)	Vedlegg 5
3. Informasjonsbrev nr. 4/2015 fra rådmannen	Vedlegg 6
4. Diverse avisartikler	Vedlegg 7
5. Eidsiva Vekst AS - innspill	Muntlig orientering
6. Møte mellom kontrollutvalgets leder/sekretær og rådmannen 27/8-15	Muntlig orientering
7. Neste møte: Tidspunkt/saksliste	Muntlig orientering

FORSLAG TIL VEDTAK:

Referatsakene tas til orientering.

Kontrollutvalget i Gjøvik kommune
v/utvalgsssekretær Kjetil Solbrækken

E-post: kjetil@kontrollutvalget.no

Ullevaal Stadion, 15.09.2015
Sharepoint\Anlegg\Anlegg\20150915lht
Kopi: tan-kib-imk

Kallerud Arena, sak 43/2015

Vi viser til mottatt brev fra kontrollutvalget i Gjøvik kommune basert på behandlingen utvalget har gjennomført i sitt møte 27. august 2015.

Vi tar til kontrollutvalgets svar til etterretning med følgende kommentarer.

1. Vi tar det for gitt at Sekretariatet til kontrollutvalget har forelagt utvalget all dokumentasjon i saken, og at saken med vedtak er basert på dette. Vi leser at brev av 12. juli 2015 og 17. juli 2015 (begge stilet til Norges Håndballforbund) ble delt ut og gjennomgått. Vi ber om en bekreftelse fra kontrollutvalget på at all dokumentasjon i saken er gjennomgått før utvalgets vedtak.
2. Norges Håndballforbund har ved flere anledninger bedt om innsyn i sakspapirene som lå til grunn for kontrollutvalgets møte 19. mai 2015 med behandling og vedtak i sak 26/2015. Vi registrerer at vi til tross for gjentatte henvendelser ikke har mottatt noe informasjon om dette. Vi ber om kontrollutvalgets kommentar på hvorfor dette ikke er oversendt.
3. Norges Håndballforbund har i denne saken etterstrebet alle fakta rundt utbyggingen av Kallerud Arena med utgangspunkt i hvilken rolle vår anleggspool og ansatte kan ha påvirket i disse prosessene.

Vi er svært opptatt av fakta i denne saken, slik at disse legges til grunn når vi vurderer anleggspoolens fremtid og dens virke. Disse fakta legges til grunn for våre vurderinger også i den informasjon vi sender videre til Norges Idrettsforbund og Kulturdepartementet. Vi har i tidligere brev til kommunen påpekt forskjellen mellom krav til kvalitet på sportsgulv og leverandør av disse. Vi regne med at kontrollutvalget også er gjort kjent med dette.

4. Vi synes det er svært beklagelig at denne saken tar uforholdsmessige lang tid. Vi har ved flere anledninger sagt at vi når som helst stiller til et møte i kommunen for å diskutere innholdet i saken for dermed å kunne klargjøre fakta med de involverte tilstede. I vårt forrige brev anmodet vi om et slikt møte. Heller ikke dette har vi mottatt noe som helst tilbakemelding på.

Vi er opptatt av at utfallet av denne saken er basert på fakta og ikke eventuell synsing. Nettopp derfor var vi svært konkrete i våre spørsmål i brev datert 28. mai 2015 med forventning om like konkrete svar. Vi registrerer at kommunen ikke er konkrete i sin tilbakemelding, og lar flere helt sentrale spørsmål stå ubesvarte. Dette synes vi er merkelig all den tid at konkrete spørsmål og svar veldig raskt ville kunne få frem fakta i saken.

5. Som kommunen er gjort kjent med er det flere instanser som avventer avklaring i denne saken, blant annet Kulturdepartementet og Norges Idrettsforbund. Vår vurdering er at fakta i denne saken fremdeles er svært uklare, og at de manglende svar fra Gjøvik kommune og kontrollutvalget gjør denne avklaringen meget vanskelig.
6. Vi leser at kontrollutvalget anser saken som avsluttet fra deres side. Vi tolker dette som om kontrollutvalget er tilfredse med forberedelser, sakspapirer og protokoll fra møtet 19. mai, at kontrollutvalget er godt oppdaterte på alle dokumenter i sakens anledning og at kontrollutvalget for øvrig er tilfredse med kommunens behandling av saken.

Med vennlig hilsen
Norges Håndballforbund

Erik Langerud
Generalsekretær

Gjøvik, 17. september 2015.

J.nr./referanse: 28-15/GK/ks

Norges Håndballforbund

0840 OSLO

Att.: Generalsekretær Erik Langerud

Svar på henvendelse til kontrollutvalget i Gjøvik kommune vedr. Kallerud Arena, sak 43/2015

Det vises til deres brev av 15.09.2015 med spørsmål omkring kontrollutvalgets saksbehandling.

Kort om kontrollutvalget:

Kontrollutvalget er et lovpålagt politisk utvalg nedsatt av kommunestyret. Kontrollutvalgets oppgave er å føre tilsyn med forvaltningen på vegne av kommunestyret. Kontrollutvalget rapporterer til kommunestyret. Kontrollutvalgets sekretariat er uavhengig av kommunens administrasjon.

Spørsmål om innsyn i saksdokumenter:

Håndballforbundets brev til Gjøvik kommune av 28/5-15 ble besvart av administrasjonen i Gjøvik kommune, uten at det ble forelagt kontrollutvalget. Dette bidro nok til at Håndballforbundets spørsmål om innsyn i kontrollutvalgets sakspapirer ikke ble fulgt opp. I ettertid ser vi at dette burde vært besvart/fulgt opp på en bedre måte. Kontrollutvalgets møteprotokoller og sakspapirer er som hovedregel offentlige og blir løpende tilgjengeliggjort via kommunens hjemmeside. De etterspurte sakspapirene har hele tiden vært tilgjengelig via kommunens hjemmeside på <http://www.gjovik.kommune.no/politikk-og-samfunn/kontrollutvalget/>

Saken er behandlet to ganger i kontrollutvalget i Gjøvik kommune:

- Møte den 19/5-15, sak 26/15.
- Møte den 27/8-15, sak 43/15.

Vedlagt følger utdrag fra møteprotokollene fra disse møtene og de aktuelle saksfremleggene. Som dere vil se gir saksfremleggene lite informasjon, da selve saksbehandlingen primært er skjedd i møtene. Dette er omtalt nærmere under.

Adresse:

Kontrollutvalgstjenester Kjetil Solbrækken
Studievegen 7, 2815 Gjøvik
Tel. 995 77 903, e-post: kjetil@kontrollutvalget.no

Bakgrunnen for saken og kontrollutvalgets innfallsvinkel:

Det kan være en rekke ulike kilder til at en sak tas opp til diskusjon i kontrollutvalget. I denne saken var kilden en artikkel i bladet Kapital der Gjøvik kommune ble nevnt. Av spørsmål som fanget interessen var påstand om at kommunen ikke hadde journalført post fra Kulturdepartementet og påstand om at utforming av konkurransegrunnlaget for byggingen av Kallerud Arena var konkurransehemmende ved at leverandører var utestengt. Det siste kunne representere brudd på lov om offentlige anskaffelser. Kontrollutvalget oppfattet påstandene som alvorlige og besluttet derfor å undersøke administrasjonens håndtering av saken nærmere.

Kontrollutvalgets saksbehandling:

I forbindelse med behandlingen av saken i kontrollutvalgets møte den 19/5-15 ble administrasjonen v/innkjøpssjefen bedt om å legge frem anbudssaken med tilhørende dokumenter. Av konkrete spørsmål det særlig ble bedt om å redegjøre for (fremgår også av saksfremlegget i saken) var:

- 1) Bakgrunnen for å innta krav i anbudsinnbydelsen om at gulvleverandøren skal være "forhåndsgodkjent" av Håndballforbundet og Kulturdepartementet, og levere "forhåndsgodkjente" gulv.
- 2) Håndteringen av brev fra Kulturdepartementet av 6/11-13 der det fremgår at formuleringene kan være i strid med lov om offentlige anskaffelser.

Innkjøpssjefen stilte i møtet med dokumentene tilhørende saken, dvs. hele anbudsgrunnlaget. Disse fylte omkring en full ringperm. Flere sentrale dokumenter ble gjennomgått og drøftet, blant annet dokumenter som hadde påvirket anbudsgrunnlaget. Sentralt i denne diskusjonen stod Håndballforbundets egen prosessbeskrivelse.

Gjennom en relativt grundig dokumentgjennomgang og intervju/samtale med innkjøpssjefen i møtet den 19/5-15 mente kontrollutvalget at man hadde et godt nok grunnlag til å konkludere og utforme vedtak i saken.

Håndballforbundets brev av 28/5-15 til Gjøvik kommune, bidro til at saken på nytt ble satt på dagsorden i kontrollutvalgets møte den 27/8-15. Denne gangen var det Håndballforbundets overraskende sterke fokus på Gjøvik kommunes håndtering og svært lite fokus på forbedringer i egen organisasjon, som skapte diskusjonen. Dette var bakgrunnen for at kontrollutvalget på nytt valgte å uttale seg, jf. kontrollutvalgets vedtak i sak 43/15.

Avslutning:

Vi håper dette brevet har besvart deres spørsmål omkring kontrollutvalgets saksbehandling på en tilfredsstillende måte.

Med hilsen
for utvalgsleder

Kjetil Solbrækken
utvalgssekretær

Kopi til orientering: Gjøvik kommune v/kontrollutvalgets leder og innkjøpssjef

FRA KONTROLLUTVALGETS MØTEPROTOKOLL – MØTE 19/5-15

SAK NR. 26/2015

REHABILITERING AV KALLERUDHALLEN – HÅNDBALLFORBUNDETS KRAV OG FORHOLDET TIL LOV OM OFFENTLIGE ANSKAFFELSER

Fra behandlingen:

Innkjøpssjef Thore Amundsen informerte om byggeprosjektet, faser og kontrakter, prosess og tidsakse. Det ble videre informert om kravene i anbudsinnbydelsen mht. gulvet i hallen og innkjøpsenhetens håndtering av brevet fra Kulturdepartementet til Gjøvik kommune høsten 2014. Kontrollutvalget ba om å få oversendt det omtalte brevet og kommunens svar til departementet.

Kommunalsjef Sigmund Egner supplerte innkjøpssjefens orientering og informerte om kommunes håndtering/journalføring av brevet fra Kulturdepartementet.

Vedtak, enstemmig:

1. Kontrollutvalget oppfatter saken slik at Gjøvik kommune er forledet av Håndballforbundet til å tro at man måtte benytte leverandører som var forhåndsgodkjent av forbundet i forbindelse med legging av sportsgulvet i den nye hallen.
2. Kontrollutvalget mener Håndballforbundets handling har svekket konkurransen og med overveiende sannsynlighet har påført Gjøvik kommune et økonomisk tap. Med bakgrunn i dette mener kontrollutvalget at kommunen bør vurdere et søksmål mot Håndballforbundet, og anmoder rådmannen om å se nærmere på dette.
Kontrollutvalget er kjent med at Gjøvik kommune har sendt et brev til Kulturdepartementet der det bl.a. anmodes om å forfølge saken overfor Håndballforbundet. Det antas at et svar fra Håndballforbundet til Kulturdepartementet kan kaste mer lys over saken, og understøtte vurderingen om et eventuelt søksmål.
Kontrollutvalget vil be rådmannen om en ny orientering om saken på et senere tidspunkt.
3. Kontrollutvalget mener det er beklagelig at brevet fra Kulturdepartementet til Gjøvik kommune den 6/11-13 ikke ble fulgt opp på tilfredsstillende måte i felles innkjøpsenhet. Kontrollutvalget tar innkjøpssjefens redegjørelse omkring saken til orientering, herunder at det vil bli foretatt en gjennomgang av følgende rutiner ved enheten:
 - Rutiner for kvalitetssikring av anbudsdokumenter.
 - Rutiner for håndtering og oppfølging av inngående post.

FRA KONTROLLUTVALGETS MØTEPROTOKOLL – MØTE 27/8-15:

SAK NR. 43/2015

KONKURRANSE OM LEVERANSE AV SPORTSGULV TIL KALLERUD ARENA – SVAR PÅ BREV FRA HÅNDBALLFORBUNDET

Fra behandlingen:

Rådmannen v/innkjøpssjef Thore Amundsen presenterte kommunens svar til Håndballforbundet og svarte på spørsmål. Følgende brev ble delt ut og gjennomgått i møtet:

- Brev av 12/7-15 til Norges Håndballforbund
- Brev av 17/7-15 til Norges Håndballforbund

Vedtak, enstemmig:

1. Innkjøpssjefens svar til Norges Håndballforbund tas til orientering.
2. Kontrollutvalget registrerer at Håndballforbundet ikke er fornøyd med kommunens svar, og at det bes om ytterligere svar fra kommunens side.
3. Kontrollutvalget er overrasket over Håndballforbundets håndtering, og stiller seg undrende til den tilsynelatende manglende forståelse for hvordan deres anleggspool med såkalte «foretrukne samarbeidspartnere» kan ha påvirket konkurransen av levering av sportsgulv til Kallerud Arena. Dette må ses i sammenheng med at kommunen er avhengig av godkjenning fra Håndballforbundet i etterkant for å kunne benytte hallen, og at eventuelle problemer med godkjenningen etter at hallen er bygget kan få svært store økonomiske konsekvenser for kommunen. At forbundet tar seg betalt av leverandører for å bli promotert i deres anleggspool svekker tilliten ytterligere om en fri og uavhengig konkurranse av sportsgulv.
4. Kontrollutvalget ber om å få oversendt den avsluttende korrespondansen i saken. For øvrig ansers saken som avsluttet fra kontrollutvalgets side.

SAKSFREMLEGG:

Sak nr.: 26/2015

Gjøvik kommune

REHABILITERING AV KALLERUDHALLEN – HÅNDBALLFORBUNDETS KRAV OG FORHOLDET TIL LOV OM OFFENTLIGE ANSKAFFELSER

Sluttbehandles i:		Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.	
Kontrollutvalget	19.05.15	Kjetil Solbrækken	Nei	

Saksdokumenter:

1. *Vi blir utestengt* (artikkel i bladet Kapital nr 8/2015)

Vedlagt:

Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

--

SAKSOPPLYSNINGER:

Kontrollutvalget ble i uke 19 kontaktet av bladet Kapital i forbindelse med en artikkel omkring Håndballforbundet og bygging av idrettshaller. I artikkelen er Gjøvik kommune omtalt (se vedlegg s. 26).

Med bakgrunn i omtalen av Gjøvik kommune er rådmannen invitert til å redegjøre omkring følgende forhold:

- 3) **Bakgrunnen for å innta krav i anbudsinnbydelsen om at gulvleverandøren skal være “forhåndsgodkjent” av Håndballforbundet og Kulturdepartementet, og levere “forhåndsgodkjente” gulv.**
- 4) **Håndteringen av brev fra Kulturdepartementet av 6/11-13 der det fremgår at formuleringene kan være i strid med lov om offentlige anskaffelser.**

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Gjøvik kommune

KONKURRANSE OM LEVERANSE AV SPORTSGULV TIL KALLERUD ARENA – SVAR PÅ BREV FRA HÅNDBALLFORBUNDET

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	27.08.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1) Brev fra Håndballforbundet til Gjøvik kommune og kommunens svar på brevet	Vedlegg 1 a) og 1 b)
2) Brev fra Kulturdepartementet til Gjøvik kommune av 6/11-13	Nei
3) <i>Vi blir utestengt</i> (artikkel i bladet Kapital nr 8/2015)	Nei

FORSLAG TIL VEDTAK:

Korrespondansen mellom Håndballforbundet og Gjøvik kommune tas til orientering.

SAKSOPPLYSNINGER:

Gjøvik kommune ble nevnt i en artikkel i bladet Kapital (nr 8/2015) om Håndballforbundet og bygging av idrettshaller. Med bakgrunn i artikkelen ble rådmannen invitert til en samtale i kontrollutvalgets møte den 19/5-15. Innkjøpssjef Thore Amundsen informerte i møtet om byggeprosjektet og om kravene i anbudsinnbydelsen mht. gulvet i hallen og innkjøpsenhetens håndtering av brevet fra Kulturdepartementet til Gjøvik kommune høsten 2014.

Med bakgrunn i samtalen med innkjøpsleder og gjennomgangen av dokumenter i saken i møtet, fattet kontrollutvalget slikt vedtak i saken:

- 1. Kontrollutvalget oppfatter saken slik at Gjøvik kommune er forledet av Håndballforbundet til å tro at man måtte benytte leverandører som var forhåndsgodkjent av forbundet i forbindelse med legging av sportsgulvet i den nye hallen.**
- 2. Kontrollutvalget mener Håndballforbundets handling har svekket konkurransen og med overveiende sannsynlighet har påført Gjøvik kommune et økonomisk tap. Med bakgrunn i dette mener kontrollutvalget at kommunen bør vurdere et søksmål mot Håndballforbundet, og anmoder rådmannen om å se nærmere på dette.
Kontrollutvalget er kjent med at Gjøvik kommune har sendt et brev til Kulturdepartementet der det bl.a. anmodes om å forfølge saken overfor Håndballforbundet. Det antas at et svar fra Håndballforbundet til Kulturdepartementet kan kaste mer lys over saken, og understøtte vurderingen om et eventuelt søksmål.
Kontrollutvalget vil be rådmannen om en ny orientering om saken på et senere tidspunkt.**
- 3. Kontrollutvalget mener det er beklagelig at brevet fra Kulturdepartementet til Gjøvik kommune den 6/11-13 ikke ble fulgt opp på tilfredsstillende måte i felles innkjøpsenhet. Kontrollutvalget tar innkjøpssjefens redegjørelse omkring saken til orientering, herunder at det vil bli foretatt en gjennomgang av følgende rutiner ved enheten:**
 - Rutiner for kvalitetssikring av anbudsdokumenter.**
 - Rutiner for håndtering og oppfølging av inngående post.**

I etterkant av vedtaket har Håndballforbundet sendt et brev til Gjøvik kommune (se vedlegg 1). Kommunen v/felles innkjøpsenhet har besvart brevet (se vedlegg 1).

Korrespondansen mellom Håndballforbundet og Gjøvik kommune legges frem til orientering.

Innkjøpssjefen er invitert til saken for å orientere og svare på eventuelle spørsmål i saken.

Sendt til:

Fellesenhet Gjøvikregionen Anskaffelser
v/Thore Amundsen
E-post: postmottak@gjovik.kommune.no

Gjøvik kommune
v/Sigurd Egner
E-post: postmottak@gjovik.kommune.no

Kopi er sendt til:

Det Kongelige Kulturdepartement
v/ Åsmund Berge
E-post: postmottak@kud.dep.no

Ullevaal Stadion, 28.08.2015
Sharepoint \ Anlegg \ Anlegg \ 20150828lht
Kopi: kib-tan-imk

Kallerud Arena, Doffin referanse 2013-306713

Norges Håndballforbund har over lang tid og gjennom flere henvendelser forsøkt å bringe klarhet i de påstander som er fremsatt i forbindelse med utbyggingen av Kallerud Arena.

Det er svært beklagelig at vi registrer mangelfull tilbakemelding fra kommunen. Vi har forsøkt å være så konkret som mulig i våre spørsmål på helt sentrale områder, slik at dette også skulle være enkelt å besvare.

Kommunen har også behandlet saken i sitt Kontrollutvalg. Basert på dette legger vi til grunn at både sakspapirer, saksbehandling og protokollen reflekter en grundig gjennomgang av saken i kommunen, noe som også tilsier at våre spørsmål burde være relativt enkle å besvare.

Norges Håndballforbund har i gjentatte henvendelser informert om at vi når som helst stiller til et møte med kommunen for å diskutere denne saken, for dermed å bringe klarhet i de faktiske forhold. Gjøvik kommune har valgt å ikke respondere på dette. I vår siste henvendelse anmodet vi derfor kommunen om et slikt møte. Heller ikke dette har vi mottatt noe respons på, noe vi finner svært merkelig gitt at dette forhåpentligvis ville forenkle avklaringer på våre spørsmål og unngå at partene fortsetter å sende brev til hverandre som ikke bringer saken videre.

Gjøvik kommune har fremsatt svært sterke påstander mot Norges Håndballforbund. Både i bladet Kapital, i sitt eget kontrollutvalg og til lokale medier. Basert på dette har Norges Håndballforbund lagt mye tid og ressurser i denne saken med mål om å klargjøre fakta, for deretter å beslutte hvilke tiltak vi skal innrette overfor vår anleggspool i fremtiden.

Det er flere instanser som nå går og venter på avklaringer, og vi kan ikke annet enn å beklage overfor disse at saken ikke kommer videre uten at Gjøvik kommune besvarer våre spørsmål, og/eller inviterer til et møte. For ordens skyld presiserer vi (som kommunen er gjort kjent med) at det vi har mottatt fra kommunen fra vår side ikke anses som tilstrekkelig, verken som svar på våre spørsmål eller står i stil med kontrollutvalgets vedtak.

Vi forventer nå at kommunen innen utgangen av 3. september responderer med hva som er årsaken til at dette tar så lang tid, samt konkret hva vi kan forvente av svar på våre spørsmål og anmodning om et møte.

Med vennlig hilsen
Norges Håndballforbund

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Erik Langerud', with a long, sweeping horizontal stroke at the end.

Erik Langerud
Generalsekretær

Norges Håndballforbund

0840 OSLO

Vår referanse:
PTAM/13/4002-71/038

Saksnummer:
13/4002

Deres referanse:

Gjøvik:
23.09.2015

**KALLERUD ARENA - BYGNINGSMESSIGE ARBEIDER - DOFFIN REF 2013-306713
TILSVAR PÅ BREV AV 15.09.2015**

Det vises til Norges Håndballforbunds brev av 28.05 d.å, våre svarbrev av 12.07 supplert med ytterligere brev fra oss den 17.07 d.å, samt flere senere purringer fra Norges Håndballforbund via epost og brev. Vi har i våre brever av 12.07.2015 og 17.07.2015 gitt en utførlig beskrivelse av prosessen frem mot gulvleveransen i Kallerudhallen. Her fremgår i detalj hvem som var i kontakt med hvem på hvilke tidspunkter, hvilke opplysninger som ble gitt og hvordan disse ble oppfattet og behandlet.

Vi kan ikke se at vi utover dette har noen grunn til eller plikt til å besvare hvert enkelt av de 11 konkrete spørsmål som er stilt i deres brev av 28.05.2015. Det skyldes først og fremst den formulering dere har valgt i spørsmålstillingene. Vi har kommet med de faktaopplysninger vi sitter med i våre to nevnte brev, og det får da være opp til Håndballforbundet å trekke sine konklusjoner ut fra den redegjørelse som der er gitt. Redegjørelsen burde gi grunnlag for svar på samtlige 11 enkeltspørsmål.

Når det gjelder den interesse Kontrollutvalget i Gjøvik kommune har vist for saken og behandlingen av saken den 19.05.2015, var det komitéens folkevalgte medlemmer som tok initiativet til møtet. Grunnen til dette var nettopp artikkelen i Kapital og mediadekningen rundt saken. Grunnlaget for komitébehandlinger var derfor naturlig nok avisartiklene og artikkelen i Kapital sammen med muntlige redegjørelser fra rådmannen og undertegnede. Dette er også ytterligere redegjort for i Kontrollutvalgets brev til Håndballforbundet av 17.09.2015

Kommunens Kontrollutvalg behandlet saken på nytt i møte den 27.08.2015, og utvalgets nye vedtak ble oversendt Norges Håndballforbund v/generalsekretæren den 01.09.2015 til orientering. Som det fremgår av vedtaket, anses saken med dette som avsluttet fra Kontrollutvalgets side.

Gjøvik kommunes administrasjon ønsker også med dette å avslutte saken. Ytterligere henvendelser fra Norges Håndballforbund kan ikke påregnes besvart.

Med vennlig hilsen

Thore Amundsen
innkjøpssjef

Kopi: Gjøvik kommune v/ Sigmund Egner

Det Konglige Kulturdepartement v/ Åsmund Berge, mail

§ 77 nr.7: Kontrollutvalgets rett til å være til stede i og eventuelt referere fra møter som holdes for lukkede dører

Tolkningsuttalelse | Dato: 15.02.2010 | [Kommunal- og moderniseringsdepartementet](#)

Sak 09/214

Retten til å være til stede i og eventuelt referere fra møter som holdes for lukkede dører.

Vi viser til brev av 7. januar 2009, hvor det stilles spørsmål om kontrollutvalgets rett til å være til stede i og eventuelt referere fra møter som holdes for lukkede dører.

Departementet beklager den lange saksbehandlingstiden.

Kontrollutvalgets rett til å være til stede i lukket møte Kommunelovens hovedregel er at dersom et folkevalgt organ holder møte for lukkede dører, innebærer det at det kreves en særskilt hjemmel for å kunne være til stede. I tillegg til medlemmer og møtende varamedlemmer, vil for eksempel ordfører og administrasjonssjef (eller representanter for disse) ha en slik rett, jf. kommuneloven § 9 nr. 4 og § 23 nr. 3.

Kommuneloven § 77 nr. 7 lyder:

"Kontrollutvalget kan hos kommunen eller fylkeskommunen, uten hinder av taushetsplikt, kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument og foreta de undersøkelser det finner nødvendig for å gjennomføre oppgavene."

Kontrollutvalget har etter denne bestemmelsen en generell informasjons-, innsyns- og undersøkelsesrett som ikke er begrenset av at opplysningene er taushetsbelagte.

Når det gjelder retten til å foreta undersøkelser, står det lite i forarbeidene om hva som ligger i dette. I Ot.prp. nr. 70 (2002-2003) s. 106 står det at *"kontrollutvalget kan også foreta undersøkelser i kommunens eller fylkeskommunens virksomhet. Det er kontrollutvalget som bestemmer hvilke undersøkelser som er nødvendige"*.

Hvorvidt kontrollutvalget kan kreve å få være til stede i et lukket møte i et folkevalgt organ, er ikke direkte omhandlet i forarbeidene eller i merknadene til de aktuelle bestemmelsene. Departementet mener imidlertid at kontrollutvalgets funksjoner og hensynet til en forsvarlig utførelse av utvalgets oppgaver tilsier at

utvalget bør ha rett til å være til stede i et lukket møte i et folkevalgt organ, dersom kontrollutvalget anser dette for nødvendig. Dersom utvalget skulle nektes å være til stede i et lukket møte, kan dette medføre at utvalget får begrensede muligheter til å utføre sine oppgaver. Departementet finner at reelle hensyn tilsier at kontrollutvalget bør ha adgang til lukkede møter i folkevalgte organer. Bestemmelsens ordlyd åpner også etter vårt syn for en slik tolkning. Departementet antar på denne bakgrunn at kommuneloven § 77 nr. 7 gir kontrollutvalget rett til å være til stede i lukkede møter.

Et spørsmål er om denne møteretten omfatter så vel kommunestyret som underordnede folkevalgte organer. Ordlyden i bestemmelsen "*hos kommunen*" taler for at retten til å være til stede gjelder alle organer i kommunen. Det samme gjør etter departementets vurdering formålet med bestemmelsen. På den annen side fører kontrollutvalget tilsyn med den kommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret, jf. kommuneloven § 77 nr. 1. Dette innebærer at kontrollutvalget prinsipielt ikke har et tilsynsansvar overfor kommunestyret selv, ettersom kontrollutvalget er underordnet kommunestyret, jf. merknadene til kontrollutvalgsforskriften § 4. Dette kan tale for at kontrollutvalgets rett etter § 77 nr. 7 ikke gjelder overfor kommunestyret. Opplysninger som fremkommer i kommunestyret kan imidlertid være av betydning for kontrollutvalgets tilsyn med administrasjonen og øvrige folkevalgte organer. De beste grunner taler således etter departementets vurdering for å legge til grunn at kontrollutvalgets undersøkelsesrett mv. etter § 77 nr. 7 også gjelder i forhold til møter i kommunestyret. Departementet antar derfor at bestemmelsen i utgangspunktet gir kontrollutvalget rett til å være til stede på lukkede møter i så vel kommunestyret som underordnede folkevalgte organer.

Forholdet mellom kommunestyret og kontrollutvalget legger imidlertid etter departementets vurdering en begrensing på hvor fritt kontrollutvalget kan operere i forhold til kommunestyret. I merknadene til kontrollutvalgsforskriften § 4, jf. rundskriv H30/05, uttaler departementet følgende:

"Kontrollutvalget er direkte underordnet kommunestyret [...], og utøver kontroll og tilsyn på vegne av dette, jf. kommuneloven § 77 nr. 1. I dette ligger at kommunestyret [...] kan gi generelle eller spesielle instruksjoner for kontrollutvalgets virksomhet."

Etter departementets syn innebærer dette at selv om kontrollutvalget i utgangspunktet kan kreve å være til stede på et møte i kommunestyret som holdes for lukkede dører, så kan kommunestyret likevel instruere kontrollutvalget om å ikke benytte seg av denne retten.

Om det kan refereres fra et lukket møte i kommunestyret

Det er lagt til grunn at det at et møte i kommunestyret eller et annet folkevalgt organ går for lukkede dører, ikke i seg selv medfører at folkevalgte får taushetsplikt om det som fremkommer i møtet, jf. departementets veileder H-2112 Taushetsplikt for folkevalgte punkt 3.3 (vedlagt). Forbud mot å viderebringe opplysninger vil kun gjelde opplysninger som er underlagt taushetsplikt i lov eller i bestemmelser gitt i medhold av lov.

Som gjort rede for over, antar departementet at kontrollutvalget med hjemmel i kommuneloven § 77 nr. 7 har rett til å overvære et møte som holdes for lukkede dører i så vel kommunestyret som underordnede folkevalgte organer. Denne retten kan kontrollutvalget velge å utøve selv som organ, men kontrollutvalget kan også etter departementets mening la et medlem av kontrollutvalget utøve denne retten på vegne av kontrollutvalget. Dersom kontrollutvalget peker ut et medlem av kontrollutvalget til å være til stede på et slikt møte, vil vedkommende person være til stede på møtet som representant for kontrollutvalget med oppdrag å innhente opplysninger om en sak som behandles i møtet. Dersom vedkommende ikke skulle kunne bringe taushetsbelagte opplysninger som kom frem i møtet videre til øvrige medlemmer av kontrollutvalget, ville dette sterkt svekke kontrollutvalgets muligheter til å utføre sine lovpålagte oppgaver. Det kan være naturlig å lese inn en forutsetning i denne bestemmelsen om at slike opplysninger kan bringes videre til øvrige medlemmer av kontrollutvalget, i den grad dette er nødvendig for å ivareta kontrollopgaven.

Departementet antar således at i de tilfeller vedkommende representant i kontrollutvalget har fått i oppdrag å være til stede i kommunestyret for å innhente opplysninger i en sak med hjemmel i kommuneloven § 77 nr.7, vil vedkommende kunne viderebringe taushetsbelagte opplysninger som er nødvendig for å gjennomføre kontrollutvalgets oppgaver, til øvrige medlemmer av kontrollutvalget.

Forvaltningsloven § 13 b nr. 4 inneholder en bestemmelse om at taushetsplikt etter § 13 ikke er til hinder for at opplysningene brukes i forbindelse med revisjon eller annen kontroll med forvaltningen. I Forvaltningsloven med kommentarer (4. utgave 2009) av Geir Woxholth omtales bestemmelsen slik:

"Bruken av unntaket for kontroll med forvaltningen er heller ikke knyttet til spesielle betingelser. Kontrollens formål er derfor uten interesse så lenge det står i sammenheng med forvaltningens oppgaver og arbeid. Det er også i prinsippet uten betydning hvilket organ som forestår kontrollen, og hvilket organ kontrollen rammer. Hvorvidt kontrollorganet har myndighet til å utøve kontrollen, må undersøkes i forhold til de kompetanse- og pliktregler som gjelder for ordningen.

Unntaket gjelder videre uavhengig av hvordan den enkelte kontroll skjer – ved bruk av inspektører, dokumentkontroll, arkivkontroll mv. Også unntaket for kontrollordninger gjelder både intern og ekstern kontroll. Til internkontrollen hører her både overordnet myndighets kontroll med arbeidet i underordnede organer og kontroll innen det enkelte organ."

Etter departementets vurdering peker både bestemmelsens ordlyd og den refererte litteraturen i retning av at forvaltningsloven § 13 b nr. 4 åpner for at taushetsbelagte opplysninger som er mottatt i et kommunestyremøte, kan bringes videre til medlemmene av kontrollutvalget. Dette under forutsetning av at opplysningene skal benyttes av kontrollutvalget i deres kontroll med den kommunale forvaltningen.

Vi gjør oppmerksom på at det er Justisdepartementet som har det overordnede forvaltningsansvaret for forvaltningsloven.

Departementet vil avslutningsvis understreke at den enkelte har et selvstendig ansvar for ikke å levere ut opplysninger som er underlagt taushetsplikt, unntatt i tilfeller hvor slik utlevering er hjemlet i lovverket.

GJØVIK KOMMUNE

INFORMASJONSBREV nr. 4/2015 FRA RÅDMANNEN

TIL ALLE MEDARBEIDERE!

Nå er høstsemesteret i full gang, og det er stor aktivitet i alle sektorer i kommunen. Høsten er en travel tid, og det er heller ikke noe pusterom slik som det er med hellig- og høytidsdager på våren.

RÅDMANNENS LEDERGRUPPE

Denne høsten blir spesiell på flere måter, og jeg vet allerede nå at det blir hektisk. Jeg er derfor svært glad for at ledergruppa nå er fulltallig etter omorganiseringen. Jeg gleder meg til at vi sammen skal jobbe med utvikling av organisasjonen, tjenestene og lokalsamfunnet.

Fra venstre: Reidun Karlsen (NAV- leder), Heidi Koxvig Hagebakken, (kommunalsjef Helse og omsorg), Anne Margrethe Lund (kommunalsjef Oppvekst), Magnus Mathisen (Rådmann), Marit Lium Dahlborg (kommunalsjef Administrasjon, forvaltning og teknisk drift) Per A. Rognerud (kommunalsjef Samfunnsutvikling)

KOMMUNEVALG, BUDSJETT 2016 OG ØKONOMIEN I 2015

Det er valg i kommunen om et par uker, og valgkampen er nå inne i den mest intensive fasen. Etter valget skal nytt kommunestyre konstitueres, og det ligger også an til å bli endringer i ansvar mellom de politiske utvalgene. Dette vedtas av kommunestyret 2. september. Den første krevende oppgaven til det nye kommunestyret blir å vedta budsjett og økonomiplan 2016-2019. Vi vet allerede nå at dette blir utfordrende. Behovet for kommunale tjenester vokser raskere enn inntektene, og det må gjøres vanskelige prioriteringer. Jeg er også spent på hvordan det går med økonomien inneværende år etter at første tertial viste prognose på et stort

underskudd. Vi får en indikasjon om få uker, når andre tertial skal rapporteres.

Et av tiltakene som ble vedtatt i budsjettet for 2015 var nedbemanning med 9 administrative stillinger. Det er nå klart at naturlig avgang ikke er tilstrekkelig for å gjennomføre kuttet. Ansettelsesstopp og vakanser videreføres derfor for administrative stillinger. Det er i tillegg besluttet at sluttpakke kan benyttes der det kan ligge til rette for det uten at nøkkelkompetanse går tapt.

KOMMUNESAMMENSLÅING

Kommunestyrene i Gjøvik, Østre Toten, Vestre Toten og Søndre Land har vedtatt å utrede sammenslåing. Det er nedsatt politiske forhandlingsutvalg fra kommunene, og høsten vil bli benyttet til å jobbe med en intensjonsavtale. Intensjonsavtalen skal legges fram for kommunestyret for beslutning over nyttår, og den endelige beslutningen om kommunesammenslåing skal fattes av kommunestyret i juni 2016.

Det er viktig for meg at alle medarbeiderne i kommunen er informert om prosessen framover. En del tillitsvalgte, ledere og medarbeidere vil bli involvert i de utredningene som skal foretas, og Sigmund Egner vil bistå meg og koordinere mye av det administrative arbeidet.

BYGGEAKTIVITETER

Det skjer mye med kommunale bygg for tida. Campus Arena Gjøvik skal åpnes offisielt 13. september, bygging er i full gang i Nordbyen omsorgssenter, og forberedelser er i gang for bygging av Gjøvik barnehage og for rehabilitering av rådhuset. Og det stopper ikke der, for det planlegges bygging av Biri omsorgssenter bl.a.

Mange blir berørt på ulik vis i byggeperioden, men da er det godt å vite at en senere skal få arbeidsplassen sin i nye eller nyoppussede lokaler.

BYUTVIKLING

At det bygges er et godt tegn på en kommune i utvikling, og med vedtak om utvikling av Farverikvartalet og Hovdetoppen er det tatt nye skritt for byutviklingen i Gjøvik. Fra 1.1.2016 blir Gjøvik også en universitetsby. Dette vil prege byen i årene framover, og vi har en viktig oppgave i å legge til rette for en god utvikling for universitetet og studentene.

Vennlig hilsen
Magnus Mathisen
Rådmann

Gjøvik kommune**EGENEVALUERING AV KONTROLLUTVALGETS
VIRKSOMHET 2011-2015**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	08.10.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Utdrag fra Kontrollutvalgsboken vedr. egenevaluering
(s.142 og 143)

Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

--

SAKSOPPLYSNINGER:

I tråd med anbefaling i departementets veileder om kontrollutvalg (Kontrollutvalgsboken, 2011) legges det herved opp til en egenevaluering av kontrollutvalget arbeid av valgperioden.

Saken legges frem til drøfting, uten forslag til vedtak.

Nedenfor følger aktuelle tema for evalueringen, jf. forslag gjengitt i Kontrollutvalgsboken (se vedlagte utdrag fra boken):

	Tema/spørsmål	Kommentarer
1	Gjennomføres møtene på en effektiv og engasjerende måte?	
2	Er antall møter tilstrekkelig i forhold til saksmengde?	
3	Klarer kontrollutvalget å ivareta kontrollfunksjonen på en god måte?	

4	Hvordan oppfattes utvalget av andre sentrale aktører slik som kommunestyret og administrasjonen?	
5	Er roller og ansvarsdeling klar mellom kontrollutvalg, kommunestyret og administrasjonen?	
6	Bør kontrollutvalget gjøre mer og/ eller mindre av noe?	
7	Hvordan fungerer samhandling med revisor?	
8	Hvordan fungerer samhandling med sekretariatet?	
9	Hvilke forbedringstiltak kan iverksettes og gjennomføres?	

Nedenfor følger utvalgssekretærens innspill til tema til diskusjon og noen konkrete spørsmål:

1. Etterlevelse av forskrift om kontrollutvalg

Forskriften er hjemlet i kommuneloven § 77 og angir kontrollutvalget oppgaver og ansvar.

Utvalgets overordnede ansvar er uttrykt slik i forskrift om kontrollutvalg § 4:

Kontrollutvalget skal føre det løpende tilsyn og kontroll med den kommunale eller fylkeskommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret eller fylkestinget, herunder påse at kommunen eller fylkeskommunen har en forsvarlig revisjonsordning.

Utvalget kan ikke overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunens eller fylkeskommunens folkevalgte organer.

For å sikre et helhetlig tilsyn, jf. § 4, angir forskriften videre en del ansvar og oppgaver innenfor hovedområdene:

- Regnskapsrevisjon
- Forvaltningsrevisjon
- Selskapskontroll

Kontrollutvalget foretar årlig en vurdering av lovoverholdelse som en del av sin årsrapport til kommunestyret. Her rapporteres det systematisk innenfor alle lovpålagte oppgaver. Årsrapporten for siste år beskriver aktiviteter innefor alle lovpålagte områder.

Når det gjelder forvaltningsrevisjon og selskapskontroll angis få krav til omfang av utvalgets oppgaver. Spørsmål som kan diskuteres er:

- **Har man gjort nok?**
- **Har man hatt fokus på de rette områdene?**
- **Er planlegging av forvaltningsrevisjon og selskapskontroll utført på en tilfredsstillende måte?**
- **Er gjennomføringen av forvaltningsrevisjon og selskapskontroll utført på en tilfredsstillende måte?**

I forskriften står det at ”Utvalget kan ikke overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunens eller fylkeskommunens folkevalgte organer.”

- **Har dette gått greit i perioden som har gått?**

2. Kommunikasjon

Det inviteres her til en diskusjon omkring kontrollutvalgets kommunikasjon med:

- Administrasjonen v/rådmannen
- Kommunestyret v/ordfører
- Revisjonen
- Andre (media mv.)

Har vi fått til dette på en god måte, evt. hva kan forbedres?

3. Vedr. kontrollutvalget som bestillerorgan

I 2004 ble kommuneloven endret der det ble åpnet for at kommunene kunne konkurranseutsette revisjonen dersom de ønsket dette. Samtidig ble det stilt krav om at kontrollutvalget måtte være uavhengig av revisjonen. Et av målene med endringene var at kontrollutvalget skulle bli et bestillerorgan.

Tidlig i 2005 behandlet kontrollutvalget saken ”Utvikling av kontrollutvalgets bestillerrolle”, der det ble fattet slikt vedtak:

1. *Kontrollutvalgets mål som bestiller å sikre at lovpålagte revisjonsoppgaver og andre avtalte oppdrag blir gjennomført med riktig kvalitet til riktig pris.*
2. *Sekretær bes om å ta utgangspunkt i prinsippene for intern kontraktstyring i det videre arbeidet med til å utvikle kontrollutvalgets bestillerrolle, herunder utvalgets oppgave med oppfølging og tilsyn med revisor/leverandør.*

Etter dette er det etablert en såkalt ”oppdragsavtale” mellom kontrollutvalget og revisjonen. Avtalen ble utarbeidet som et samarbeidsprosjekt mellom utvalgssekretær og revisjonsselskapet v/daglig leder. Avtalen fokuserer på økonomi (krav til behchmarking) og leveranser/tjenestekvalitet.

Med unntak av at det er utviklet få kriterier for tjenestekvalitet, mener sekretær at avtalen i seg selv er god. For ytterligere å øke verdien av ”avtalekonseptet” må det arbeides videre med forankring og prosess internt i revisjonsselskapet, slik at alle ansatte føler eierskap til avtalen og har interesse/vilje til å utvikle denne videre. Målet/ønsket er at avtalen også kan fungere som en ”utviklingsavtale” for revisjonen.

Sekretær håper avtalen bidrar til å tydeliggjøre og profesjonalisere utvalgets bestillerrolle.

Har kontrollutvalget fungert som en tydelig bestiller, og i hvilken grad har kontrollutvalget og revisjonen lyktes med å etablere en fungerende bestiller-utfører organisering.

4. Kontrollutvalgets sekretariat og administrative rutiner

Stikkord til diskusjon på dette området kan være:

- Praktisk møteforberedelse (saksliste, innkalling, sakspapirer etc.)
- Gjennomføringen av møtene
- Etterarbeid
- Kommunikasjon med kontrollutvalget
- Arbeidsdelingen mellom sekretær og revisor (effektiv og hensiktsmessig?)
- Faktureringsrutine

Et overordnet mål for sekretær er å tilføre utvalget merverdi, ut over ”basic” sekretærarbeid.

Sekretær har bl.a. ambisjoner om:

- Å bidra med profesjonalisering av kontrollutvalgets bestillerrolle, og utfordrer revisjonen i sterkere grad mht. pris og kvalitet på leverte tjenester
- Å utvide kompetansen til kontrollutvalget og bidra aktivt i alle diskusjoner i utvalget
- Å bidra til økt fokus på behovet for kontroll og tilsyn og kontrollutvalgets rolle og funksjon i kommunen
- Å bidra til utvikling av utvalgets som organ og profesjonalisering av det praktiske sekretariatsarbeidet
- Å oppnå god kommunikasjon og samhandling med alle aktører og samarbeidspartnere (ordfører, rådmann og revisor).

Det inviteres til å komme med synspunkter på i hvilken grad sekretær har nådd sine mål, evt. om det er områder som bør prioriteres sterkere i tiden fremover.

5. Diverse

Andre tema som kan drøftes er:

- Sammensetningen
 - Kravet er at minst ett medlem skal være fra kommunestyret, jf. kommuneloven § 77 og forskrift om kontrollutvalg § 2 (nytt fra 01.07.04).
 - anbefaling er at leder og flertallet representerer opposisjonen.
- Møtehyppighet
- Møtevarighet
- Møtetidspunkter
- Antall saker
- Møteledelse og ”møtekultur”
- Utvalgets arbeidsmetoder
- Forholdet til kommunestyret/ordfører
- Forholdet til administrasjonen/rådmannen
- Profilering/markedsføring av utvalgets arbeid overfor kommunestyret evt. andre

Aktuelle spørsmål:

- **Har kontrollutvalget den status og rolle man ønsker i kommunen, evt. hvordan skal man øke kontrollutvalgets anseelse?**
- **Er der forhold man ønsker å peke på overfor valgkomiteen forut for valg av nytt kontrollutvalg?**

Evaluering

Egenevaluering

Det kan være nyttig for kontrollutvalget å jevnlig gjennomføre evaluering av eget arbeid. Målsettingen er å sørge for kontinuerlig læring og forbedring ved å fokusere på hvordan kontrollutvalget ivaretar sin kontroll- og tilsynsfunksjon.

Samhandlingen kontrollutvalget har med sekretariatet og revisjonen bør være en del av evalueringen. Evalueringen kan gjerne foregå gjennom en dialog med revisor og sekretær, dersom dette ikke er til hinder for at kontrollutvalget kan snakke åpent og ærlig om sine erfaringer. Sentrale spørsmål vil være om kontrollutvalgets forventninger blir innfridd, om saker blir forberedt tilstrekkelig og hvordan samhandlingen kan bli enda bedre.

Det kan skrives et referat fra evalueringen. Dersom det identifiseres forbedringsområder, bør konkrete tiltak bli foreslått. Slik evaluering kan gjennomføres en gang i året, gjerne i forkant av utarbeidelse av årsmelding og årsplan, slik at forbedringstiltak kan integreres i utvalgets virksomhetsplan.

Tips

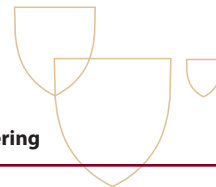
Tema for evaluering

- Gjennomføres møtene på en effektiv og engasjerende måte?
- Er antall møter tilstrekkelig i forhold til saksmengde?
- Klarer kontrollutvalget å ivareta kontrollfunksjonen på en god måte?
- Hvordan oppfattes utvalget av andre sentrale aktører slik som kommunestyret og administrasjonen?
- Er roller og ansvarsdeling klar mellom kontrollutvalg, kommunestyret og administrasjonen?
- Bør kontrollutvalget gjøre mer og/eller mindre av noe?
- Hvordan fungerer samhandling med revisor?
- Hvordan fungerer samhandling med sekretariatet?
- Hvilke forbedringstiltak kan iverksettes?
- Hvilke forbedringstiltak kan gjennomføres?

Eksempel

Evaluering av kontrollutvalgets arbeid og samhandling

Kontrollutvalget i Fredrikstad bestemte seg for å gjennomføre evalueringer av egen virksomhet med et spesielt fokus på samhandling mellom utvalget, ordfører og rådmann. I oppstarten fikk de ekstern prosessveiledning for å lære om hvordan slike evalueringsprosesser kan gjennomføres. I ettertid har kontrollutvalget gjennomført slike evalueringssamlinger med jevne mellomrom. På disse samlingene deltar både ordfører og rådmann sammen med utvalget. Møtene oppfattes som en god anledning til å diskutere hvordan kontrollutvalget kan ivareta sine kontrolloppgaver, og hvordan det kan legges til rette for god samhandling mellom utvalget, ordfører og rådmann. Spesielt har de fokusert på hvordan saker som ikke er planlagte, som for eksempel granskninger, skal behandles.

En god måte å få innspill til tema i evalueringsmøter, er gjennom erfaringsutveksling med andre kontrollutvalg. Da kan en ta opp erfaringer knyttet til arbeidet i kontrollutvalget og gi hverandre innspill til gode arbeidsformer og lignende.

Involvering av samhandlingspartnere

Det er også viktig at kontrollutvalgets samhandlingspartnere får anledning til å evaluere arbeidet til kontrollutvalget og komme med innspill til forbedringsområder. Både kommunestyret og administrasjonen kan ha verdifulle erfaringer som kan være med på å gjøre kontrollutvalgets arbeid enda bedre. Å invitere disse aktørene med på en slik evaluering kan også bidra til å synliggjøre og forankre kontrollutvalgets arbeid. Evalueringen kan gjennomføres ved at ordfører og gruppeledere, samt administrativ ledelse, blir invitert til et møte.

"Utvikling skjer ved erfaring og opplæring. Fellesmøter med andre kontrollutvalg og kontrollutvalgsledere gir nye impulser og utvikling."
(Kontrollutvalgsleder, Rindal)

Erfaringsoverføring til nytt kontrollutvalg

Når kontrollutvalgsperioden går mot slutten, er det viktig å legge til rette for erfaringsoverføring til neste kontrollutvalg. Det er en fordel at ikke alle medlemmene blir skiftet ut, slik får en sikret en viss kontinuitet i utvalgets arbeid. Sekretariat og revisjon vil også være med på å opprettholde stabilitet. Det er uansett avgjørende å etablere en god praksis for erfaringsoverføring. Mulige tiltak kan være å:

- skriftliggjøre mest mulig av kontrollutvalgets rutiner og erfaringer
- gjøre materialet lett tilgjengelig for nye medlemmer, for eksempel i form av en perm som de får ved oppstart. Permen kan inneholde:
 - lover og forskrifter
 - veileder
 - reglement
 - årsplaner
 - relevante rutiner og retningslinjer,
 - overordnet analyse og planer,
 - de siste gjennomførte forvaltningsrevisjoner og selskapskontroller og lignende,
 - årsmeldinger
 - evalueringer
- invitere tidligere kontrollutvalgsleder til et av de første møtene i kontrollutvalget for å snakke om erfaringer

Gjøvik kommune**PLANLEGGING AV FØRSTE MØTE I NY VALGPERIODE**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	08.09.15	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:
(ingen)

Vedlagt:

FORSLAG TIL VEDTAK:

Med bakgrunn i erfaringer fra inneværende valgperiode vil kontrollutvalget gi følgende innspill i forbindelse med planlegging og gjennomføring av første møte i ny valgperiode:

- Første møte tilrettelegges som et informasjons- og opplæringsmøte der det overordnede målet er å etablere en god rolleforståelse og å gi økt interesse for å engasjere seg i arbeidet med tilsyn og kontroll med kommunen.
- Utvalgssekretær lager et opplegg for første møte med fokus på:
 - Rammevilkår og praktisk utvalgsarbeid.
 - Roller, ansvar og oppgaver.
 - Samarbeid og kommunikasjon.
 - Erfaringer fra forrige valgperiode.
 - Administrative rutiner, informasjon om møtegodtgjørelse mv.
- Ved eventuelt skifte av utvalgsleder inviteres tidligere leder til å orientere om sine erfaringer.
- Leder og nestleder får hvert sitt eksemplar av Kontrollutvalgsboken (veileder utgitt av departementet i 2011)
- Varamedlemmer inviteres til første møte (minimum 1. vara).

SAKSOPPLYSNINGER:

Sekretær mener det er naturlig at kontrollutvalgets første møte i ny valgperiode i hovedsak vies informasjon og opplæring. For evt. "gamle" medlemmer vil dette fungere som en grei oppfrisking av kunnskap. Det overordnede målet på første møte må være å gi utvalgsmedlemmene en god rolleforståelse, samtidig som man får lyst til engasjere seg i arbeidet med tilsyn og kontroll.

Første møte i forrige valgperiode tilrettelegges primært av sekretær sammen med utvalgsleder. Det vil bli vurdert å trekke med revisor i planleggingen og gjennomføringen av første møte i den grad dette anses hensiktsmessig.

Erfaringsmessig har det vært vellykket der man har invitert med seg tidligere utvalgsleder i første møte (hvis skifte av leder) til å presentere sine erfaringer.

Tidligere har varamedlemmer (1. vara eller personlige varamedlemmer) også blitt invitert til første møte. Sekretær har gode erfaring med dette, og anbefaler at denne praksisen videreføres.

Introduksjon av Innlandet Revisjon IKS og fordypning innenfor tjenesteområdene regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon foreslås avventet til andre møte i valgperioden. Dette kan også med fordel også være et opplæringsmøte, der formålet bl.a. også er å starte prosessen med overordnet analyse og planlegge arbeidet med en ny plan for forvaltningsrevisjon.

Utvalget inviteres til å komme med innspill og synspunkter på opplegget. Det vises for øvrig til forslag til vedtak i saken der målene og det praktiske opplegget for møtet er konkretisert.